

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Біржовою Радою
ПАТ «ФБ «ПЕРСПЕКТИВА»

Протокол № 11/11/16-01
від 16.11.2011 р.

Голова Біржової Ради

Е.І. Мілюшко

«ЗАРЕЄСТРОВАНО»

Національною
комісією з цінних паперів та
фондового ринку

Рішення № 12
від 16 2012 р.

Голова Комісії

Д.М. Тевелєв

ПРАВИЛА
ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА»
(нова редакція)

м. Дніпропетровськ
2011 р.

ЗМІСТ

Розділ 1: ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ _____	стор. 3
Розділ 2: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ _____	стор. 11
РОЗДІЛ 3. ЕТС БІРЖІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБИГУ НА БІРЖІ _____	стор. 14
Розділ 4: ПОРЯДОК ДОСТУПУ ДО ЕТС БІРЖІ, ЧЛЕНИ БІРЖІ ТА УЧАСНИКИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ _____	стор. 15
Розділ 5: МАРКЕТ-МЕЙКЕРИ _____	стор. 18
Розділ 6: ДОПУСК ДО ТОРГІВ, ЛІСТИНГ ТА ДЕЛІСТИНГ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА БІРЖІ _____	стор. 18
Розділ 7: ФУНКЦІЇ БІРЖІ ЩОДО ОБЛІКУ ПОХІДНИХ _____	стор. 25
Розділ 8: ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ТОРГІВЛІ НА БІРЖІ _____	стор. 32
Розділ 9. УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ НА БІРЖІ _____	стор. 34
Розділ 10. ПОРЯДОК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КЛІРИНГУ ТА РОЗРАХУНКІВ НА ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА ДОГОВОРАМИ, ЩО УКЛАДАЮТЬСЯ НА БІРЖІ _____	стор. 41
Розділ 11. РИНОК ЗАЯВОК _____	стор. 43
Розділ 12. РИНОК АУКЦІОНУ _____	стор. 44
Розділ 13. РИНОК РЕПО _____	стор. 47
Розділ 14. РИНОК ДЕРЖАВНИХ ОБЛІГАЦІЙ УКРАЇНИ _____	стор. 53
Розділ 15: РОЗМІЩЕННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА БІРЖІ _____	стор. 54
Розділ 16. РИНОК ПОХІДНИХ _____	стор. 61
Розділ 17. АДРЕСНИЙ РИНОК _____	стор. 64
Розділ 18: ПОРЯДОК КОТИРУВАННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ВИЗНАЧЕННЯ БІРЖОВОГО КУРСУ _____	стор. 65
Розділ 19: РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ _____	стор. 66
Розділ 20: НАГЛЯД БІРЖІ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ УЧАСНИКІВ БІРЖОВИХ ТОРГІВ ТА ПОРЯДОК НАКЛАДЕННЯ САНКЦІЙ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БІРЖІ. ЗАПОБІГАННЯ МАНІПУЛЮВАННЮ НА БІРЖІ ТА УКЛАДАННЮ НЕСТАНДАРТНИХ ДОГОВОРІВ _____	стор. 68
Розділ 21. ПОРЯДОК НАДАННЯ ЗВІТНОСТІ ДО БІРЖІ ТА ІНШІ ПОСЛУГИ БІРЖІ _____	стор. 71
Розділ 22. ПОРЯДОК ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ НА БІРЖІ _____	стор. 72
Розділ 23. ДІЇ ПРИ ТЕХНІЧНИХ ЗБОЯХ НА БІРЖОВИХ ТОРГАХ _____	стор. 72
Розділ 24: НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ _____	стор. 73
Розділ 25: ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ МІЖ УЧАСНИКАМИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ _____	стор. 75
Розділ 26: ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ З ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ _____	стор. 75
Розділ 27: ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БІРЖІ _____	стор. 76
Розділ 28: ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ _____	стор. 76

РОЗДІЛ 1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

З метою застосування цих Правил вживаються наступні терміни та визначення.

- 1.1.** *Автоматизована система Біржі* (далі - АС Біржі) - організаційно-технічна система, яка об'єднує програмно-технічний комплекс, що включає в себе спеціалізоване програмне забезпечення, ЦСК Біржі, Торгові термінали Учасників Біржових торгів, ЕТС Біржі, інші підсистеми, фізичне середовище, комунікаційне обладнання і оброблювану інформацію. Головними функціями АС Біржі є оброблення інформації за операціями Клірингу та розрахунків та обмін нею з ЕТС Біржі, Платіжною організацією, Депозитарієм та Учасниками Біржових торгів.
- 1.2.** *Адміністратор Біржі* (далі - Адміністратор) - відповідальний співробітник Біржі, якому з метою контролю за дотриманням Учасниками Біржових торгів цих Правил та виявлення Маніпулювання на Біржі надані повноваження, що дозволяють йому відстежувати хід Біржових торгів та укладання Договорів, узагальнювати отриману інформацію та доповідати директору Біржі та Біржовій Раді для прийняття рішення, або призупинити Біржові торги та виконувати інші дії у відповідності з цими Правилами.
- 1.3.** *Активи* - цінні папери та інші фінансові інструменти, які є предметом Договору та обертаються на Біржі, та грошові кошти (далі - кошти).
- 1.4.** *Асоціація УФТ* - АСОЦІАЦІЯ «УКРАЇНСЬКІ ФОНДОВІ ТОРГОВЦІ», відкрите, добровільне, договірне об'єднання товариств, які мають ліцензію на професійну діяльність з торгівлі цінними паперами, та яке має статус саморегулювальної організації на підставі свідоцтва Державної (Національної) комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі - Комісії).
- 1.5.** *Аукціон* - Ринок, на якому купівля-продаж цінних паперів та інших фінансових інструментів здійснюється Учасником Біржових торгів шляхом безперервного виконання Заявок (наданих у формі Електронного документа) за ціною, що змінюється протягом Торговельної сесії за визначеним режимом та Регламентом Аукціону.
- 1.6.** *Базовий актив* - цінні папери, інші товари, валютні цінності (крім цінних паперів), інші Активи, що є предметом виконання зобов'язань за Похідним.
- 1.7.** *Банк* - банк, що є членом Платіжної системи, уклав з Платіжною організацією Платіжної системи договір та надає послуги учасникам Платіжної системи, що одночасно є Учасниками Біржових торгів, щодо забезпечення переказу коштів за Договорами, що укладені на Біржі. Банк може бути Учасником Біржових торгів.
- 1.8.** *Безумовна операція з управління рахунком у Похідних* - списання, зарахування або переказ Похідних на рахунок у Похідних власника без його розпорядження під час проведення емітентом Похідних операцій з Похідними, а також у зв'язку із зміною дієздатності (обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною), внаслідок передачі Похідних у спадщину та в інших випадках, які передбачені законодавством.
- 1.9.** *Біржа* - ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФОНДОВА БІРЖА «ПЕРСПЕКТИВА»», що має ліцензію Комісії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку, а саме діяльності по організації торгівлі на фондовому ринку, затверджує ці Правила та виконує функції щодо забезпечення діяльності Біржі, має АС Біржі та забезпечує електронний документообіг.
- 1.10.** *Біржова Рада* - колегіальний орган Біржі, який створюється згідно із Статутом Біржі, затверджує ці Правила та регулює діяльність Біржі у відповідності зі Статутом Біржі та цими Правилами.
- 1.11.** *Біржові торги* - організоване укладання на Біржі договорів щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів відповідно до законодавства та цих Правил. Біржа організує укладення Договорів протягом Біржових торгів за технологією електронних торгів, тобто на Біржі впроваджений електронний документообіг між Учасниками Біржових торгів,

Платіжною організацією, Банками та депозитарними установами, що є за цими Правилами суб'єктами електронного документообігу.

- 1.12. *Біржовий курс* - ринкова ціна цінного папера, яка визначається на конкретну дату за результатами біржових торгів у день їх проведення на підставі Договорів, у яких передбачено, що строк їх виконання не перевищує трьох робочих днів з моменту їх укладання.
- 1.13. *Біржовий список* - Електронний документ, який складається Біржею та містить інформацію щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, які в конкретний момент часу на відповідну дату допущені до торгівлі на Біржі за категорією лістингових цінних паперів або за категорією позалістингових цінних паперів та інших фінансових інструментів. Біржовий список розміщується на Інтернет-сайті Біржі та в ЕТС Біржі.
- 1.14. *Біржовий реєстр* - складова Біржового списку, що містить інформацію щодо Лістингових цінних паперів.
- 1.15. *Блокування Активів* - операція, яка здійснюється Учасником Біржових торгів для забезпечення виконання Договорів та призводить до втрати можливості переходу прав власності на відповідні Активи інакше ніж шляхом укладання Договорів. Блокування цінних паперів, що належать Учаснику Біржових торгів або його клієнтам, здійснюється шляхом попереднього резервування (блокування) цінних паперів для участі в Біржових торгах на підставі відповідного договору (системи договорів) між депозитарною установою та Учасником Біржових торгів. Блокування Похідних, що належать Учаснику Біржових торгів або його клієнтам, здійснюється шляхом попереднього резервування (блокування) Похідних для участі в Біржових торгах на підставі договору рахунку між Учасником Біржових торгів та Біржею. Блокування коштів може здійснюватися шляхом блокування коштів на рахунку Учасника Біржових торгів, відкритому в Платіжній організації, відповідно до умов договору між Учасником Біржових торгів та Платіжною організацією та правил відповідної Платіжної системи.
- 1.16. *Виконана Заявка* - Заявка, за якою укладено Договір у відповідності з умовами, що вказані в Заявці. Заявка, за якою укладено Договір на повний обсяг Активів, вказаний в Заявці, є Заявкою, що виконана повністю. Заявка, за якою укладено Договір не на повний обсяг Активів, вказаний в Заявці, є Заявкою, що виконана частково.
- 1.17. *Виписка з Реєстру Договорів Біржі* - документ, що є частиною Реєстру Договорів Біржі та містить усі істотні умови всіх Договорів, укладених даним Учасником Біржових торгів згідно вимог цих Правил. Кожен з Договорів, який включений до Виписки з Реєстру Договорів Біржі, існує у вигляді Електронного документа або документа на папері - копії Електронного документа).
- 1.18. *Виписка з Реєстру Заявок Біржі* - Електронний документ, що є частиною Реєстру Заявок Біржі та містить всі Заявки, надані даним Учасником Біржових торгів. Виписка з Реєстру Заявок надається Біржею на запит Учасника Біржових торгів стосовно наданих ним Заявок.
- 1.19. *Граничне значення зміни ціни* - розмір максимального відхилення Поточної ціни цінних паперів або інших фінансових інструментів від Ціни відкриття та/або Ціни відкриття від Ціни закриття. При перевищенні Граничного значення зміни ціни цінних паперів або інших фінансових інструментів Біржа може призупинити Біржові Торги. Граничне значення зміни ціни встановлюється рішенням Біржової Ради або директора Біржі відповідно до нормативно-правових актів Комісії.
- 1.20. *Граничне значення ціни* - максимальне/мінімальне значення ціни цінного паперу або іншого фінансового інструменту, за якою можуть подаватися Заявки до ЕТС Біржі. Максимальне (мінімальне) граничне значення ціни визначається шляхом додавання (віднімання) до (від) Ціни відкриття/Ціни закриття/Поточної ціни Ліміту зміни ціни, що встановлюється рішенням Біржової Ради або директора Біржі.

- 1.21. Грошова позиція** - розмір коштів Учасника Біржових торгів на Ринку Заявок, Ринку Аукціону, Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, Ринку Похідних, Адресному ринку, Ринку РЕПО в межах якого Учасник Біржових торгів має право укласти Договори. Протягом Торговельної сесії Грошова позиція може змінюватись в залежності від того, купує чи продає цінні папери та інші фінансові інструменти Учасник Біржових торгів, що відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.
- 1.22. Двосторонні Заявки** - одночасне подання Заявок на купівлю та продаж цінних паперів або інших фінансових інструментів одним Учасником Біржових торгів.
- 1.23. Депозитарій** - депозитарій цінних паперів у визначенні Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні», з яким Біржа уклала договір про кліринг та розрахунки за угодами щодо цінних паперів.
- 1.24. Договір** - договір купівлі-продажу Активів, допущених до Біржових торгів, між Учасниками Біржових торгів, укладений у відповідності з цими Правилами, а також Договори, виконання зобов'язань за якими залежить від зміни ціни на Активи, що є предметом цих Договорів, або від зміни значень індексів, які розраховані на підставі сукупності цін на цінні папери (фондових індексів), в тому числі Договори, які передбачають виключно обов'язок сторін сплачувати (сплатити) кошти в залежності від зміни цін на Активи або від зміни значень фондових індексів (далі, також - строкові Договори). Договір є Електронним документом, що укладається при посередництві Біржі та на який накладається ЕЦП Біржі. Учасник Біржових торгів, підписавши Договір доступу до ЕТС Біржі, погоджується з тим, що усі Договори укладаються на Біржі виключно на умовах, викладених у цих Правилах, та приєднується до цих Правил. Біржова угода та біржовий контракт у розумінні Положення про функціонування фондових бірж, затвердженого Рішенням Комісії № 1542 від 19.12.2006 р., на Біржі укладаються одночасно у формі Договору.
- 1.25. Договір РЕПО** - Договір, що передбачає продаж (купівлю) цінних паперів або інших фінансових інструментів із зобов'язанням їх зворотного викупу (продажу) на визначених у Договорі РЕПО умовах.
- 1.26. Допуск до Біржових торгів** - сукупність процедур щодо включення цінних паперів та інших фінансових інструментів до Біржового списку.
- 1.27. Доступ до Біржових торгів** - сукупність технічних та юридичних процедур щодо надання можливості Учаснику Біржових торгів укласти договори на Біржі або мати доступ до біржової інформації.
- 1.28. Електронний документ** - документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документів, у тому числі ЕЦП.
- 1.29. Електронна торгова система Біржі (далі - ЕТС Біржі)** - підсистема АС Біржі, що являє собою сукупність організаційних, технологічних та технічних засобів, що використовуються Біржею для забезпечення укладання Договорів. Обмін інформацією в ЕТС Біржі здійснюється шляхом електронного документообігу, тобто шляхом створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення, використання та знищення електронних документів.
- 1.30. ЕЦП** - електронний цифровий підпис у визначенні статті 1 Закону України «Про електронний цифровий підпис».
- 1.31. Засоби КЗІ** - засоби криптографічного захисту інформації, тобто програмні, програмно-апаратні та апаратні засоби, призначені для криптографічного захисту інформації.
- 1.32. Заявка** - Електронний документ, який поданий Учасником Біржових торгів та на який накладається його ЕЦП, що містить безумовну пропозицію (оферту) на укладання Договору згідно умов поданої Заявки відповідно до цих Правил. Факт надання Заявки на Біржу і час її отримання реєструється автоматично в ЕТС Біржі та відображається в

Торговому терміналі Учасника Біржових торгів. Кожній Заявці, наданій в ЕТС Біржі, Біржею присвоюється унікальний ідентифікаційний номер в Реєстрі Заявок Біржі. Заявки, зареєстровані в ЕТС Біржі, відображаються на усіх Торгових терміналах Учасників Біржових торгів, за виключенням адресних Заявок.

- Заявка адресна - Заявка, яка подана Учасником біржових торгів та адресована іншому конкретному Учаснику біржових торгів;
- Заявка безадресна - Заявка, яка подана Учасником біржових торгів та адресована усім Учасникам біржових торгів.

1.33. Звірка - операція Біржі щодо виявлення збігів відповідних реквізитів повідомлень про переказ коштів та відомості сквитованих та затверджених Розпоряджень Біржі на переказ Похідних.

1.34. Інтернет-сайт Біржі - офіційний сайт, розміщений в мережі Інтернет за адресою: <http://fbr.com.ua>, який обслуговується Біржею та надає можливість отримання інформації стосовно діяльності Біржі у вільному перегляді, а також надає сервіси Учасникам Біржових торгів.

1.35. Квитування - операція Біржі щодо встановлення збігів відповідних реквізитів розпорядження на поставку цінних паперів та інших фінансових інструментів Учасника Біржових торгів-постачальника та розпорядження на одержання цінних паперів та інших фінансових інструментів Учасника Біржових торгів-одержувача, яка здійснюється методом порівняння реквізитів зустрічних розпоряджень, сформованих на підставі укладених Договорів.

1.36. Керуючий рахунком у Похідних (далі - Керуючий рахунком) - статус, який на Біржі набуває Учасник Біржових торгів, якому власником(ами) Похідних надані повноваження щодо управління його (їх) рахунком(ами) у Похідних, або Учасник Біржових торгів якому емітентом надані повноваження щодо управління його рахунком у Похідних (андеррайтер).

1.37. Клієнт Учасника Біржових торгів (далі - Клієнт) - особа, за дорученням та за рахунок якої Учасник Біржових торгів подає Заявки з метою укладання Договорів на Біржі.

1.38. Котирувальний список - складова Біржового реєстру, що містить інформацію щодо цінних паперів відповідного рівня лістингу.

1.39. Крок ціни - мінімальна знижка або надбавка, на яку в ході Біржових торгів знижується або підвищується Стартова ціна та кожна наступна ціна Заявки.

- Для облігацій, щодо яких Заявки подаються у відсотках від номінальної вартості без врахування накопленого купонного доходу, Крок ціни складає не менше 0,000001%.
- Для інших цінних паперів та інших фінансових інструментів, щодо яких Заявки подаються у національній валюті, Крок ціни складає не менше 0,0001 грн.
- На Ринках Аукціону та розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів Крок ціни визначається в Регламентах Аукціону та розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів у вигляді кроку Аукціону або кроку розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

1.40. Лістингові цінні папери - цінні папери, які пройшли процедуру лістингу на Біржі, внесені до Біржового реєстру як такі, що відповідають вимогам цих Правил щодо відповідного рівня лістингу.

1.41. Лот - установлена Біржовою Радою мінімальна кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, яка може міститися в Заявці. На Ринках Аукціону або розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів Лот визначається у відповідних Регламентах.

1.42. Маніпулювання цінами під час здійснення операцій з цінними паперами (далі - Маніпулювання) - неправомірний вплив посадової особи учасника фондового ринку на ринкову вартість цінних паперів на організаційно оформленому фондовому ринку в інтересах такого учасника або третіх осіб, у результаті чого придбання або продаж цих

цінних паперів відбувається за іншими цінами, ніж ті, які існували б за відсутності такого неправомірного впливу.

- 1.43. Маркет-мейкер** - Член Біржі, який згідно з цими Правилами зобов'язується підтримувати ліквідність ринку відповідних цінних паперів та інших фінансових інструментів, які допущені до Біржових торгів.
- 1.44. Наглядова Рада** - колегіальний орган Біржі, який створюється згідно із Статутом Біржі з метою захисту прав акціонерів Біржі та регулює діяльність Біржі у відповідності зі Статутом Біржі та цими Правилами.
- 1.45. Нестандартний договір** - Договір, що не відповідає вимогам цих Правил.
- 1.46. Обліковий реєстр власників Похідних** - складений Біржею на дату обліку перелік власників Похідних певного випуску із зазначенням інформації про власників Похідних, про кількість Похідних, належних кожному власнику, та фактів обтяження цих Похідних зобов'язаннями.
- 1.47. Операція РЕПО** - операція, що складається з 2 частин:
- *1 частина Операції РЕПО* (пряме РЕПО) - договір купівлі-продажу, що передбачає продаж (купівлю) цінних паперів та інших фінансових інструментів із зобов'язанням їх зворотного викупу (продажу) на визначених у Договорі РЕПО умовах.
 - *2 частина Операції РЕПО* (зворотне РЕПО) - договір купівлі-продажу, що передбачає зворотній викуп (продаж) цінних паперів та інших фінансових інструментів, які були предметом 1 частини Операції РЕПО на визначених у Договорі РЕПО умовах.
- 1.48. Пароль** - таємне слово або набір символів, призначений для підтвердження особи Уповноваженого представника Члена Біржі або Учасника Біржових торгів, що використовується для організації доступу та захисту від несанкціонованого доступу до ЕТС Біржі.
- 1.49. Платіжна організація** - ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «СУЧАСНІ КРЕДИТНІ ТЕХНОЛОГІЇ», що включене до Державного реєстру фінансових установ, має ліцензію Державної (Національної) комісії з регулювання ринку фінансових послуг на здійснення переказу коштів небанківськими фінансовими установами, отримала дозвіл Національного банку України на здійснення розрахунків за угодами щодо цінних паперів, зареєструвала правила Платіжної системи та є Платіжною організацією Платіжної системи. Платіжна організація відкриває рахунки учасникам Платіжної системи, які одночасно є Учасниками Біржових торгів, здійснює грошовий кліринг та переказ коштів на виконання зобов'язань за Договорами. Платіжна організація може виконувати функції Центрального контрагента.
- 1.50. Платіжна система** - внутрішньодержавна небанківська платіжна система «РОЗРАХУНКОВА ФОНДОВА СИСТЕМА», що є платіжною системою у визначенні Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», учасники якої є одночасно Учасниками Біржових торгів. Платіжною організацією Платіжної системи є ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «СУЧАСНІ КРЕДИТНІ ТЕХНОЛОГІЇ».
- 1.51. Позалістингові цінні папери та інші фінансові інструменти** - цінні папери та інші фінансові інструменти, які допущені до торгівлі на Біржі без унесення до Біржового реєстру.
- 1.52. Позиція в цінних паперах та інших фінансових інструментах (далі - Торгова позиція)** - кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів (в т.ч. заблокованих Учасником Біржових торгів), яку він може використовувати в якості предмету Договорів, в яких він виступає в якості Продавця. Протягом Торговельної сесії Торгова позиція може змінюватись в залежності від того, купує чи продає цінні папери та інші фінансові інструменти Учасник Біржових торгів, що відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

- 1.53. Поточна ціна** - ціна цінного паперу або іншого фінансового інструменту, що розраховується як середнє арифметичне зважене ціні по укладених Договорах за таким цінним папером або іншим фінансовим інструментом протягом поточної Торговельної сесії за проміжок часу, який не перевищує 60 хвилин. У разі відсутності укладених Договорів протягом 60 хвилин Торговельної сесії, які передують розрахунку Поточної ціни, Поточною ціною цінного папера вважається остання Поточна ціна такого цінного папера. Порядок визначення Поточної ціни інших фінансових інструментів встановлюється рішенням Біржової Ради та/або директора Біржі відповідно до нормативно-правових актів Комісії.
- 1.54. Похідні** - емісійні похідні, передбачені законодавством України, механізм випуску та обігу яких пов'язаний з правом на придбання чи продаж протягом строку, встановленого договором, Базового активу.
- 1.55. Припинення доступу до Біржових торгів** - встановлення Учаснику Біржових торгів остаточної заборони на участь в Біржових торгах.
- 1.56. Призупинення доступу до Біржових торгів** - встановлення Учаснику Біржових торгів тимчасової заборони на участь в Біржових торгах.
- 1.57. Призупинення торгівлі** - процедура, що призводить до заборони протягом певного строку надавати Заявки та укладати Договори щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів.
- 1.58. Припинення торгівлі** - процедура виключення цінного папера або іншого фінансового інструмента із Біржового списку.
- 1.59. Реєстр Договорів Біржі** - Електронний документ, який містить перелік усіх Договорів, які укладені Учасниками Біржових торгів протягом Торговельної сесії. Реєстр Договорів Біржі містить усі визначені цими Правилами істотні умови всіх Договорів, а також відомості про Заявки, на підставі яких ці Договори було укладено.
- 1.60. Реєстр Заявок Біржі** - внутрішній Електронний документ Біржі, який містить перелік усіх Заявок, які подаються Учасниками Біржових торгів в ЕТС Біржі протягом Торговельної сесії з фіксацією часу реєстрації Заявок в ЕТС Біржі. Реєстр Заявок Біржі містить, відповідно до виду Заявки, щонайменше такі дані: реєстраційний номер Заявки; дату і час реєстрації Заявки; найменування Учасника Біржових торгів, який подав Заявку; умови Заявки; вид та/або тип Заявки; реквізити цінного папера або іншого фінансового інструменту, щодо якого виставлено Заявку; кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, щодо яких виставлено Заявку.
- 1.61. Реєстр Маркет-мейкерів Біржі** - Електронний документ, що складається Біржею та містить встановлену цими Правилами сукупність даних про Маркет-мейкерів. Реєстр Маркет-мейкерів Біржі розміщується на Інтернет-сайті Біржі та в ЕТС Біржі.
- 1.62. Реєстр Уповноважених представників** - Електронний документ, що складається Біржею, який містить встановлену цими Правилами сукупність даних про Уповноважених представників Учасників Біржових торгів. Реєстр Уповноважених представників розміщується на Інтернет-сайті Біржі та в ЕТС Біржі.
- 1.63. Реєстр ЦП РЕПО** - Реєстр цінних паперів та інших фінансових інструментів, що допущені до Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами. Реєстр ЦП РЕПО є складовою частиною Біржового списку.
- 1.64. Реєстр Членів Біржі та Учасників Біржових торгів** - Електронний документ, який складається Біржею та містить встановлену цими Правилами сукупність даних про Членів Біржі та інших осіб, що можуть приймати участь у Біржових торгах. Реєстр Членів Біржі та Учасників Біржових торгів розміщується на Інтернет-сайті Біржі та в ЕТС Біржі.
- 1.65. Регламент Аукціону або розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів** - внутрішній документ Біржі, який визначає особливості проведення Біржових торгів за

окремим цінним папером або іншим фінансовим інструментом та є додатком до договору про проведення Аукціону або розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

- 1.66. Реєстраційний код** - особливий ідентифікатор (тікер) цінного паперу або іншого фінансового інструменту та Учасника Біржових торгів, що встановлюється Адміністратором Біржі та дозволяє ідентифікувати даний цінний папір або інший фінансовий інструмент у Біржовому списку, а Учасника Біржових торгів - в Реєстрі Членів Біржі та Учасників Біржових торгів.
- 1.67. Ринкова капіталізація емітента** - ринкова вартість акцій емітента, яка визначається шляхом множення Біржового курсу акцій цього емітента, на кількість цих акцій.
- 1.68. Ринок** - окремий сегмент Біржових торгів, який відповідно до цих Правил має особливості обігу цінних паперів та інших фінансових інструментів, умов, порядку, строків виконання зобов'язань за Договорами. Біржові торги здійснюються на наступних Ринках: Ринку Заявок, Ринку Аукціону, Ринку РЕПО, Ринку державних облігацій України, Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, Строковому ринку, Адресному ринку, Ринку Похідних.
- 1.69. Розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів** - відчуження цінних паперів або інших фінансових інструментів емітентом або андеррайтером шляхом укладення Договорів на Біржі відповідно до цих Правил.
- 1.70. Розпорядження Біржі** - Електронний документ, що формується Біржею для ініціювання здійснення розрахунків за Договорами.
- 1.71. Розрахунковий банк** - визначений Платіжною організацією банк, в якому можуть бути відкриті кореспондентські рахунки Членів Платіжної системи та проводитись розрахунки між ними, в тому числі за наслідками грошового клірингу, та який виконує інші функції відповідно до правил Платіжної системи та умов укладених ним договорів.
- 1.72. Система ВІТ eTrade Mail** - підсистема АС Біржі, що являє собою сукупність організаційних, правових заходів та програмних, програмно-апаратних, телекомунікаційних засобів, що забезпечують електронний документообіг між Користувачами. Правила ВІТ eTrade Mail оприлюднені на Інтернет-сайті Асоціації УФТ <http://www.aust.com.ua>.
- 1.73. Спред горизонтальний** - різниця між кращою (найбільшою) ціною попиту та кращою (найменшою) ціною пропозиції за цінним папером або іншим фінансовим інструментом, визначена на підставі Заявок Учасників Біржових торгів.
- 1.74. Спред вертикальний** - різниця між максимальною та мінімальною ціною, яка міститься в пропозиціях на продаж, або між максимальною та мінімальною ціною, яка міститься в пропозиціях на купівлю цінних паперів та інших фінансових інструментів, визначена на підставі Заявок Учасників Біржових торгів.
- 1.75. Стартова ціна** - ціна цінного паперу або іншого фінансового інструменту, вперше допущеного до Біржових торгів, або за яким Договори не уклалися на Біржі протягом періоду, визначеного рішенням Біржової Ради або директора Біржі. У випадку, коли цінний папір або інший фінансовий інструмент має обіг на інших українських фондових біржах, Стартова ціна визначається рішенням директора Біржі, при цьому можуть враховуватись результати торгів на таких біржах. У випадку, коли цінний папір або інший фінансовий інструмент не має обігу на інших українських фондових біржах, Стартовою ціною вважається ціна першого Договору, укладеного в ЕТС Біржі, якщо інше не встановлено рішенням директора Біржі.
- 1.76. Технічний збій** - технічне та/або технологічне порушення належного функціонування апаратного та/або програмного забезпечення організації біржової торгівлі за умови збереження ним працездатного стану.

- 1.77. Торговельна сесія** - визначена цими Правилами частина робочого дня Біржі, протягом якої Учасники Біржових торгів мають право на укладання Договорів.
- 1.78. Торговельний день** - визначений цими Правилами робочий день, протягом якого здійснюються Біржові торги.
- 1.79. Торговий термінал Учасника Біржових торгів** - програмно-апаратний комплекс Учасника Біржових торгів з програмним забезпеченням, що дає змогу Учасникам Біржових торгів отримати доступ до ЕТС Біржі з метою виставлення Заявок та укладання Договорів, ініціювати, створювати, приймати, передавати, зберігати, перевіряти цілісність Електронних документів, отримувати довідкову інформацію та друкувати документи.
В цих Правилах визначаються наступні види Торгових терміналів:
- Торговий термінал BIT eTrade, що являє собою віддалений термінал АС Біржі та є його підсистемою;
 - Торговий термінал, що отримує технічний доступ до ЕТС Біржі використання зовнішніх програмно-технічних засобів, що інтегровані з ЕТС Біржі завдяки наявності універсального програмно-апаратного шлюзу.
 - Торговий термінал BIT eTrade IPO, що являє собою віддалений термінал АС Біржі, є його підсистемою та призначений для подання Заявок та укладання Договорів на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів.
- 1.80. Транзитний рахунок** - узагальнений рахунок зберігача, який відкривається у зберігача окремо за кожним Учасником Біржових торгів відповідно до внутрішніх документів зберігача та Депозитарію для обліку цінних паперів, зарезервованих (заблокованих) власником(ами) цінних паперів, які обслуговуються цим Учасником Біржових торгів, або належать Учаснику Біржових торгів для продажу на Біржі, та цінних паперів, придбаних на Біржі Учасниками Біржових торгів на користь осіб, яким у цього зберігача відкриті рахунки в цінних паперах, до їх переказу на ці рахунки.
- 1.81. Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів** - узагальнений рахунок Учасника Біржових торгів, який відкривається Біржею окремо кожному Учаснику Біржових торгів для обліку Похідних, зарезервованих (заблокованих) власником(ами) Похідних, які обслуговуються цим Учасником Біржових торгів, або належать самому Учаснику Біржових торгів, для продажу на Біржі та Похідних, придбаних на Біржі Учасниками Біржових торгів на власну користь або на користь осіб, яким на Біржі відкриті рахунки в Похідних, до їх переказу на ці рахунки.
- 1.82. Уповноважений представник** - працівник Члена Біржі, який отримав у Комісії сертифікат фахівця з торгівлі цінними паперами, або представник Учасника Біржових торгів, що включений до Реєстру Уповноважених представників Біржі та має право на подання Заявок та укладання Договорів протягом Торговельної сесії від імені цього Учасника Біржових торгів.
- 1.83. Учасник Біржових торгів** - Член Біржі, а також у випадках, передбачених законодавством України, інші особи та державні органи, що уклали договір з ЦСК, отримали право надавати Заявки та укладати Договори в ЕТС Біржі і внесені у Реєстр Членів Біржі та Учасників Біржових торгів.
- 1.84. Централізований кліринг** - вид клірингу, коли права та зобов'язання, пов'язані з переказом коштів за кожним Договором, укладеним Учасником Біржових торгів, приймає на себе Центральний контрагент.
- 1.85. Центральний контрагент** - юридична особа, яка приймає на себе зобов'язання кожної сторони за Договорами, зобов'язання щодо яких розраховуються шляхом централізованого клірингу. При цьому Центральний контрагент є стороною, яка забезпечує виконання зобов'язань щодо переказу коштів за укладеними Договорами. Функції Центрального контрагента виконує ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «СУЧАСНІ КРЕДИТНІ ТЕХНОЛОГІЇ», що є Платіжною організацією Платіжної системи.

- 1.86. Ціна відкриття** - ціна цінного паперу або іншого фінансового інструменту, що зафіксована на початку Торговельної сесії.
Ціна відкриття цінного паперу розраховується як середньозважена ціни цінного папера за перші 60 хвилин Біржових торгів після відкриття Торговельної сесії. У разі відсутності укладених Договорів у перші 60 хвилин Торговельної сесії Ціною відкриття цінного папера вважається остання Ціна закриття такого цінного паперу.
Порядок визначення Ціни відкриття інших фінансових інструментів встановлюється рішенням Біржової Ради та/або директора Біржі відповідно до нормативно-правових актів Комісії.
- 1.87. Ціна закриття** - ціна цінного паперу та іншого фінансового інструменту, що зафіксована наприкінці Торговельної сесії на підставі укладених Договорів.
Ціна закриття цінного паперу розраховується як середньозважена ціни цінного папера за останні 60 хвилин Торговельної сесії. У разі відсутності укладених Договорів в останні 60 хвилин Торговельної сесії Ціною закриття вважається остання Поточна ціна такого цінного паперу.
Порядок визначення Ціни закриття інших фінансових інструментів встановлюється рішенням Біржової Ради та/або директора Біржі відповідно до нормативно-правових актів Комісії.
- 1.88. ЦСК Біржі** - спеціалізований центр сертифікації ключів, зареєстрований або акредитований в установленому порядку, що визначений Біржею для забезпечення електронного документообігу під час проведення Біржових торгів.
- 1.89. Черга Заявок** - впорядкування за ціною (в Черзі Заявок на продаж першою є Заявка з мінімальною ціною, а далі Заявки у порядку збільшення, в Черзі Заявок на купівлю - навпаки) та часом (у випадку рівності заявок одного напрямку дії пріоритет має заявка, що надана (зареєстрована) раніше) послідовності зареєстрованих у ЕТС невиконаних Заявок або частково виконаних Заявок. Усі Заявки у Черзі Заявок є активними.
- 1.90. Член Біржі** - юридична особа, яка має ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку, а саме діяльності з торгівлі цінними паперами, отримала цей статус у порядку, встановленому Біржею, і внесена до Реєстру Членів Біржі та Учасників Біржових торгів.
- 1.91. Член Платіжної системи** - банк, що уклав з Платіжною організацією відповідної Платіжної системи договір про членство та надає Учасникам Платіжної системи та Платіжній організації відповідної Платіжної системи послуги щодо проведення переказу коштів.

Інші терміни та поняття, які спеціально не визначені в цих Правилах, використовуються згідно з чинним законодавством України.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Ці Правила розроблені на підставі Законів України, нормативно-правових актів Комісії, Національного банку України (надалі - НБУ), інших нормативних актів державних органів, статуту Біржі.

2.2. Біржа створює організаційні, технологічні, інформаційні і правові умови для централізованого укладання Договорів на Біржі. Укладання Договорів на Біржі здійснюється виключно в ЕТС Біржі згідно цих Правил.

2.3. Ці Правила мають на меті надання Учасникам Біржових торгів та їх Уповноваженим представникам максимальної зручності в отриманні інформації, прийнятті рішень, укладанні Договорів та проведенні клірингу та розрахунків на виконання зобов'язань за укладеними Договорами.

2.4. Принципи організації торгівлі на Біржі направлені на недопущення, виявлення та виключення в подальшому Маніпулювання на Біржі.

2.5. Ці Правила мають на меті створення інформаційної прозорості стосовно емітентів, Активів, результатів Біржових торгів, Учасників Біржових торгів і таке інше.

2.6. Ці Правила регламентують:

- порядок організації та проведення Біржових торгів;
- допуск до торгів, лістинг та делістинг цінних паперів та інших фінансових інструментів на Біржі;
- особливості ЕТС Біржі;
- доступ до Біржових торгів та ЕТС Біржі;
- котирування цінних паперів та інших фінансових інструментів, встановлення та оприлюднення їх Біржового курсу;
- проведення облікових операцій щодо Похідних;
- розкриття інформації про діяльність Біржі та її оприлюднення;
- розв'язання спорів між Учасниками Біржових торгів;
- здійснення контролю за дотриманням Членами Біржі та іншими особами, які мають право брати участь у Біржових торгах згідно із законодавством, цих Правил;
- порядок забезпечення виконання та виконання зобов'язань за Договорами;
- накладення санкцій за порушення цих Правил;
- захист інформації на Біржі;
- документообіг на Біржі;
- обмін інформацією відповідно до законодавства України.

2.7. З врахуванням особливостей обігу цінних паперів та інших фінансових інструментів, умов, порядку, строків здійснення розрахунків за Договорами, Біржові торги здійснюються на окремих Ринках: Ринку Заявок, Ринку Аукціону, Ринку РЕПО, Ринку державних облігацій України, Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, Адресного ринку, Ринку Похідних, Строковому ринку.

2.8. Біржа взаємодіє з Платіжною організацією, Банками та Депозитарієм з метою забезпечення виконання розрахунків за Договорами, що укладені на Біржі, за принципом «поставка проти оплати».

Біржа забезпечує умови для виконання Договорів способом, обумовленим для кожного Ринку, у заявленому обсязі, за заявленою ціною та у визначений час.

Грошовий кліринг та переказ коштів за Договорами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів виконуються Платіжною організацією за Розпорядженнями Біржі відповідно до **Розділу 10** цих Правил. На Ринку Аукціону, Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів та Ринку Похідних переказ коштів за Договорами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів може виконуватись банком згідно відповідних Регламентів.

В ході Торговельної сесії Учасник Біржових торгів має право укладати Договори в межах діючої на момент такого укладання Грошової позиції та/або Торгової позиції (тобто з урахуванням їх змін в залежності від купівлі або продажу цінних паперів або інших фінансових інструментів).

В ході Торговельної сесії Учасник Біржових торгів має право укладати Договори на продаж цінних паперів або інших фінансових інструментів, що були придбані ним протягом цієї ж Торговельної сесії.

Максимальний термін розрахунків Учасників Біржових торгів за укладеними на Біржі Договорами встановлюється рішенням Біржової Ради.

2.9. Біржа відповідно до цих Правил та договору про обслуговування випуску цінних паперів та інших фінансових інструментів, укладеного з емітентом, забезпечує проведення розрахунків стосовно операцій емітента щодо розміщення випущених ним цінних паперів та інших фінансових інструментів.

2.10. Біржа, Учасники Біржових торгів, Платіжна організація, банки та депозитарні установи здійснюють обмін інформацією на умовах гарантованої конфіденційності, щодо стану

рахунків у цінних паперах та обігу цінних паперів (Похідних) на рахунках у цінних паперах (у Похідних), руху коштів та стану рахунків Учасників Біржових торгів.

За дії, що привели до порушення цілісності інформації та/або неконтрольованого поширення конфіденційної інформації та інформації з обмеженим доступом Біржа, депозитарні установи, Платіжна організація, Банки та Учасники Біржових торгів несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України та укладених договорів.

2.11. Директор Біржі або Адміністратор Біржі мають право призупинити, припинити та поновити Біржові торги своїм рішенням. Про припинення або призупинення Біржових торгів Біржа сповіщає Учасників Біржових торгів шляхом розміщення інформації в ЕТС Біржі. Після з'ясування обставин та усунення порушень, що призвели до призупинення Біржових торгів, Біржові торги можуть бути поновлені.

Призупинення торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами на Біржі може бути здійснено Біржею:

- за умови виявлення Адміністратором Біржі ознак Маніпулювання на Біржі відповідно до **Розділу 20** цих Правил та ознак «фіктивності» цінних паперів та інших фінансових інструментів, що внесені до Біржового списку (емітент не знаходиться за місцезнаходженням, не звітує перед громадськістю тощо),
- у випадку настання надзвичайних ситуацій в роботі Біржі відповідно до **Розділу 24** цих Правил,
- за рішенням уповноважених державних органів, в тому числі державного представника Комісії відповідно до **пункту 4.4** цих Правил.

Поновлення торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами на Біржі здійснюється за рішенням тих самих органів, що ініціювали призупинення або припинення Біржових торгів, за умови усунення порушень, що викликали призупинення або припинення торгівлі на Біржі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами.

2.12. Призупинення або припинення торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами може бути здійснено Біржею за таких підстав:

- припинення емітента, про що інформація оприлюднена у порядку, встановленому законодавством;
- невідповідності емітента та його цінних паперів або інших фінансових інструментів вимогам цих Правил щодо умов перебування в Біржовому реєстрі за відповідним рівнем лістингу;
- невідповідності емітента та його цінних паперів або інших фінансових інструментів вимогам цих Правил щодо умов перебування у Біржовому списку як позалістингових цінних паперів або інших фінансових інструментів;
- прийняття Комісією рішення про анулювання випуску;
- визнання емісії недобросовісною;
- призупинення, припинення Комісією обігу та укладання договорів за цінними паперами емітента;
- закінчення строку обігу цінних паперів та інших фінансових інструментів;
- за заявою емітента (для лістингових цінних паперів), з урахуванням порядку лістингу та делістингу, що встановлюється цими Правилами;
- порушення у відношенні емітента справи про банкрутство, визнання емітента банкрутом або застосування до емітента ліквідаційної процедури, про що інформація оприлюднена у порядку, встановленому законодавством, крім цінних паперів емітентів, що пропонуються до продажу на фондових біржах у процесі приватизації;
- не розкриття емітентом цінних паперів, які знаходяться у Біржовому реєстрі, інформації перед Біржею відповідно до цих Правил, якщо надання такої інформації передбачено договором між Біржею та емітентом;
- з інших підстав, передбачених цими Правилами.

2.13. Біржа протягом одного робочого дня з дати отримання від Комісії повідомлення про прийняття рішення щодо припинення укладання договорів купівлі-продажу цінних паперів та інших фінансових інструментів певного емітента надсилає відповідні повідомлення Учасникам Біржових торгів із зазначенням дати початку та закінчення дії накладених обмежень чи їх повторного застосування.

Біржа за один робочий день до дати закінчення дії вищезазначених обмежень надсилає відповідні повідомлення Учасникам Біржових торгів.

2.14. Вимоги цих Правил є обов'язковими для виконання Біржею, Учасниками Біржових торгів та емітентами, цінні папери та інші фінансові інструменти яких внесені до Біржового списку.

2.15. Порядок здійснення торгів ф'ючерсними контрактами або іншими фінансовими інструментами (деривативами) на Строковому ринку регламентується окремими змінами до Правил фондової біржі щодо запровадження в обіг на фондовій біржі деривативів, за умови реєстрації Комісією та погодження відповідного органу державної влади (за необхідністю).

2.16. Продаж державними органами приватизації на Біржі акцій акціонерних товариств, які відносяться до державної або комунальної власності, здійснюється на Ринку Аукціону у відповідності до нормативно-правових актів щодо порядку продажу в процесі приватизації акцій акціонерних товариств, затверджених Фондом державного майна України та/або Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та/або Антимонопольним комітетом України.

РОЗДІЛ 3.

ЕТС БІРЖІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ НА БІРЖІ

3.1. Біржа організує електронний документообіг між Біржею та Учасниками Біржових торгів, Платіжною організацією, Депозитарієм. При цьому Біржа є посередником в прийнятті, передаванні (доставці), зберіганні, перевірці цілісності та створенні Електронних документів, що обертаються на Біржі. На кожний Електронний документ, що обертається в ЕТС Біржі, повинен бути накладений ЕЦП.

Порядок організації інформаційного обміну Учасниками Біржових торгів під час використання електронного документообігу, створення, доступу, зберігання та архівування Електронних документів, вирішення питань стосовно чинності Електронних документів регламентується Правилами Системи ВІТ eTrade Mail та Регламентом ЦСК Біржі.

3.2. Біржа при використанні ЕТС забезпечує:

- надійне функціонування ЕТС Біржі;
- надання необхідної для Учасників Біржових торгів інформації в зручному для сприйняття вигляді, обслуговування запитів Учасників Біржових торгів;
- відповідність програмного забезпечення для участі в Біржових торгах Вимогам до програмних продуктів на фондовому ринку, затвердженим рішенням Комісії від 16.07.2003 № 349.

ЕТС Біржі забезпечує:

- приймання, обробку та передачу від Учасників Біржових торгів Заявок на купівлю-продаж допущених до Біржових торгів цінних паперів та інших фінансових інструментів, укладення Договорів;
- підготовку та передачу інформації, необхідної для укладання та виконання Договорів;
- захист інформації, що стосується укладання та виконання Договорів на Біржі, від втрати або несанкціонованого доступу, у відповідності з чинним законодавством України про електронний документообіг шляхом технічного та криптографічного захисту інформації щодо Біржових торгів, забезпечує неможливість витоку, знищення та блокування інформації, порушення цілісності та режиму доступу до інформації;
- можливість відтворення Електронних документів у паперовому вигляді;
- формування та підтримку баз даних про хід та результати Біржових торгів з фіксацією часу подання Учасниками Біржових торгів Заявок та укладання Договорів.

3.3. Біржа зберігає інформацію щодо поданих Заявок та укладених Договорів у формі електронних документів та/або документів на папері не менше п'яти років у відповідних Реєстрах.

РОЗДІЛ 4. ПОРЯДОК ДОСТУПУ ДО ЕТС БІРЖІ, ЧЛЕНИ БІРЖІ ТА УЧАСНИКИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ

4.1. Порядок доступу до Біржових торгів передбачає:

- надання до Біржі документів, перелік та форми яких опубліковані на Інтернет-сайті Біржі,
- акредитацію Уповноваженого представника (відповідно до п. 4.9 цих Правил),
- укладення договору про надання послуг ЕЦП з ЦСК Біржі (відповідно до Регламенту ЦСК Біржі);
- підключення Торгового терміналу та отримання Паролю доступу (відповідно до п. 4.2 цих Правил);
- інші дії відповідно до особливостей допуску до Біржових торгів на окремих ринках, що регламентуються відповідними розділами цих Правил.

Рекомендовані вимоги до комп'ютерної техніки, каналу зв'язку з ЕТС Біржі та Засобів КЗІ опубліковані на Інтернет-сайті Біржі та/або розробника програмного забезпечення Торгового терміналу.

Торговці цінними паперами, які мають ліцензію на право провадження діяльності з торгівлі цінними паперами та виконали процедури доступу до Біржових торгів, набувають статус Члена Біржі після включення до Реєстру Членів Біржі та Учасників Біржових Торгів.

4.2. Доступ до ЕТС Біржі здійснюється шляхом підключення Торгового терміналу Учасника Біржових торгів до ЕТС Біржі в переглядовому (без права укладання Договорів) або торговому (з правом укладання Договорів) режимах, надання Паролю доступу.

Інформація про Пароль доступу Учасника Біржових торгів є конфіденційною і не може бути передана іншим особам, в тому числі працівнику Учасника Біржових торгів, що не є Уповноваженим представником.

Учасники Біржових торгів несуть повну відповідальність за збереження конфіденційності Паролю доступу відповідно до цих Правил, а також Засобів КЗІ з закритим ключем відповідно до Регламенту ЦСК.

4.3. Доступ до ЕТС Біржі в переглядовому режимі мають:

- Члени Біржі;
- Адміністратор Біржі;
- Державний представник Комісії;
- директор Біржі.

4.4. Державний представник Комісії має право зупинити Біржові торги у випадку порушення Учасниками Біржових торгів або Біржею вимог чинного законодавства та цих Правил до усунення таких порушень. Виявлене порушення оформлюється актом про правопорушення, який складається державним представником Комісії, з зазначенням суті порушення та посиланням на нормативний акт чи документ Біржі, вимоги якого були порушені.

4.5. Доступ до ЕТС Біржі в торговому режимі мають Учасники Біржових торгів.

Особливості допуску до Біржових торгів на окремих Ринках регламентуються відповідними розділами цих Правил.

Зокрема для допуску до Біржових торгів на Ринках, де грошовий кліринг та переказ коштів на виконання зобов'язань за Договорами, укладеними на Біржі, забезпечуються Платіжною організацією, необхідне отримання статусу учасника в Платіжній системі та допуск до участі в грошовому клірингу відповідно до процедури, опублікованої на Інтернет-сайті Платіжної організації Платіжної системи.

Особливості порядку допуску до Біржових торгів на Ринках розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів та Ринку Аукціону визначаються відповідними Регламентами.

4.6. Державні органи, емітенти та інші особи, які мають право на отримання доступу до ЕТС Біржі у випадках, передбачених чинним законодавством України або договором, що уклала Біржа (далі - в цьому розділі - *інші особи*), отримують доступ до Біржових торгів після виконання всіх процедур, передбачених окремими договірними відносинами.

Особливості доступу до ЕТС Біржі та участі в Біржових торгах для інших осіб, в межах їх повноважень, можуть регламентуватись окремими рішеннями Біржової Ради або договором, що уклала Біржа.

4.7. Учасники Біржових торгів мають право:

- одержувати від Біржі інформацію про діяльність Біржі;
- одержувати ці Правила та рішення органів Біржі, що регламентують процедуру укладання Договорів на Біржі;
- вносити пропозиції до органів Біржі для їх обговорення;
- користуватися ЕТС Біржі для подання Заявок та укладання Договорів на Біржі.

Члени Біржі мають також право бути обраними до органів Біржі.

4.8. Учасники Біржових торгів зобов'язані відповідати наступним вимогам:

- виконувати ці Правила та рішення органів Біржі;
- відповідати вимогам провадження професійної діяльності на фондовому ринку, визначеним Комісією;
- протягом Біржових торгів дотримуватися вимог чинного законодавства України (в т.ч. антимонопольного законодавства України), нормативних актів Комісії;
- надавати перелік Уповноважених представників, а також змін до цього переліку;
- інформувати Біржу про виконання зобов'язань за Договором, укладеним на Біржі, протягом однієї години з моменту виконання, відповідно до цих Правил, крім випадків, коли таку інформацію Біржа отримує від Депозитарію або Платіжної організації;
- сплачувати послуги, надані Біржею, у відповідності з встановленими Біржею тарифами та укладеними з Біржею договорами.

4.9. Уповноважені представники.

4.9.1. Учасник Біржових торгів приймає участь у Біржових торгах через Уповноваженого(их) представник(ів). Уповноважений представник повинен відповідати наступним вимогам:

- мати чинний сертифікат фахівця з питань торгівлі цінними паперами, виданий Комісією (для працівників Членів Біржі);
- мати довіреність Уповноваженого представника, складену за формою, опублікованою на Інтернет-сайті Біржі, та засвідчену уповноваженим органом Учасника Біржових торгів.

4.9.2. Уповноважений представник може бути позбавлений повноважень Уповноваженого представника у випадку накладання санкцій на Учасника Біржових торгів, які передбачені цими Правилами.

4.9.3. У разі відкликання довіреності Уповноваженого представника Учасник Біржових торгів зобов'язаний повідомити Біржу шляхом відправлення факсограми або засобами Системи ВІТ eTrade Mail про відкликання довіреності за формою, опублікованою на Інтернет-сайті Біржі протягом години з моменту прийняття рішення уповноваженим органом Учасника Біржових торгів про відкликання довіреності Уповноваженого представника.

Доступ Уповноваженого представника Учасника Біржових торгів до ЕТС Біржі програмно блокується з моменту отримання Учасником Біржових торгів від Біржі факсограми або повідомлення засобами Системи ВІТ eTrade Mail про підтвердження прийому повідомлення про відкликання довіреності. Після цього Довіреність вважається відкликаною.

4.9.4. Учасник Біржових торгів несе відповідальність за дії, що вчинені на Біржі Уповноваженим представником, довіреність якого втратила чинність, у тому числі за зобов'язаннями, які виникли внаслідок укладання Договорів таким представником, якщо не буде доведено, що Учасник Біржових торгів повідомив Біржу про таку подію.

4.9.5. Уповноважені представники мають права, вичерпний перелік яких визначено у довіреності, яка надається до Біржі для акредитації Уповноваженого представника. Для допуску до Біржових торгів в торговому режимі Уповноважений представник повинен мати наступні права:

- укладати Договори на Біржі від імені та за рахунок Учасника Біржових торгів (як довірителя) відповідно до цих Правил;
- отримувати інформацію в ЕТС Біржі;
- виконувати всі інші дії, передбачені Правилами Біржі для виконання цієї довіреності.
- Уповноважений представник зобов'язаний:
- діяти в межах довіреності, наданої Учасником Біржових торгів;
- належним чином використовувати Торговий термінал;
- виконувати вимоги Правил та інших документів Біржі.

4.10. Біржа веде облік Членів Біржі та Учасників Біржових торгів і Уповноважених представників у Реєстрах. Ці Реєстри оновлюються щоденно.

4.10.1. Реєстр Членів Біржі та Учасників Біржових торгів містить наступні дані:

- найменування Члена Біржі (або Учасника Біржових торгів);
- код за ЄДРПОУ Члена Біржі (або Учасника Біржових торгів);
- місцезнаходження, номер телефону та факсу, адреса електронної пошти;
- дата набуття статусу Члена Біржі та внесення в Реєстр Членів Біржі та Учасників Біржових торгів;
- дата державної реєстрації Члена Біржі (або Учасника Біржових торгів);
- прізвище, ім'я, по-батькові керівника Члена Біржі (або Учасника Біржових торгів);
- дані про ліцензію професійного учасника ринку цінних паперів, а саме: вид (або види) діяльності, номер ліцензії, дату видачі ліцензії та строк дії ліцензії;
- дані Свідоцтва про включення до державного реєстру фінансових установ, які надають фінансові послуги на ринку цінних паперів, а саме: номер Свідоцтва, дату видачі Свідоцтва;
- дані про дисциплінарні заходи, які були вжиті до Члена Біржі (якщо вони були).

4.10.2. Реєстр Уповноважених представників містить наступні дані:

- прізвище, ім'я, по-батькові Уповноваженого представника;
- найменування Члена Біржі або Учасника Біржових торгів;
- дата внесення в Реєстр Уповноважених представників;
- реквізити документу, на підставі якого Уповноважений представник має право здійснювати дії, пов'язані з укладанням Договорів на Біржі від імені Учасника Біржових торгів;
- термін повноважень Уповноваженого представника, який не може перевищувати терміну дії сертифікату фахівця з торгівлі цінними паперами;
- дані про дисциплінарні заходи з боку Біржі, які були вжиті до Уповноваженого представника (якщо вони мали місце);
- термін дії сертифікату фахівця з торгівлі цінними паперами, що виданий Комісією.

4.10.3. Зміни до Реєстру Членів Біржі та Учасників Біржових торгів, пов'язані з включенням, виключенням або зміною даних про Члена Біржі, а також зміни до Реєстру Уповноважених представників, пов'язані з внесенням даних, їх зміною або відключенням Уповноваженого представника від ЕТС Біржі, вносяться наступного робочого дня після прийняття відповідного рішення директором Біржі. Цю інформацію Біржа негайно оприлюднює на Інтернет-сайті Біржі.

4.11. Перелік заходів дисциплінарного впливу на Учасників Біржових торгів, зокрема призупинення та припинення доступу до Біржових торгів, визначені у **Розділі 20** цих Правил.

Біржа має право призупинити доступ до Біржових торгів для Учасника Біржових торгів у наступних випадках, але не виключно:

- отримання від Платіжної організації повідомлення про невиконання Учасником Біржових торгів його зобов'язань за наслідками клірингу і розрахунків та/або повідомлення про призупинення клірингового обслуговування,
- порушення Учасником Біржових торгів порядку оплати послуг Біржі відповідно до тарифів, опублікованих на Інтернет-сайті Біржі,
- у інших випадках, визначених нормативно-правовими актами Комісії та НБУ.

Біржа має право припинити доступ до Біржових торгів для Учасника Біржових торгів у наступних випадках, але не виключно:

- неодноразове порушення Учасником Біржових торгів порядку оплати послуг Біржі відповідно до тарифів, опублікованих на Інтернет-сайті Біржі,
- отримання від Учасника Біржових торгів Заяви про припинення участі в Біржових торгах та/або членства на Біржі,
- отримання від Платіжної організації повідомлення про припинення клірингового обслуговування Учасника Біржових торгів,
- відзиву (анулювання) Комісією ліцензії Члена Біржі на провадження професійної діяльності щодо торгівлі цінними паперами,
- реорганізації або ліквідації (припинення діяльності) Учасника Біржових торгів як юридичної особи у випадках та в порядку, передбачених чинним законодавством.

4.12. Для укладення Договорів на Ринках, де порядок торгів та розрахунків можуть передбачати необхідність визначення у Договорах Клієнтів та/або формування переліків Клієнтів в розрізі Учасників Біржових торгів та/або ведення Позиційних рахунків Клієнтів на Строковому ринку), Учасники Біржових торгів засобами Торгового терміналу та/або Системи ВІТ eTrade Mail можуть надавати Біржі необхідні відомості щодо Клієнтів.

РОЗДІЛ 5. МАРКЕТ-МЕЙКЕРИ

5.1. Учасникам Біржових торгів може бути наданий статус Маркет-мейкера, який передбачає добровільне прийняття Учасником Біржових торгів додаткових зобов'язань, що встановлюються в договорі про виконання функцій Маркет-мейкера та спрямовані на підтримку ліквідності Біржових торгів.

5.2. Статус Маркет-мейкера надається Учаснику Біржових торгів при укладанні договору про виконання функцій Маркет-мейкера.

5.3. Порядок взаємодії Біржі з Маркет-мейкером регулюється цими Правилами, а також договором про виконання функцій Маркет-мейкера.

5.4. Зобов'язання Маркет-мейкера передбачають надання та підтримку в Черзі Заявок двох або більше Двосторонніх Заявок з встановленою різницею в цінах, у встановленому об'ємі та у встановлений проміжок часу під час Біржових торгів (параметри виконання зобов'язань Маркет-мейкера).

Перелік Ринків, по відношенню до яких виконуються зобов'язання Маркет-мейкера, а також значення параметрів виконання зобов'язань Маркет-мейкера та, за необхідністю, мінімально припустима кількість робочих днів місяця, протягом яких Маркет-мейкера повинен виконувати зобов'язання, встановлюються договором про виконання функцій Маркет-мейкера.

Договором про виконання функцій Маркет-мейкера може бути встановлено загальний обсяг Договорів, що укладено на підставі Заявок Маркет-мейкера під час Торговельної сесії, по досягненні якого вважається, що Маркет-мейкер виконав свої зобов'язання за договором про виконання функцій Маркет-мейкера до закінчення Торговельної сесії.

5.6. Біржа має право сплачувати Учасникам Біржових торгів, які мають статус Маркет-мейкера, винагороду за виконання функцій Маркет-мейкера, розмір якої, а також порядок її розрахунку та сплати визначається договором про виконання функцій Маркет-мейкера.

5.7. У разі невиконання або неналежного виконання Маркет-мейкером своїх зобов'язань за договором про виконання функцій Маркет-мейкера Біржа має право розірвати такий договір з Маркет-мейкером в односторонньому порядку. Для цього Біржа направляє Маркет-мейкеру повідомлення про розірвання договору про виконання функцій Маркет-мейкера у вигляді електронного документа у термін не пізніше трьох робочих днів до передбачуваної дати його розірвання. Договір про виконання функцій Маркет-мейкера вважається розірваним з дати, що вказана в повідомленні.

РОЗДІЛ 6. ДОПУСК ДО ТОРГІВ, ЛІСТИНГ ТА ДЕЛІСТИНГ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА БІРЖІ

6.1. До обігу на Біржі допускаються:

- акції;
- облігації місцевих позик;
- облігації підприємств;
- державні облігації України;
- іпотечні облігації;
- інвестиційні сертифікати;
- сертифікати фонду операцій з нерухомістю;
- цінні папери іноземних емітентів, за умови їх реєстрації в Комісії;

- приватизаційні папери;
- Похідні;
- інші види цінних паперів та інших фінансових інструментів, обіг яких на організованому ринку дозволений чинним законодавством України та які відповідають вимогам цих Правил.

Допуск цінних паперів та інших фінансових інструментів до обігу на Біржі здійснюється шляхом їх включення в Біржовий список. Біржовий список оновлюється щоденно.

Біржовий список складається з Біржового реєстру та Позалістингових цінних паперів та інших фінансових інструментів.

Внесення та перебування цінних паперів та інших фінансових інструментів у списку Позалістингових цінних паперів та інших фінансових інструментів здійснюється у разі не виконання вимог щодо перебування цінних паперів та інших фінансових інструментів в Біржовому реєстрі.

6.2. До Біржових торгів можуть бути допущені цінні папери та інші фінансові інструменти в процесі їх розміщення та обігу.

6.2.1. Допуск цінних паперів та інших фінансових інструментів до Біржових торгів та включення до Біржового списку (без включення до Біржового реєстру) здійснюється за ініціативи емітента, Члена Біржі, Біржі, компанії з управління активами (щодо цінних паперів інститутів спільного інвестування, які містяться в управлінні компанії з управління активами), державного органу, який має право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством (далі у цьому Розділі - *Заявника*) за рішенням Директора Біржі.

6.2.2. Допуск цінних паперів та інших фінансових інструментів до Біржових торгів здійснюється за ініціативою Заявника та відбувається наступним чином:

- Заявник надає на Біржу заяву, форма якої публікується на Інтернет-сайті Біржі;
- Біржа проводить оцінку можливості проведення Біржових торгів цінними паперами та іншими фінансовими інструментами на Біржі;
- у разі необхідності Заявник на вимогу надає Біржі додаткові документи для оцінки можливості проведення Біржових торгів цінними паперами та іншими фінансовими інструментами на Біржі.

6.2.3. Директор Біржі приймає рішення про допуск цінних паперів та інших фінансових інструментів до Біржових торгів та включення в Біржовий список.

6.2.4. У разі допуску цінних паперів та інших фінансових інструментів до Біржових торгів та включення в Біржовий список укладається Договір допуску до Біржових торгів, цінним паперам та іншим фінансовим інструментам надається Реєстраційний код.

6.2.5. Цінні папери та інші фінансові інструменти допускаються до Біржових торгів після підписання Договору про допуск до Біржових торгів.

6.2.6. Біржа оприлюднює інформацію про внесення Цінного паперу або іншого фінансового інструменту до Біржового списку на Інтернет-сайті Біржі.

6.2.7. Біржа надає інформацію до Комісії щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, які допущені до Біржових торгів та включені до Біржового списку, за формою та в терміни, що встановлені Комісією.

6.2.8. У випадку прийняття рішення директором Біржі про відмову у допуску цінних паперів або інших фінансових інструментів до Біржових торгів, Заявнику на наступний день після прийняття такого рішення надсилається письмове повідомлення про прийняте рішення з зазначенням підстав, за якими цінні папери та інші фінансові інструменти не можуть бути допущені до Біржових торгів.

6.2.9. Рішення про відмову у допуску цінних паперів та інших фінансових інструментів до Біржових торгів у позалістинговій категорії може бути оскаржене протягом десяти робочих днів після його прийняття, для чого Заявник у зазначений термін має надати заяву до Біржі.

6.2.10. Директор Біржі може прийняти рішення про внесення цінних паперів та інших фінансових інструментів в позалістингову категорію при наявності інформації про емітента.

6.3. Для включення та перебування у Біржовому списку, цінні папери та інші фінансові інструменти повинні відповідати наступним умовам:

- випуск цінних паперів та інших фінансових інструментів здійснено відповідно до чинного законодавства України;
- емітент дотримується вимог чинного законодавства України та Біржі щодо розкриття інформації.

Не допускається внесення до біржового списку цінних паперів та інших фінансових інструментів, емітенти яких визнані банкрутом або щодо яких застосовується ліквідаційна процедура, крім цінних паперів, які пропонуються до продажу в процесі приватизації.

6.4. Цінні папери та інші фінансові інструменти, обіг яких здійснюється на Біржі, можуть перебувати у Біржовому списку не більше 60 календарних днів без проведення за ними Біржових торгів. У разі не проведення Біржових торгів протягом 60 календарних днів, такі цінні папери та інші фінансові інструменти (крім цінних паперів, що знаходяться у процесі розміщення, пропонуються до продажу на Біржі у процесі приватизації, або акцій публічних акціонерних товариств, 100% акцій яких належать одному акціонеру, у т.ч. державі, інших фінансових інструментів) виключаються із Біржового списку за рішенням Директора Біржі.

6.5. Біржовий список містить наступні дані:

- найменування емітента;
- код за ЄДРПОУ емітента;
- міжнародний ідентифікаційний номер цінних паперів (у разі, коли його наявність передбачена законодавством);
- реєстраційний код ЄДРІСІ для цінних паперів ІСІ;
- вид/тип/категорія цінного папера або іншого фінансового інструмента;
- інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструмента;
- номінальна вартість цінного папера або іншого фінансового інструмента;
- кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів у випуску;
- дані щодо державної реєстрації випуску цінного папера або іншого фінансового інструмента (у разі, якщо державна реєстрація випуску передбачена законодавством);
- позначення щодо віднесення до лістингових (з позначенням рівня лістингу) чи Позалістингових цінних паперів та інших фінансових інструментів;
- показник Спреду;
- дата внесення цінного папера або іншого фінансового інструмента до Біржового списку (Біржового реєстру);
- інші показники, необхідні для ідентифікації цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- реєстраційний код.

Особливості допуску до торгів цінних паперів та інших фінансових інструментів на окремих Ринках регламентуються відповідними розділами цих Правил.

6.6. До Біржового реєстру включаються цінні папери, що пройшли процедуру лістингу. Біржовий реєстр складається з Котирувального списку першого рівня та Котирувального списку другого рівня лістингу.

Відповідно до Рішення Біржової та/або Наглядової Ради та/або директора Біржі для внесення та перебування у Котирувальному списку першого або другого рівня лістингу:

- для облігацій підприємств та облігацій місцевих позик може бути встановлено вимоги щодо рівня їх кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою, визначеною законодавством України;
- для акцій може бути встановлено вимоги щодо мінімальної частки акцій у вільному обігу (free-float).

До торгівлі на Біржі за категорією лістингових цінних паперів можуть бути допущені цінні папери, які відповідають наступним умовам (не стосується державних цінних паперів, емісія яких згідно з законодавством України не підлягає регулюванню Комісії):

- випуск та проспект емісії цінних паперів зареєстровані відповідно до чинного законодавства України;
- здійснена державна реєстрація звіту про результати розміщення цінних паперів;
- згідно з законодавством України не існує заборони щодо торгівлі цінними паперами на фондовій біржі;
- емітент та його цінні папери відповідають вимогам, встановленим пунктами 6.8-6.9 цих Правил.

6.7. Внесення цінних паперів до Біржового реєстру здійснюється лише за ініціативи емітента за рішенням Директора Біржі.

6.7.1. Процедура внесення цінного паперу до Біржового реєстру за ініціативою емітента відбувається наступним чином:

- емітент надає заяву до Біржі та пакет документів, перелік яких опубліковано на Інтернет-сайті Біржі;
- Біржа проводить оцінку відповідності стану емітента та цінного паперу вимогам лістингу згідно з цими Правилами;
- у разі необхідності емітент на вимогу надає Біржі додаткові документи.

6.7.2. Директор Біржі приймає рішення про внесення цінного паперу до Біржового реєстру.

6.7.2. Зміни в Біржовому реєстрі здійснюється після підписання Договору про включення цінного паперу до Біржового реєстру.

6.7.3. Біржа оприлюднює інформацію про включення цінного паперу до Біржового реєстру на Інтернет-сайті Біржі.

6.7.4. Біржа надає інформацію до Комісії щодо цінних паперів, внесених до Біржового реєстру, за формою та в терміни, що встановлені Комісією.

6.7.5. У випадку прийняття рішення директором Біржі про відмову у включенні цінних паперів до Біржового реєстру негайно після прийняття такого рішення надсилається письмове повідомлення до емітента, про прийняте рішення з зазначенням підстав, за якими цінні папери не можуть бути включені до Біржового реєстру.

6.7.6. Після прийняття рішення директором Біржі про внесення цінного паперу до Біржового реєстру або про відмову у включенні цінних паперів до Біржового реєстру Біржа негайно направляє емітенту офіційне повідомлення про прийняття такого рішення.

6.7.7. Рішення про відмову у внесенні цінних паперів до Біржового реєстру може бути оскаржене протягом десяти робочих днів після його прийняття, для чого емітент у зазначений термін має надати заяву до Біржі.

6.8. Внесення та перебування цінних паперів у Котирувальному списку першого рівня лістингу здійснюється у відповідності з наступними критеріями:

6.8.1. Для акцій:

- емітент існує не менше трьох років (у випадку створення емітента внаслідок реорганізації термін здійснення діяльності емітента визначається з дати державної реєстрації юридичної особи правопередника (юридичних осіб правопередників));
- вартість чистих активів емітента складає не менше 100 (сто) млн. грн.;
- річний дохід (виручка) від реалізації товарів, робіт, послуг за останній фінансовий рік становить не менше 100 (сто) млн. грн.;
- відсутність збитків в емітента за підсумками двох останніх фінансових років;

(Цей абзац набирає чинності з 01.05.2012 р.)

- ринкова капіталізація емітента складає не менше 100 (сто) млн. грн.;
- кожен з останніх 6 місяців з цінними паперами емітента укладалось та виконувалось не менше 10 Договорів, при цьому середньомісячна вартість Договорів з цінними паперами протягом останніх 6 місяців складає не менше 1 (один) млн. грн.;
- загальна кількість акціонерів емітента становить не менше 500 осіб.

Емітенту рекомендується дотримуватися Принципів корпоративного управління, затверджених Рішенням Комісії від 11.12.2003 р. № 571.

6.8.2. Для облігацій підприємств:

- емітент існує не менше трьох років (у випадку створення емітента внаслідок реорганізації термін здійснення діяльності емітента визначається з дати державної реєстрації юридичної особи правопередника (юридичних осіб правопередників));
- вартість чистих активів емітента або особи, яка надає забезпечення виконання зобов'язань за випуском, складає не менше 100 (сто) млн. грн.;
- в емітента або особи, яка надає забезпечення повного виконання зобов'язань за випуском, відсутні збитки за підсумками двох останніх фінансових років;

(Цей абзац набирає чинності з 01.05.2012 р.)

- номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 10 (десять) млн. грн.;

- кожен з останніх 6 місяців з облігаціями емітента цієї серії випуску укладалось та виконувалось не менше 5 Договорів, середньомісячна вартість Договорів з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 500 000 (п'ятсот тисяч) грн.

6.8.3. Для облігацій місцевих позик:

- номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 3 (три) млн. грн.;
- середньомісячна вартість укладених Договорів з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 400 000 (чотириста тисяч) грн.

6.8.4. Для цінних паперів інститутів спільного інвестування, у тому числі акцій корпоративних інвестиційних фондів:

- інститут спільного інвестування існує не менше трьох років;
- вартість чистих активів інституту спільного інвестування на останній день останнього звітного кварталу становить не менше 20 (двадцять) млн. грн.;
- середньомісячна вартість Договорів з цінними паперами інституту спільного інвестування протягом останніх 6 місяців складає не менше 100 000 (сто тисяч) грн.

6.9. Внесення та перебування цінних паперів у Котирувальному списку другого рівня лістингу Біржі здійснюється при відповідності наступним критеріям:

6.9.1. Для акцій (крім акцій публічних акціонерних товариств, 100 відсотків акцій яких належать одному акціонеру, у тому числі державі):

- емітент існує не менше трьох місяців; у випадку створення емітента внаслідок реорганізації термін здійснення діяльності емітента визначається з дати державної реєстрації юридичної особи правопередника (юридичних осіб правопередників);
- вартість чистих активів емітента складає не менше 50 (п'ятдесят) млн. грн.;
- ринкова капіталізація емітента складає суму, не меншу 50 (п'ятдесят) млн. грн.;
- кожен з останніх 3 місяців з цінними паперами емітента укладалось та виконувалось не менше 10 Договорів, при цьому середньомісячна вартість укладених Договорів з цінними паперами емітента протягом останніх 3 місяців становить не менше 250 000 (двісті п'ятдесят тисяч) грн.;
- відсутність збитків в емітента за підсумками останнього фінансового року;
(Цей абзац набирає чинності з 01.05.2012 р.)
- річний дохід емітента від реалізації товарів, робіт, послуг за останній фінансовий рік становить не менше 50 (п'ятдесят) млн. грн.
(Цей абзац набирає чинності з 01.05.2012 р.)

Емітенту рекомендується дотримуватися Принципів корпоративного управління, затверджених Рішенням Комісії від 11.12.2003 р. №571.

6.9.2. Для облігацій підприємств:

- емітент існує не менше одного року (у випадку створення емітента внаслідок реорганізації термін здійснення діяльності емітента визначається з дати державної реєстрації юридичної особи правопередника (юридичних осіб правопередників));
- вартість чистих активів емітента складає не менше 10 (десять) млн. грн.;
- відсутність збитків в емітента або особи, яка надає забезпечення повного виконання зобов'язань за випуском, за підсумками останнього фінансового року;
- номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 5 (п'ять) млн. грн.;
- середньомісячна вартість укладених Договорів з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 150 000 (сто п'ятдесят тисяч) грн.

6.9.3. Для облігацій місцевих позик:

- номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 1 (один) млн. грн.;
- середньомісячна вартість укладених Договорів з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 100 000 (сто тисяч) грн.

6.9.4. Для цінних паперів інститутів спільного інвестування, у тому числі акцій корпоративних інвестиційних фондів:

- інститут спільного інвестування існує не менше одного року;
- вартість чистих активів інституту спільного інвестування на останній день останнього звітної кварталу складає не менше 10 (десять) млн. грн.;
- середньомісячна вартість укладених Договорів з цінними паперами інституту спільного інвестування протягом останніх 6 місяців складає не менше 50 000 (п'ятдесят тисяч) грн.

6.10. Зміна рівня лістингу.

6.10.1. Зниження рівня лістингу може відбуватися за рішенням директора Біржі, або за заявою емітента.

6.10.2. Переведення цінних паперів до нижчого рівня лістингу за рішенням директора Біржі відбувається у разі невідповідності стану емітента та цінних паперів вимогам встановленим у цих Правилах.

6.10.3. Після прийняття рішення директором Біржі про зміну рівня лістингу Біржа негайно направляє емітенту офіційне повідомлення про прийняття такого рішення.

6.10.4. Переведення цінних паперів до вищого рівня лістингу здійснюється за рішенням Директора Біржі за ініціативою емітенту.

6.10.5. Інформація про зміну рівня лістингу цінних паперів оприлюднює на Інтернет-сайті Біржі.

6.10.6. Біржа надає інформацію до Комісії щодо зміни рівня лістингу цінних паперів за формою та в терміни, що встановлені Комісією.

6.10.7. Виключення (делістинг) цінних паперів з Біржового реєстру відбувається в порядку, встановленому у пункті 6.12 цих Правил.

6.11. На Біржі цінні папери та інші фінансові інструменти одного випуску одного емітента можуть одночасно перебувати лише в одному з існуючих рівнів лістингу або бути допущеним до торгівлі за списком Позалістингових цінних паперів та інших фінансових інструментів.

6.12. Контроль за відповідність цінних паперів та їх емітента умовам та вимогам цих Правил.

Контроль за дотриманням лістингових вимог здійснюється Біржею на підставі інформації, що розкривається емітентом або Членом Біржі згідно чинному законодавству України у відомостях, що надаються заявником згідно вимогам цих Правил, а також інформації, що публікується засобами масової інформації.

6.12.1. Процедура контролю має на меті відстеження відповідності цінних паперів та їх емітентів, що внесені в Біржовий реєстр, вимогам чинного законодавства України, Правил Біржі, та включає в себе:

- збір та обробка інформації про емітента та умови обігу цінних паперів, які допущені до Біржових торгів;
- контроль за відповідністю емітента та цінних паперів вимогам перебування у Біржовому реєстрі.

6.12.2. Організація процедури покладається на Директора Біржі.

6.12.3. Контроль за відповідністю вимог здійснюється на підставі інформації, що розкривається емітентом згідно з чинним законодавством України.

6.12.4. У разі невідповідності емітента та цінних паперів вимогам знаходження у Біржовому реєстрі, Біржа:

- повідомляє емітента про невідповідність знаходження цінних паперів у Біржовому реєстрі;
- директор Біржі приймає рішення про переведення до нижчого рівня лістингу або делістингу.

6.12.5. Після прийняття рішення директором Біржі про делістинг цінних паперів Біржа негайно направляє емітенту офіційне повідомлення про прийняття такого рішення.

6.13. Розрахунок середньомісячного об'єму Договорів за цінними паперами для внесення до Біржового реєстру проводиться за результатами Біржових торгів на Біржі.

6.14. Емітенти, цінні папери або інші фінансові інструменти яких допущені до обігу на Біржі, або ініціатори внесення цінних паперів та інших фінансових інструментів до Біржового списку, вказані в пункті 6.2 цих Правил, мають розкривати Біржі регулярну та особливу

інформацію емітента в обсязі, що подається ними до Комісії згідно нормативно-правових актів Комісії. Розкриття регулярної інформації емітентом на Біржі не може здійснюватись раніше розміщення такої інформації в загальнодоступній інформаційній базі даних про ринок цінних паперів Комісії.

Директор Біржі встановлює умови надання інформації, у тому числі додаткової, та формат надання такої інформації від емітентів (заявників).

Біржа у порядку, погодженому з емітентом, цінні папери якого знаходяться у лістингу Біржі, отримує інформацію від емітента у разі оприлюднення ним інформації (регулярної або особливої інформації, або інформації про іпотечні цінні папери) в стрічці новин загальнодоступної інформаційної бази даних про ринок цінних паперів Комісії.

6.15. Виключення цінних паперів з Біржового реєстру може бути здійснено Біржею за таких підстав:

- невідповідність емітента, його цінних паперів вимогам цих Правил, що визначають критерії перебування в Біржовому реєстрі;
- у разі порушення справи про банкрутство та ліквідації емітента;
- реорганізація емітента;
- прийняття Комісією рішення про визнання випуску таким, що не відбувся;
- порушення емітентом вимог чинного законодавства України та нормативних актів Комісії, в тому числі стосовно прав власників цінних паперів;
- закінчення терміну обігу цінних паперів або інших фінансових інструментів;
- за ініціативою заявника;
- зупинення обігу цінних паперів або інших фінансових інструментів емітента згідно із законодавством України;
- виявлення Адміністратором Біржі ознак «фіктивності» цінних паперів або інших фінансових інструментів, що внесені до Біржового списку (емітент не знаходиться за місцезнаходженням, не звітує перед громадськістю тощо).

6.16. Цінні папери іноземних емітентів можуть допускатися до Біржових торгів та включатися до Біржового списку та Біржового реєстру відповідно до чинного законодавства України, зокрема нормативних документів Комісії, та спеціальних умов їх допуску і обігу, які встановлюються Біржовою Радою.

6.17. Порядок припинення обігу цінних паперів та інших фінансових інструментів на Біржі.

6.17.1. Цінні папери або інші фінансові інструменти можуть бути вилучені з Біржового списку у таких випадках:

- закінчення терміну обігу цінного паперу;
- порушення Заявником норм цих Правил;
- невідповідність п. 6.4 цих Правил;
- письмове звернення Заявника;
- за рішенням Комісії та/або відповідно до нормативних актів Комісії, що регламентують допуск та вилучення цінних паперів з обігу у організатора торгівлі;
- якщо Біржі стало відомо про неподання емітентом регулярної та/або особливої інформації до Комісії;
- припинення емітента;
- прийняття Комісією рішення про анулювання випуску;
- визнання емісії недобросовісною;
- призупинення, зупинення Комісією обігу та укладання договорів за цінними паперами або іншими фінансовими інструментами емітента;
- порушення щодо емітента справи про банкрутство або застосування ліквідаційної процедури.

6.17.2. Рішення про припинення обігу цінного паперу на Біржі приймається директором Біржі.

6.17.3. Рішення директора Біржі про припинення обігу цінного паперу на Біржі набуває чинності з дати його прийняття, якщо інше не встановлене рішенням Директора Біржі.

6.17.4. Рішення директора Біржі про припинення обігу цінного паперу може бути оскаржене протягом десяти робочих днів після його прийняття, для чого Заявник, у вказаний термін, має надати письмову заяву до Біржі.

РОЗДІЛ 7. ФУНКЦІЇ БІРЖИ ЩОДО ОБЛІКУ ПОХІДНИХ

7.1. Біржа здійснює облік операцій за Договорами щодо Похідних за умови, що ці Похідні обліковуються на Біржі на рахунках у Похідних їх власників, а Договори щодо Похідних укладені на Біржі.

Біржа при здійсненні облікової діяльності щодо Похідних документарної форми існування (далі в цьому розділі - Похідні) виконує такі функції:

- зберігання Похідних;
- обслуговування обігу Похідних на рахунках у Похідних;
- обслуговування операцій емітента щодо випущених ним Похідних;
- знерухомлення сертифікатів Похідних;
- розрахунки в Похідних за Договорами щодо Похідних.

Біржа також виконує такі операції щодо Похідних:

- приймання сертифікатів Похідних;
- зберігання сертифікатів Похідних;
- інвентаризація сертифікатів Похідних.

Порядок взаємодії Біржі з Депозитарієм, в якому депоновано Похідні бездокументарної форми випуску, наведено в **Розділі 10** цих Правил.

7.2. Право власності на Похідні переходить до власника-одержувача з моменту зарахування цих Похідних на його рахунок у Похідних на Біржі. Не допускається зарахування Похідних на рахунок у Похідних нового власника без проведення їх списання (або переказу) з рахунку в Похідних попереднього власника.

7.3. Для виконання функції зберігання та обслуговування обігу Похідних на рахунках у Похідних Біржа здійснює такі операції:

- адміністративні операції;
- облікові операції;
- інформаційні операції.

7.3.1. Адміністративні операції - операції з відкриття рахунків у Похідних, внесення змін до анкети рахунку, закриття рахунків у Похідних та інших змін, не пов'язаних зі зміною залишків Похідних на рахунках у Похідних.

7.3.2. Облікові операції - операції з ведення рахунків у Похідних та відображення операцій з Похідними, наслідком яких є зміна кількості Похідних на рахунках у Похідних, встановлення або зняття обмежень щодо їх обігу, а також зміна місця зберігання (знаходження) Похідних. До облікових операцій Біржі належать операції зарахування, списання, переказу, переміщення Похідних.

7.3.2.1. Зарахування - облікова операція, яка відображає уведення до системи обліку Біржі визначеної кількості Похідних та збільшення кількості Похідних на рахунку в Похідних власника Похідних на таку саму кількість.

7.3.2.2. Списання - облікова операція, яка відображає виведення (вилучення) визначеної кількості Похідних, за якими Біржа здійснювала облік щодо Похідних, та зменшення кількості Похідних на рахунку в Похідних власника Похідних на таку саму кількість.

7.3.2.3. Переказ - облікова операція, що відображає переведення Похідних з рахунку в Похідних одного власника Похідних на рахунок у Похідних іншого власника Похідних або проведення операцій, пов'язаних з обмеженнями в обігу (блокуванням) або відміною обмежень в обігу (розблокуванням) Похідних.

7.3.2.4. Проведенням Облікової операції переказу Похідних може здійснюватись операція щодо блокування Похідних.

Ця операція переказу Похідних не призводить до переходу права власності на Похідні. При її здійсненні певна кількість або всі Похідні, що обліковуються на рахунку в Похідних власника Похідних, блокуються/розблоковуються на рахунку в Похідних власника Похідних шляхом здійснення відповідних облікових записів.

Операція щодо блокування/розблокування Похідних, що обліковуються на рахунку в Похідних власника, може здійснюватись за наслідком:

- виставлення Похідних на продаж на Біржі;
- виконання безумовної операції з Похідними;
- інших обмежень в обігу, передбачених законодавством України.

7.3.3. Інформаційні операції - операції, наслідком яких є видача виписок і довідок з рахунку у Похідних та іншої інформації щодо операцій власників рахунків у Похідних за запитами власників та інших осіб згідно з їх повноваженнями на отримання такої інформації.

До інформаційних операцій Біржі належать операції з підготовки та видачі:

- виписок або довідок з рахунку у Похідних;
- інформаційних довідок;
- інформації щодо операцій емітента;
- довідково-аналітичних матеріалів, що характеризують ринок Похідних.

7.3.4. Біржа веде облік належних власнику Похідних відокремлено від обліку Похідних, що належать іншим власникам.

7.3.5. При проведенні обліку Похідних Біржа повинна постійно забезпечувати дотримання облікового балансу між обсягом розміщених Похідних та розподілом Похідних між власниками Похідних.

7.4. Біржа зберігає Похідні колективним способом.

7.5. Відкриття та ведення для емітентів рахунків у Похідних здійснює виключно Біржа.

7.6. Для обслуговування операцій емітента щодо випущених ним Похідних Біржа виконують операції щодо обліку Похідних, наслідками яких є відображення на рахунках у Похідних таких операцій емітента щодо випущених ним Похідних:

- викуп - придбання емітентом випущених ним Похідних для їх подальшого перепродажу, або анулювання;
- анулювання - сукупність дій емітента щодо припинення дії всіх прав, що надають Похідні;
- інші операції, що можуть бути віднесені відповідно до законодавства до функцій обслуговування операцій емітента щодо випущених ним Похідних.

7.7. Обслуговування операцій емітента щодо випущених ним Похідних Біржа здійснює відповідно до розпоряджень емітента Похідних та/або укладеного з емітентом договору та відповідних документів або їх копій, засвідчених в установленому законодавством порядку, які підтверджують наявність підстав для здійснення операцій з Похідними на рахунках у Похідних.

Біржа відкриває емітенту рахунок у Похідних, на якому відокремлено в розрізі випусків Похідних ведеться облік Похідних, що підлягають розміщенню, анулюванню, а також викуплених емітентом з метою погашення чи наступного перепродажу, або анулювання.

7.8. Похідні знерухомлюються Біржею за наступною процедурою:

- Біржа відкриває рахунок в Похідних Емітенту, на який зараховуються Похідні, які розміщуються або викуповуються Емітентом.
- Біржа відкриває рахунки в Похідних власникам Похідних та зараховує Похідні, які знаходяться у їх власності, на відповідні рахунки у Похідних.

За дорученням емітента при зберіганні сертифікатів Похідних Біржа може видавати сертифікати Похідних власникам.

7.9. Відкриття рахунку в Похідних власнику Похідних здійснюється Біржею після укладання договору про відкриття рахунку в Похідних. Відкриття рахунків в Похідних емітенту Похідних здійснюється Біржею після укладання договору про обслуговування емісії Похідних.

7.9.1. Біржа ідентифікує осіб, які відкривають рахунки в Похідних, а також осіб, що мають повноваження діяти від їх імені, у порядку, встановленому законодавством України, у тому числі нормативно-правовими актами Комісії.

7.9.2. У випадках, передбачених цими Правилами, до Біржі замість оригіналів документів можуть подаватися їх копії. При поданні копій документів, крім нотаріально завірених, мають бути пред'явлені їх оригінали або нотаріально завірених копії. Уповноважений спеціаліст Біржі, що приймає документи, звіряє копію з оригіналом або нотаріально завіреною копією. У разі їх ідентичності копія документа засвідчується підписом цього спеціаліста та директором Біржі або уповноваженого ним іншого спеціаліста та печаткою Біржі як така, що відповідає оригіналу чи нотаріально завірених копії. Засвідчена таким чином копія документа залишається на Біржі, а оригінал документа чи його нотаріально завірена копія повертається заявнику.

7.9.3. Усі документи, що подаються до Біржі, які були видані чи оформлені на території іноземної держави, мають бути легалізовані в установленому порядку, якщо міжнародними

договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не передбачено інше. Ці документи можуть бути засвідчені згідно із законодавством країни його видачі, перекладені на українську мову (крім документів, викладених російською мовою) та легалізовані в консульській установі України або засвідчені в посольстві відповідної держави в Україні та легалізовані в Міністерстві закордонних справ України, або засвідчені шляхом проставлення апостиля, передбаченого Конвенцією, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, від 05.10.1961р. Копії цих документів мають бути нотаріально засвідченими.

7.9.4. Усі документи, що подаються до Біржі для відкриття рахунку в Похідних, зберігаються Біржею протягом терміну існування відповідного рахунку в Похідних та протягом п'яти років з дати його закриття.

7.10. Відкриття рахунку в Похідних здійснюється Біржею шляхом присвоєння облікового коду рахунку в Похідних.

7.10.1. Власник Похідних може відкрити на Біржі тільки один рахунок у Похідних.

7.10.2. Власник Похідних може передати власні повноваження щодо відкриття рахунку в Похідних Учаснику Біржових торгів, що обслуговує цього власника в якості Керуючого рахунком.

7.10.3. На підставах, визначених законодавством, власник Похідних, якщо він не є Учасником Біржових торгів, повинен передати власні повноваження з розпорядження Похідними, що обліковуються на його рахунку у Похідних, Керуючому рахунком. Керуючим рахунком такого власника може бути виключно Учасник Біржових торгів.

Власник не має права розділити повноваження по управлінню рахунком у Похідних серед декількох Керуючих рахунком. Тобто, за кожним рахунком в Похідних може бути визначений тільки один Керуючий рахунком.

Повноваження Керуючого рахунком (склад, зміст та час дії повноважень, порядок взаємодії Керуючого рахунком та власника щодо Похідних власника) визначаються у довіреності, договорі доручення, договорі комісії, договорі про управління цінними паперами, в інших цивільно-правових договорах.

Повноваження Керуючого рахунком вважаються дійсними з моменту надання цих повноважень власником Похідних та до моменту закінчення дії відповідного договору чи до письмового розпорядження власника про припинення (відміну) усіх чи окремих повноважень Керуючого рахунком згідно з законодавством.

7.10.3.1. Якщо власник Похідних призначає Керуючого рахунком, то Біржі повинні бути подані оригінал(и) або належним чином засвідчена(і) копія(і) документа(ів), що підтверджує(ють) повноваження Керуючого рахунком;

7.10.4. Повноваження батьків, піклувальників та опікунів неповнолітньої або недієздатної особи на строк їх дії визначаються на підставі документів, визначених законодавством.

7.10.5. Для відкриття рахунку у Похідних юридична особа-резидент, в тому числі емітент, подає Біржі такі документи:

- заяву на відкриття рахунку в Похідних;
- анкету рахунку в Похідних;
- копію виписки з Єдиного державного реєстру або копію свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи, засвідчену в установленому порядку. У разі відкриття рахунків в Похідних юридичним особам, які утримуються за рахунок бюджетів, цей документ не вимагається;
- копію довідки про внесення юридичної особи до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (далі - ЄДРПОУ), засвідчену органом, що видав довідку, або нотаріально;
- копію зареєстрованого установчого документа, засвідчену органом, який здійснив реєстрацію, або нотаріально. Положення юридичних осіб публічного права, які затверджуються розпорядчими актами Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, засвідчення не потребують. Юридичні особи публічного права, які діють на підставі законів, установчий документ не подають;
- копії документів, що підтверджують призначення на посаду осіб, що мають право діяти від імені юридичної особи без довіреності;
- оригінал або копію довіреності розпорядника рахунку в Похідних, видану та підписану керівником юридичної особи і засвідчену печаткою цієї юридичної особи, якщо розпорядником рахунку не є керівник цієї юридичної особи;

- оригінал або належним чином завірену копію документа, що містить інформацію щодо реквізитів банку, в якому відкрито поточний рахунок, та номер цього рахунку;
- картку із зразками підписів розпорядників рахунку у Похідних та відбитка печатки, затверджену керівником юридичної особи.

У разі, якщо рахунок в Похідних відкриває Учасник Біржових торгів, то він подає Біржі такі документи:

- заяву на відкриття рахунку в Похідних;
- анкету рахунку в Похідних;
- карту із зразками підписів розпорядників рахунку у Похідних та відбитком печатки.

7.10.6. Для відкриття рахунку в Похідних фізична особа-резидент або нерезидент подає Біржі:

- заяву на відкриття рахунку в Похідних;
- анкету рахунку у Похідних;
- копію документа, виданого органом державної податкової служби, що засвідчує присвоєння фізичній особі ідентифікаційного номера платника податків (для резидентів). Якщо фізична особа - резидент, яка через свої релігійні або інші переконання відмовляється від прийняття ідентифікаційного номера та офіційно повідомила про це відповідні державні органи і в паспорті якої зроблено відмітку про право здійснювати будь-які платежі без ідентифікаційного номера, то документ, що засвідчує присвоєння ідентифікаційного номера платника податків, не вимагається;
- картку із зразком підпису розпорядника рахунку в Похідних, яка підписана в присутності спеціаліста Біржі або засвідчена нотаріально. У разі заповнення картки в присутності спеціаліста Біржі зразок підпису розпорядника рахунку в Похідних засвідчується підписами цього спеціаліста Біржі, керівника облікового підрозділу Біржі або уповноваженого ним іншого спеціаліста Біржі та печаткою Біржі.

Фізична особа-резидент або нерезидент також пред'являє свій паспорт або інший документ, що посвідчує особу відповідно до законодавства.

7.10.7. Для відкриття рахунку у Похідних юридична особа-нерезидент подає Біржі такі документи:

- заяву на відкриття рахунку в Похідних;
- анкету рахунку у Похідних;
- копію легалізованого витягу з торговельного, банківського або судового реєстру або реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи;
- копії легалізованих документів, що підтверджують повноваження осіб, які мають право діяти від імені юридичної особи без довіреності;
- оригінал або копію довіреності розпорядника рахунку у Похідних, видану та підписану керівником юридичної особи, якщо розпорядником рахунку не є керівник цієї юридичної особи;
- оригінал або належним чином завірену копію документа, що містить інформацію щодо реквізитів банку, у якому відкрито поточний рахунок, та номер цього рахунку;
- картку із зразками підписів розпорядників рахунку в Похідних та відбитка печатки (у разі її наявності), засвідчену нотаріально.

7.10.8. Для обліку Похідних, у відношенні яких здійснюється управління за договором про управління Похідними (далі - Договір про управління), відкрити на Біржі рахунок у Похідних юридичній або фізичній особі, що є установником управління, може управитель, з яким укладений цей договір.

Управитель у відношенні Похідних, переданих йому в управління, протягом дії Договору про управління є Керуючим рахунком установника управління. Протягом дії цього Договору чи до отримання від установника управління письмового розпорядження про припинення (відміну) усіх або певних повноважень управителя всі операції щодо переданих в управління Похідних здійснюються Біржею виключно за розпорядженнями Керуючого рахунком-управителя.

Керуючим рахунком установника управління може бути виключно Учасник Біржових торгів.

7.10.8.1. Від імені інвестиційного фонду договір про відкриття рахунку у Похідних укладає інвестиційний керуючий такого фонду, за умови що він є Учасником Біржових торгів. Рахунок у Похідних відкривається на ім'я інвестиційного фонду. Керуючим рахунком може бути тільки інвестиційний керуючий на строк своїх повноважень щодо управління цим інвестиційним фондом, що зазначається в договорі про управління інвестиційним фондом.

7.10.8.2. Договір про відкриття рахунку у Похідних для обслуговування Похідних взаємного фонду інвестиційної компанії укладається інвестиційною компанією. Рахунок у Похідних відкривається на ім'я інвестиційної компанії. На ім'я інвестиційної компанії відкриваються окремі рахунки у Похідних як для кожного взаємного фонду, так і самої інвестиційної компанії як торговця цінними паперами за умови, якщо ця інвестиційна компанія є Учасником Біржових торгів.

Похідні кожного взаємного фонду і самої інвестиційної компанії обліковуються Біржею на цих рахунках у Похідних окремо.

7.10.8.3. Для відкриття рахунку в Похідних інвестиційному фонду інвестиційний керуючий подає Біржі такі документи:

- заяву на відкриття рахунку в Похідних;
- анкети рахунку в Похідних;
- копії свідоцтв про державну реєстрацію інвестиційного фонду, засвідчені нотаріально або органом, який видав свідоцтва про державну реєстрацію;
- копії довідок про внесення інвестиційного фонду до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, засвідчені органом, що видав довідки, або нотаріально;
- копії зареєстрованих установчих документів інвестиційного фонду, засвідчені органом, який здійснив реєстрацію, або нотаріально;
- копії документів, що підтверджують призначення на посаду осіб, що мають право діяти від імені інвестиційного фонду без довіреності;
- оригінал або копію довіреності розпорядника рахунку в Похідних, видану та підписану керівником інвестиційного керуючого і засвідчену печаткою інвестиційного керуючого, якщо розпорядником рахунку не є керівник інвестиційного керуючого;
- оригінал або належним чином завірену копію документа, що містить інформацію щодо реквізитів банку, у якому відкрито поточний рахунок інвестиційного фонду, та номер цього рахунку;
- картку із зразками підписів розпорядників рахунку в цінних паперах та відбитка печатки інвестиційного керуючого, затверджену керівником інвестиційного керуючого;
- копію договору з інвестиційним керуючим про управління інвестиційним фондом;
- перелік засновників та інших афілійованих осіб інвестиційного фонду, засвідчений інвестиційним керуючим.

7.10.8.4. Для відкриття рахунку в Похідних своєму взаємному фонду інвестиційна компанія подає Біржі такі документи:

- заяву на відкриття рахунку в Похідних;
- анкети рахунку в Похідних;
- копії свідоцтв про державну реєстрацію взаємного фонду, засвідчені нотаріально або органом, який видав свідоцтва про державну реєстрацію;
- копії довідок про внесення взаємного фонду до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, засвідчені органом, що видав довідки, або нотаріально;
- копії документів, що підтверджують призначення на посаду осіб, що мають право діяти від імені інвестиційної компанії без довіреності;
- оригінал або копію довіреності розпорядника рахунку в цінних паперах, видану та підписану керівником інвестиційної компанії і засвідчену печаткою інвестиційної компанії, якщо розпорядником рахунку не є керівник інвестиційної компанії;
- оригінал або належним чином завірену копію документа, що містить інформацію щодо реквізитів банку, у якому відкрито поточний рахунок взаємного фонду інвестиційної компанії, та номер цього рахунку;
- картку із зразками підписів розпорядників рахунку в Похідних та відбитка печатки інвестиційної компанії, затверджену керівником інвестиційної компанії;
- копію положення про взаємний фонд.

7.10.9. Для обслуговування Договорів щодо Похідних Біржа може відкривати Транзитні рахунки Учасникам Біржових торгів.

7.11. Анкета рахунку в Похідних та анкета Керуючого рахунку оформлюються згідно із зразками, затвердженими директором Біржі. Реквізити зазначених анкет можуть бути

доповнені за письмовим погодженням з власником Похідних або Керуючим рахунком чи уповноваженою особою в межах їх повноважень.

Внесення змін до відповідної анкети здійснюється на підставі: розпорядження Учасника Біржових торгів щодо власного рахунку або в якості Керуючого рахунком у власника Похідних; оригіналів або належним чином засвідчених копій документів, які підтверджують відповідні зміни.

Якщо в анкеті рахунку в Похідних змінюється інформація про розпорядника рахунку в Похідних, до письмового розпорядження щодо внесення змін до анкети рахунку в Похідних додається:

- якщо розпорядник рахунку є представником юридичної особи резидента - картка із зразком підпису цього розпорядника рахунку в Похідних та відбитка печатки юридичної особи, затверджена керівником юридичної особи;
- якщо розпорядник рахунку є представником юридичної особи - нерезидента - картка із зразком підпису розпорядника рахунку в Похідних та відбитка печатки (у разі її наявності), засвідчена нотаріально;
- якщо розпорядником рахунку виступає фізична особа як представник власника або власник є фізичною особою - картка із зразком підпису цього розпорядника рахунку в Похідних, яка підписана в присутності спеціаліста Біржі або засвідчена нотаріально.

7.12. Закриття рахунків у Похідних здійснюється за розпорядженням ініціатора операції щодо обліку Похідних у порядку, передбаченому відповідним договором (договором про відкриття рахунку в Похідних або договором про обслуговування емісії Похідних).

Рахунок у Похідних не може бути закритий, якщо на ньому обліковуються Похідні.

7.13. Біржа обслуговує операції з Похідними на рахунках у Похідних:

- унаслідок виконання безумовної операції з Похідними відповідно до вимог законодавства на підставі відповідних документів або їх копій, які засвідчені у встановленому законодавством порядку, підтверджують наявність підстав для проведення облікових операцій щодо Похідних і подані згідно з **пунктом 7.10** цих Правил;
- унаслідок блокування Похідних для участі в Біржових торгах;
- у разі укладення Договорів щодо Похідних - на підставі відомості сквитованих Розпоряджень Біржі, що складена в установленому цими Правилами порядку, що має бути обумовлено в договорі про відкриття рахунку в Похідних.

Наслідками виконання розпорядження щодо обслуговування обігу Похідних на рахунках у Похідних може бути зміна кількості Похідних на рахунку в Похідних, блокування або розблокування.

7.14. Безумовні операції з Похідними.

7.14.1. Безумовні операції з Похідних здійснюються на підставі наданих Біржі письмових документів, а саме:

- виконавчих документів, визначених Законом України "Про виконавче провадження";
- постанови уповноваженої особи Комісії про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів у вигляді зупинення розміщення (продажу) та обігу Похідних;
- свідоцтва про право на спадщину;
- свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя;
- документів, що посвідчують виконання операції емітента щодо випущених ним Похідних (крім викупу Похідних);
- інших документів, визначених законодавством.

Безумовні операції щодо певної кількості Похідних, що належать власнику (або власникам), можуть здійснюватися тільки Біржею.

Якщо зазначені вище документи не містять усіх необхідних реквізитів для виконання безумовної операції та/або їх оформлення не відповідає вимогам законодавства, Біржа має право вимагати надання необхідної інформації.

7.14.2. Безумовна операція щодо блокування всіх наявних у обліку Біржі Похідних окремого випуску окремого емітента на рахунках у Похідних власника Похідних та/або емітента може здійснюватися на підставі подання Біржі таких документів:

- постанови уповноваженої особи Комісії про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів у вигляді зупинення розміщення (продажу) та обігу Похідних;
- разом із зазначеною постановою Біржі можуть подаватися інші додаткові (супроводжувальні) документи.

7.14.3. Документи від юридичних осіб повинні мати вихідний реєстраційний номер. Документи від органів державної влади до Біржі подаються оформлені на бланках відповідних органів, підписуються відповідальною особою такого органу.

7.14.4. Біржа має право вимагати спеціального оформлення поданих документів (нотаріального посвідчення тощо), тільки якщо такі вимоги до оформлення документів установлені законодавством.

7.14.5. Розпорядження та відповідні документи, що підтверджують наявність підстав для здійснення Біржею операцій щодо безумовних операцій з Похідними, повинні повністю розкривати зміст виконання операцій за рахунками в Похідних та відповідати вимогам законодавства. Якщо розпорядження та документи не містять усіх необхідних даних для виконання операцій щодо обліку Похідних, Біржа має право вимагати надання необхідної інформації.

7.14.6. Біржа реєструє всі розпорядження та документи або їх копії, засвідчені в установленому законодавством порядку, що підтверджують наявність підстав для здійснення операцій щодо обліку Похідних, на момент їх отримання у хронологічному порядку, та гарантовано забезпечувати їх зберігання протягом п'яти років з дати їх отримання.

Біржа на запит уповноваженої особи може підтверджувати кожну облікову операцію щодо Похідних розпорядженнями та/або відповідними документами у вигляді паперового та/або Електронного документа.

7.15. Особливості складання розпоряджень та правила здійснення операцій щодо обліку Похідних можуть встановлюватися внутрішніми документами Біржі.

7.15.1. Розпорядження, якщо ініціатором операції щодо обліку виступає власник Похідних або Керуючий його рахунком чи його уповноважена особа, підписується розпорядником рахунку в Похідних у відповідності до наданих йому повноважень.

Спосіб підтвердження достовірності підпису на розпорядженні обумовлюється відповідно до вимог законодавства та цих Правил у відповідному договорі (договорі про відкриття рахунку в Похідних або договорі про обслуговування емісії Похідних)

При прийманні розпоряджень Біржа перевіряє їх на достовірність підписів на них, в т.ч. засобами Системи BIT eTrade Mail.

7.15.2. Біржа може відмовити в узятті до виконання розпорядження, зокрема, на таких підставах:

- розпорядження не відповідає вимогам внутрішніх документів Біржі щодо його складання;
- у розпорядженні кількість Похідних, яка призначена для поставки, перевищує залишок на рахунку в Похідних власника;
- Похідні, що призначені для поставки, обмежені в обігу;
- укладення правочину щодо переходу прав власності на Похідні без участі Учасника Біржових торгів (за винятком договорів дарування, спадкування та інших, передбачених законодавством);
- надання розпорядження стосовно проведення облікової операції, що призводить до зміни кількості Похідних на рахунках у Похідних, у період дії обмежень на здійснення операцій із зазначеними у ньому Похідних накладених судовим рішенням, рішенням Комісії про зупинення укладання договорів купівлі-продажу Похідних, зазначених у розпорядженні на поставку Похідних.

7.16. Кожна операція щодо обліку Похідних проводиться Біржею на підставі документів, визначених цими Правилами, і закінчується складанням звіту та/або інформаційного повідомлення про її виконання. Звітом про виконання операції щодо обліку Похідних може бути виписка або довідка з рахунку в Похідних, якщо це встановлено відповідним договором (договір про відкриття рахунку в Похідних або договір про обслуговування емісії Похідних).

Реквізитний склад розпоряджень та інформаційних повідомлень в обліковій системі Біржі встановлюється Біржею.

7.16.1. Біржа надає власнику Похідних виписки з його рахунку в Похідних у формі:

- виписки про стан рахунку у Похідних власника Похідних;

- виписки про операції з Похідних цього власника Похідних.

7.16.2. Виписка про стан рахунку в Похідних є підтвердженням права власності на Похідні на дату стану рахунку, указану у виписці. Виписка про стан рахунку в Похідних не може бути предметом договорів, що тягнуть за собою перехід права власності на Похідні.

7.16.3. Виписка про операції з Похідними повинна містити перелік всіх відомостей про збільшення та/або зменшення кількості Похідних упродовж визначеного строку на рахунку в Похідних власника Похідних, які відбулися згідно з попередніми повідомленнями, підтвердженнями та розпорядженнями.

7.16.4. Виписки складаються за кожним окремим рахунком у Похідних. Виписки надаються періодично, у строк, передбачений договором про відкриття рахунку в Похідних (за умов здійснення хоча б однієї облікової операції, щотижня, щомісяця, щоквартально, щороку, інший строк), або на запит власника Похідних. Біржа надає власнику Похідних відповідну виписку на його вимогу протягом до трьох робочих днів з дати отримання такого запиту.

Запит на складання та видачу виписки з рахунку в Похідних надається власником Похідних (Керуючим рахунком або іншою особою, яка має відповідні повноваження).

7.16.5. Спосіб надання виписки з рахунку в Похідних та порядок складання, форми та реквізитний склад виписки про стан рахунку в Похідних, виписки про операції з Похідними встановлюються договором про відкриття рахунку в Похідних та внутрішніми документами Біржі.

7.16.5. Біржа готує для своїх клієнтів довідки про стан рахунків у Похідних та операції з Похідними на їх рахунках у Похідних, звітує перед своїми клієнтами в порядку, у строки та за формою, передбачені договором про відкриття рахунку в Похідних.

7.16.6. Біржа надає власнику Похідних інформаційні довідки про:

- незавершені операції цього власника Похідних;
- поточні операції цього власника Похідних;
- інші інформаційні довідки, якщо вони передбачені в договорі про відкриття рахунку в Похідних.

РОЗДІЛ 8. ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ТОРГІВЛІ НА БІРЖІ

8.1. Цей розділ регламентує загальний порядок торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами на Біржі. Особливості торгівлі на окремих Ринках наведені у розділах 11-17 цих Правил.

8.2. Торговельний день не може починатися пізніше 10-00 години і закінчуватися раніше 16-00 години за київським часом. Протягом Торговельного дня може відбуватися кілька Торговельних сесій.

8.3. Умови подання Заявок.

8.3.1. Учасник Біржових торгів має право подавати одночасно необмежену кількість Заявок на купівлю та/або продаж одного цінного паперу або іншого фінансового інструменту, якщо інше не визначене особливостями торгівлі на окремих Ринках. При цьому:

- Договір не може укладатися за Заявками, які подає один Учасник Біржових торгів, за винятком випадків, коли Учасник Біржових торгів подає заявки на купівлю та продаж цінних паперів та інших фінансових інструментів в інтересах різних Клієнтів.
- Учасник Біржових торгів повинен діяти згідно з черговістю виконання операцій в інтересах Клієнтів, а також своїх власних операцій з такими ж цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, передбаченою Правилами (умовами) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами, затвердженими рішенням Комісії.

8.3.2. Біржова та/або Наглядова Рада та/або директор Біржі, своїм рішенням, може встановлювати показники щодо Лоту, Стартової ціни, Спреду, Кроку ціни. При перевищенні Спреду, невідповідності Кроку ціни та Стартової ціни, Заявка Учасника Біржових торгів може бути відхилена.

8.3.3. Учасникам Біржових торгів забороняється взаємокомпенсувати Заявки своїх Клієнтів як самостійно, так і з іншими Учасниками Біржових торгів, без передачі Заявок на Біржу.

8.3.4. Учасникам Біржових торгів забороняється узагальнювати Заявки Клієнтів, перш за все ті, що стосуються одного і того ж цінного паперу або іншого фінансового інструменту та включають однаковий обмежувальний курс, без їх передачі на Біржу.

8.3.5. Учасник Біржових торгів на Ринках Заявок та Аукціону протягом Торговельної сесії має право подавати Заявку на продаж за умов, якщо цінні папери або інші фінансові інструменти, що пропонуються на продаж, зарезервовані (заблоковані) для участі в Біржових торгах у відповідності з договорами між Депозитарієм та Учасником Біржових торгів-зберігачем та/або між Депозитарієм та зберігачем, що обслуговує Учасника Біржових торгів або його Клієнта, якщо Учасник Біржових торгів не є зберігачем, зберігачем та Учасником Біржових торгів або між Біржею та Учасником Біржових торгів щодо Похідних, якщо інше спеціально не обумовлене цими Правилами.

Сума Грошової та Торгової позиції відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів. Сума Грошових позицій та сума Торгових позицій всіх Учасників Біржових торгів на початок кожної Торговельної сесії (з урахуванням доблокування Активів протягом Торговельної сесії) дорівнює відповідно сумі Грошових позицій та сумі Торгових позицій всіх Учасників Біржових торгів на кінець цієї Торговельної сесії.

8.3.6. Участь у Біржових торгах можуть брати виключно Учасники Біржових торгів.

8.4. Вимоги до Заявок.

8.4.1. До всіх Заявок, що подаються до Біржі, застосовуються наступні вимоги:

- ціна Заявки повинна перебувати в діапазоні між Максимальним та Мінімальним граничним значенням ціни;
- кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів за Заявкою не може бути менше, ніж мінімально встановлений розмір Лоту;
- реквізитний склад Заявок повинен відповідати вимогам пункту 8.7 цих Правил.

Біржа має право встановлювати інші обмеження на подання Заявок та укладання Договорів протягом Біржових торгів, про що повідомляє Учасників біржових торгів на Інтернет-сайті біржі та/або засобами АС Біржі.

8.4.2. Заявки на купівлю/продаж цінних паперів та інших фінансових інструментів у національній валюті подаються з точністю не нижче 0,0001 грн.

8.4.3. Заявки по облігаціях подаються у відсотках від номінальної вартості без урахування накопиченого купонного доходу:

- ціна поданої Заявки по облігаціях повинна бути вказана з точністю до 0,000001% від номінальної вартості облігації.

8.4.4. Сума Договору, що укладається на виконання Заявок у національній валюті, визначається з точністю до 0,01 грн.

Округлення провадиться автоматично засобами ЕТС Біржі за правилами математичного округлення. При цьому під правилом математичного округлення розуміється метод округлення, при якому значення цілої копійки (цілих копійок) не змінюється, якщо перша цифра за цифрою, що округлюється, дорівнює від 0 до 4, і змінюється, збільшуючись на одиницю, якщо перша цифра за цифрою, що округлюється, дорівнює від 5 до 9.

Ціна в Договорі обчислюється автоматично ЕТС Біржі шляхом множення вартості одного цінного паперу на кількість цінних паперів за Заявкою (Договором).

8.5. Заявки надаються Біржі у вигляді Електронного документу.

8.6. ЕТС Біржі автоматично здійснює перевірку Заявок на правильність складання та відповідність цим Правилам та внутрішнім документам Біржі.

Заявки, що оформлені з порушенням цих вимог, є недійсними та автоматично відхиляються ЕТС Біржі.

8.7. Подані Учасниками Біржових торгів Заявки фіксуються (реєструються) в ЕТС Біржі в момент отримання шляхом автоматичного формування Реєстру Заявок, що містить, відповідно до виду Заявки, щонайменше такі дані: реєстраційний номер Заявки; дату і час реєстрації Заявки; вид та/або тип Заявки; направленість дії Заявки (купівля або продаж); реквізити цінного паперу або іншого фінансового інструменту, щодо якого виставлено Заявку; суму Заявки; кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, щодо яких виставлено Заявку; ціну цінного паперу або іншого фінансового інструменту, за якою виставлено Заявку.

ЕТС Біржі надає Учасникам Біржових торгів повний або обмежений доступ до Реєстру та реквізитів Заявок, поданих протягом Торговельної сесії, в залежності від виду та/або типу Заявки.

Подані Учасниками Біржових торгів Заявки обробляються в ЕТС Біржі в порядку їх надходження та включаються до Черги Заявок.

8.8. Відповідальність за своєчасну передачу Заявок на Біржові торги та достовірність інформації, що зазначається у Заявці, несе Учасник Біржових торгів.

8.9. Біржа надає Учаснику Біржових торгів підтвердження у прийнятті до виконання кожної Заявки від цього Учасника Біржових торгів шляхом її відображення в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів та надання на вимогу Учасника Біржових торгів - Виписку з Реєстру Заявок Біржі у вигляді документу на папері та/або Електронного документа.

У разі відмови в прийнятті до виконання Заявок Біржа обліковує такі Заявки у відомості про відмову в прийнятті до виконання Заявок з відміткою щодо причин відмови. Ця інформація також відображається у Торговому терміналі Учасника Біржових торгів. Заявки, що занесені у відомість про відмову в прийнятті до виконання Заявок, зберігаються в архіві Біржі у формі Електронного документа із забезпеченням можливості виготовлення копії цього Електронного документа у вигляді документу на папері.

Біржа надає Учаснику Біржових торгів повідомлення про відмову в прийнятті до виконання Заявки з обов'язковим обґрунтуванням причини відмови.

8.10. Після реєстрації Заявки в ЕТС Біржі, ЕТС Біржі автоматично співставляє Заявки в Черзі Заявок на продаж з Заявками в Черзі Заявок на купівлю на наявність зустрічних Заявок. Зустрічними вважаються Заявки протилежної направленості дії (купівля або продаж).

Підбір зустрічних Заявок виконується за принципом «вимоги купівлі проти вимог продажу» і за встановленим порядком пріоритетів:

- пріоритету ціни;
- пріоритету часу.

8.11. Якщо в Чергах Заявок одночасно існує щонайменше дві зустрічні Заявки, автоматично здійснюється підбір таких зустрічних Заявок та укладається Договір, який задовольняє умовам пари зустрічних Заявок. Договір укладається за ціною раніше поданої в обсязі, що дорівнює меншому з обсягів зустрічних Заявок. При цьому Заявки можуть бути виконані повністю або частково. Залишок Заявки, що не був виконаний, залишається в Черзі Заявок або знімається з Біржових торгів в залежності від типу Заявки. Крім видів Заявок, визначених для кожного з Ринків, описаних у відповідних розділах цих Правил, Учасниками Біржових торгів можуть подаватися фіксовані Заявки, які задовольняються за фіксованими у Заявці значеннями ціни та/або кількості цінних паперів або інших фінансових інструментів.

8.12. Кожний укладений Договір реєструється в ЕТС Біржі під унікальним номером із зазначенням часу укладення Договору та номерів зустрічних Заявок, на підставі яких було укладено Договір.

8.13. Скасування (анулювання) поданих Заявок може здійснюватись Учасником Біржових торгів протягом Торговельної сесії або автоматично ЕТС Біржі після завершення Торговельної сесії. Скасовані після Торговельної сесії Заявки вилучаються з Черги Заявок.

Скасування поданої Заявки не дозволяється, якщо Договір є укладеним.

РОЗДІЛ 9. УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ НА БІРЖІ

9.1. Зважаючи на запровадження на Біржі електронного документообігу, біржові угоди та біржові контракти у розумінні Положення про функціонування фондових бірж на Біржі укладаються одночасно у вигляді Договорів.

9.2. Договори на Біржі укладаються в письмовій формі. Письмова форма Договорів на Біржі - це форма укладання Договорів у вигляді Електронного документа у встановленому цими Правилами порядку. Електронний документ є оригіналом Договору. ЕЦП Біржі є обов'язковим реквізитом Договору.

9.3. Кожному Договору присвоюється унікальний номер, що визначається Біржею.

9.4. Ці Правила встановлюють особливості укладання Договорів на Біржі.
Учасник Біржових торгів має право укладати Договори в ЕТС Біржі, діючи на підставі в тому числі:

- договору комісії;
- договору доручення;
- разового замовлення до договору на брокерське обслуговування;
- договору андеррайтингу;
- договору на управління цінними паперами.

9.5. Учасники Біржових торгів, що укладають Договори на Біржі, погоджуються, що Договори укладаються на таких загальних істотних умовах:

1) Покупець, в порядку та на умовах, визначених Договором та цими Правилами, зобов'язаний оплатити та прийняти, а продавець, в порядку та на умовах, визначених Договором та цими Правилами, зобов'язаний передати у власність покупцеві, цінні папери або інші фінансові інструменти, характеристика яких зазначена в Договорі.

2) Виконання сторонами обов'язків за Договором здійснюється за принципом «поставка проти оплати».

Переказ цінних паперів, що обліковуються в Депозитарії, здійснюється Депозитарієм, а переказ коштів - Платіжною організацією (Розрахунковим банком або банком, що обслуговує Учасників Біржових торгів) на підставі інформації від Біржі у порядку, передбаченому цими Правилами та відповідними договорами між Учасниками Біржових торгів та Депозитарієм і Платіжною організацією (Розрахунковим банком або банком, що обслуговує Учасників Біржових торгів).

3) Умови, порядок і строк здійснення переходу прав власності на цінні папери та інші фінансові інструменти, сторона відповідальна за перереєстрацію прав власності на цінні папери або інші фінансові інструменти:

- перехід права власності на цінні папери здійснюється у відповідності з цими Правилами на підставі відомості сквитованих розпоряджень, яку Біржа надає до Депозитарію відповідно до договору, укладеному між Біржею та Депозитарієм. Право власності на цінні папери переходить до покупця з моменту зарахування їх на рахунок у цінних паперах покупця у зберігача та підтверджується випискою зберігача з рахунку у цінних паперах покупця;
- особливості переходу права власності на цінні папери та інші фінансові інструменти на Ринках РЕПО, Розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів та Аукціону здійснюється у відповідності з особливостями, визначеними у відповідних розділах цих Правил.
- перехід прав власності на Похідні відбувається відповідно до Розділів 7 та 15 цих Правил.

4) Умови і термін оплати цінних паперів або інших фінансових інструментів, які є предметом Договору:

- виконання зобов'язань за Договором здійснюються у відповідності з особливостями, визначеними цими Правилами для відповідного Ринку.

5) Обов'язками продавця є:

- передати цінні папери або інші фінансові інструменти, вказані в Договорі, покупцю у відповідності з цими Правилами;
- здійснити оплату комісії Біржі згідно чинних тарифів Біржі.

6) Обов'язками покупця є:

- здійснити оплату загальної ціни Договору;
- прийняти від продавця цінні папери або інші фінансові інструменти, вказані в Договорі, у відповідності з цими Правилами;
- здійснити оплату комісії Біржі згідно чинних тарифів Біржі.

7) Сторони Договору мають усі права та обов'язки, передбачені цими Правилами;

8) Відповідальність сторін:

- у разі невиконання або неналежного виконання умов Договору, сторони несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством України.

9) Порядок розгляду спорів:

- Спори у зв'язку з укладанням, зміною, припиненням, розірванням, тлумаченням, визнанням недійсним, виконанням, відповідальністю за порушення Договорів, які можуть виникнути між Учасниками Біржових торгів - сторонами Договору, а також

спори між Учасниками Біржових торгів та Біржею, Учасниками Біржових торгів та їх клієнтами (за згодою останніх) підлягають вирішенню згідно **Розділу 25** цих Правил.

10) Умови, при яких сторони звільняються від відповідальності (форс-мажор). Сторони Договору звільняються від відповідальності у випадках, передбачених **Розділом 24** цих Правил.

11) Порядок зміни умов Договору:

- зміни можуть бути внесені лише у Договір, укладений на Ринку РЕПО, відповідно до **Розділу 13** цих Правил, або у випадках, визначених у підпункті 12) пункту 9.5 цих Правил.

12) Умови скасування (анулювання або розірвання) Договору: можливе відповідно до п. 9.6 цих Правил та/або за рішенням Третейського суду, суду, Біржової або Наглядової Ради, за умови що Учасник Біржових торгів доведе, що:

- Договір укладений в результаті технічної помилки,
- Активи у вигляді цінних паперів та інших фінансових інструментів, що були предметом Договору, який потребує скасування, не мали подальшого обігу шляхом укладання наступних Договорів.

9.6. У разі розторгнення/анулювання/зміни умов Договору, укладеного на Біржі, Учасники Біржових торгів, що є Сторонами цього Договору зобов'язані не пізніше наступного дня за днем розторгнення/анулювання/зміни умов Договору, повідомити Біржу засобами Системи ВІТ eTrade Mail, факсимільного зв'язку або іншими засобами.

Розірвання Договору без надання повідомлення Біржі можливе лише на Ринку РЕПО, відповідно до **Розділу 13** цих Правил.

9.7. Ці Правила встановлюють зміст типових Договорів, які містять типові умови, що водночас є істотними умовами кожного з укладених на Біржі Договорів. Зразки форм Договорів, з урахуванням особливостей укладання та виконання, публікуються на Інтернет-сайті Біржі.

9.8. Волевиявлення Учасників Біржових торгів на укладання Договору на Біржі здійснюється:

9.8.1. *для покупця та продавця на Ринку Заявок:*

- поданням Заявки в ЕТС Біржі шляхом натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів;

9.8.2. *для Ініціатора Аукціону на Ринку Аукціону:*

- укладанням договору на проведення Аукціону та затвердженням (акцептом) Заявок Учасників Біржових торгів відповідно до Регламенту Аукціону в ЕТС Біржі шляхом натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів;

9.8.3. *для покупця/продавця на Ринку Аукціону:*

- поданням Заявки на купівлю/продаж в ЕТС Біржі шляхом натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, або двійним натисканням лівої кнопки миші на обраному Лоті в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.8.4. *для учасників Ринку РЕПО:*

- поданням адресної Заявки в ЕТС Біржі шляхом натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів;
- поданням адресної Заявки на адресну Заявку РЕПО в ЕТС Біржі шляхом натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.8.5. *для покупця на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів:*

- поданням Заявки на купівлю в ЕТС Біржі шляхом натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів;

9.8.6. *для продавця на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів:*

- укладанням Договору на проведення розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів та затвердженням (акцептом) Заявок Учасників Біржових торгів-покупців в ЕТС Біржі шляхом натискання кнопки, що передбачає підписання та

подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі ВІТ eTrade IPO або наданням доручення Біржі на затвердження Заявок.

9.8.7. Для покупця та продавця на Адресному ринку:

- поданням адресної Заявки за допомогою ЕТС Біржі шляхом натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.9. При укладанні Договорів волевиявлення Сторін (Учасників Біржових торгів) фіксується та оформлюється в ЕТС Біржі:

9.9.1. *Для продавця на Ринку Заявок та на Адресному ринку* - у вигляді Заявки - Електронного документа, що вміщує реквізити продавця (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження; номер та дата видачі Учаснику Біржових торгів ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку (для Членів Біржі - обов'язково, для інших Учасників Біржових торгів - за умови наявності); інформація про Клієнта Учасника Біржових торгів (за наявності); предмет Договору; назву емітента; код за ЄДРПОУ емітента; вид/тип/категорію цінного папера або іншого фінансового інструмента; інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту; кількість; форму випуску; форму існування; міжнародний ідентифікаційний номер (код ISIN); серію (для облігацій); код ЄДРІСІ (для цінних паперів інститутів спільного інвестування); номінал; суму за номіналом; момент укладання; ціну одиниці; загальну ціну Договору; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами Договору, а також відомості про Уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали Договір; назву зберігача продавця; номер рахунку у цінних паперах зберігача продавця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) продавця; статус платника податків продавця; час та дату подання Заявки на Біржові торги та/або час та дату натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.9.2. *Для покупця на Ринку Заявок та на Адресному ринку* - у вигляді Заявки - Електронного документа, що вміщує реквізити покупця (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження; номер та дата видачі Учаснику Біржових торгів ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку (для Членів Біржі - обов'язково, для інших Учасників Біржових торгів - за умови наявності); інформація про Клієнта Учасника Біржових торгів (за наявності); предмет Договору; назву емітента; код за ЄДРПОУ емітента; вид/тип/категорію цінного папера або іншого фінансового інструмента; інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту; кількість; форму випуску; форму існування; міжнародний ідентифікаційний номер (код ISIN); серію (для облігацій); код ЄДРІСІ (для цінних паперів інститутів спільного інвестування); номінал; суму за номіналом; момент укладання; ціну одиниці; загальну ціну Договору; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами Договору, а також відомості про Уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали Договір; назву зберігача покупця; номер рахунку у цінних паперах зберігача покупця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) покупця; статус платника податків покупця; час та дату натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів та/або час та дату подання цінного паперу (Похідних) на Біржові торги.

9.9.3. *Для Ініціатора Аукціону на Ринку Аукціону* - у вигляді Заявки - Електронного документа, що вміщує реквізити Ініціатора Аукціону (продавця/покупця) (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження; номер та дата видачі Учаснику Біржових торгів ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку (для Членів Біржі - обов'язково, для інших Учасників Біржових торгів - за умови наявності); інформація про Клієнта Учасника Біржових торгів (за наявності); предмет Договору; назву емітента; код за ЄДРПОУ емітента; вид/тип/категорію цінного папера або іншого фінансового інструмента; інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту; кількість; форму випуску; форму існування; міжнародний ідентифікаційний номер (код ISIN); серію (для облігацій); код ЄДРІСІ (для цінних паперів інститутів спільного інвестування); номінал; суму за номіналом; момент укладання; ціну одиниці; загальну ціну Договору; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами Договору, а також відомості про Уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали Договір; назву зберігача продавця; номер рахунку у цінних паперах зберігача продавця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) продавця; статус платника податків продавця; час та дату подання Заявки на Біржові торги

або/та час та дату натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі,) в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.9.4. *для покупця/продавця на Ринку Аукціону* - у вигляді Заявки - Електронного документа, що вміщує реквізити Учасника Біржових торгів (покупця/продавця) (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження; номер та дата видачі Учаснику Біржових торгів ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку (для Членів Біржі - обов'язково, для інших Учасників Біржових торгів - за умови наявності); інформація про Клієнта Учасника Біржових торгів (за наявності); предмет Договору; назву емітента; код за ЄДРПОУ емітента цінного паперу; вид/тип/категорію цінного папера або іншого фінансового інструмента; інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту; кількість; форму випуску; форму існування; міжнародний ідентифікаційний номер (код ISIN); серію (для облігацій); код ЄДРІСІ (для цінних паперів інститутів спільного інвестування); номінал; суму за номіналом; момент укладання; ціну одиниці; загальну ціну Договору; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами Договору, а також відомості про Уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали Договір; назву зберігача покупця; номер рахунку у цінних паперах зберігача покупця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) покупця; статус платника податків покупця; час та дату натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, або двійним натисканням лівої кнопки миші на обраному Лоті в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.9.5. *для покупця на Ринку РЕПО* - у вигляді Заявки - Електронного документа, що вміщує реквізити покупця (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження; номер та дату видачі покупцю ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку (для Членів Біржі - обов'язково, для інших Учасників Біржових торгів - за умови наявності); інформація про Клієнта Учасника Біржових торгів (за наявності); предмет Договору; назва емітента; код за ЄДРПОУ емітента; вид/тип/категорію цінного папера або іншого фінансового інструмента; інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту; кількість; форма випуску; форма існування; міжнародний ідентифікаційний номер (код ISIN); серія (для облігацій); код ЄДРІСІ (для цінних паперів інститутів спільного інвестування); номінал; суму за номіналом; момент укладання; строк Операції РЕПО (кількість днів до виконання 2 частини Операції РЕПО); ставка Операції РЕПО у % річних; дисконт від Біржового курсу (за умови наявності); ціну одиниці 1 частини Операції РЕПО; ціну одиниці 2 частини Операції РЕПО; загальну ціну 1 частини Операції РЕПО; загальну ціну 2 частини Операції РЕПО; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами Договору, а також відомості про Уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали Договір; назву зберігача покупця; номер рахунку у цінних паперах зберігача покупця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) покупця; назва зберігача продавця; номер рахунку у цінних паперах зберігача продавця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) продавця; статус платника податків покупця; час та дату подання Заявки РЕПО та/або час та дату натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів;

9.9.6. *для продавця на Ринку РЕПО* - у вигляді Заявки - Електронного документа, що вміщує реквізити продавця (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження; номер та дату видачі продавцю ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку (для Членів Біржі - обов'язково, для інших Учасників Біржових торгів - за умови наявності); інформація про Клієнта Учасника Біржових торгів (за наявності); предмет Договору; назва емітента; код за ЄДРПОУ емітента цінного паперу; вид/тип/категорію цінного папера або іншого фінансового інструмента; інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту; кількість; форма випуску; форма існування; міжнародний ідентифікаційний номер (код ISIN); серія (для облігацій); код ЄДРІСІ (для цінних паперів інститутів спільного інвестування); номінал; суму за номіналом; момент укладання; строк Операції РЕПО (кількість днів до виконання 2 частини Операції РЕПО); ставка Операції РЕПО у % річних; дисконт від Біржового курсу (за умови наявності); ціну одиниці 1 частини Операції РЕПО; ціну одиниці 2 частини Операції РЕПО; загальну ціну 1 частини Операції РЕПО; загальну ціну 2 частини Операції РЕПО; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами Договору, а також відомості про Уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали Договір; назву зберігача покупця; номер рахунку у цінних паперах зберігача покупця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) покупця; назва

зберігача продавця; номер рахунку у цінних паперах зберігача продавця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) продавця; статус платника податків продавця; час та дату подання Заявки РЕПО та/або час та дату натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.9.7. *для покупця на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів* - у вигляді Заявки - Електронного документа, що вміщує реквізити Учасника Біржових торгів (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження; номер та дата видачі Учаснику Біржових торгів ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку (для Членів Біржі - обов'язково, для інших Учасників Біржових торгів - за умови наявності); інформація про Клієнта Учасника Біржових торгів (за наявності); предмет Договору; назву емітента; код за ЄДРПОУ емітента; вид/тип/категорію цінного папера або іншого фінансового інструмента; інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструмента; кількість; форму випуску; форму існування; міжнародний ідентифікаційний номер (код ISIN); серію (для облігацій); код ЄДРІСІ (для цінних паперів інститутів спільного інвестування); номінал; суму за номіналом; ціну одиниці; загальну ціну Договору; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами Договору, а також відомості про Уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали Договір; назву зберігача Учасника Біржових торгів або клієнта Члена Біржі; номер рахунку у цінних паперах зберігача Учасника Біржових торгів або клієнта Члена Біржі в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) Учасника Біржових торгів або клієнта Члена Біржі; статус платника податків Учасника Біржових торгів або клієнта Члена Біржі; порядок оплати; найменування та реквізити клієнта Члена Біржі; банківські реквізити Члена Біржі або Клієнта Члена Біржі; час та дату натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.9.8. *для продавця на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів* - у вигляді Заявки - Електронного документа, що вміщує реквізити продавця (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження; номер та дата видачі Учаснику Біржових торгів ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку (для Членів Біржі - обов'язково, для інших Учасників Біржових торгів - за умови наявності); предмет Договору; назву емітента; код за ЄДРПОУ емітента; вид/тип/категорію цінного папера або іншого фінансового інструмента; інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструмента; кількість; форму випуску; форму існування; міжнародний ідентифікаційний номер (код ISIN); серію (для облігацій); код ЄДРІСІ (для цінних паперів інститутів спільного інвестування); номінал; суму за номіналом; ціну одиниці; загальну ціну Договору; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами Договору, а також відомості про Уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали Договір; назва Депозитарію продавця; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) продавця; статус платника податків Учасника Біржових торгів або клієнта Члена Біржі; порядок оплати; час та дату натискання кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі ВІТ eTrade IPO Учасника Біржових торгів продавця або фіксації акцепту засобами ЕТС Біржі за дорученням продавця.

9.10. Моментом згоди на укладання Договору є:

9.10.1. *на Ринку Заявок* (при поданій продавцем/покупцем Заявки) - момент натискання покупцем/продавцем кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.10.2. *на Ринку Аукціону* - момент подачі Ініціатором Аукціону (або Біржею відповідно до наданого доручення від Продавця) Заявки (заявок) на продаж/купівлю цінних паперів або інших фінансових інструментів для задоволення (акцепту) Заявок покупців-Учасників Біржових торгів відповідно до критерію, визначених Регламентом Аукціону.

9.10.3. *на Ринку РЕПО* (при поданій продавцем/покупцем адресній Заявці РЕПО) - момент натискання покупцем/продавцем кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

9.10.4. *на Адресному ринку* (при поданій продавцем/покупцем Заявки) - момент натискання покупцем/продавцем кнопки, що передбачає підписання та подання Заявки в ЕТС Біржі, в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів або момент подання зустрічної Заявки (покупцем/продавцем відповідно), за умови достатності заблокованих продавцем та покупцем активів для виконання зобов'язань за Договором.

9.11. Моментом укладання Договору на Біржі є момент автоматичного підбору ЕТС Біржі пари зустрічних Заявок. Момент укладення Договору згідно цих Правил є одночасно моментом ініціювання відповідних наказів Учасників Біржових торгів, що є Сторонами Договору, на переказ коштів та цінних паперів та інших фінансових інструментів або на зарахування цінних паперів та інших фінансових інструментів. Ці накази Учасників Біржових торгів є підставою для формування Розпоряджень Біржі.

9.12. З моменту укладання Договору настають правові наслідки для Учасників Біржових торгів у вигляді досягнення згоди з усіх істотних умов Договору.

Істотними умовами є умови, які передбачені у типових Договорах в якості типових умов. Такі істотні умови Договору, як реквізити сторін Договору (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження сторін; номер та дата видачі Учаснику Біржових торгів ліцензії на провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку (за наявності); предмет Договору; назва емітента; код за ЄДРПОУ емітента; вид/тип/категорію цінного папера або іншого фінансового інструмента; інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструмента; кількість; форма випуску; форма існування; міжнародний ідентифікаційний номер (код ISIN); серія (для облігацій); код ЄДРІСІ (для цінних паперів інститутів спільного інвестування); номінал; сума за номіналом; момент укладання; ціну одиниці; загальна ціна Договору; відомості про засоби зв'язку та зв'язку між сторонами Договору, а також відомості про Уповноважених представників сторін, через яких сторони підтримують зв'язок, у разі, якщо такими особами не є особи, що підписали Договір; назва зберігача покупця; номер рахунку у цінних паперах зберігача покупця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) покупця; назва зберігача продавця; номер рахунку у цінних паперах зберігача продавця в Депозитарії; номер рахунку в цінних паперах (Похідних) продавця; статус платника податків сторін Договору визначаються ЕТС Біржі автоматично шляхом ідентифікації Учасників Біржових торгів при поданні Заявок у відповідності з пунктами 9.8-9.9 цих Правил.

9.13. Місцем укладання Договорів є м. Дніпропетровськ.

9.14. Учасник Біржових торгів після закінчення Торговельної сесії може:

- ініціювати формування ЕТС Біржею Виписки з Реєстру Договорів Біржі в формі Електронного документу - щодо Договорів, укладених даним Учасником Біржових торгів, шляхом обирання пункту меню панелі інструментів в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів;
- проставити у відведеному полі Виписки з Реєстру Договорів Біржі власний номер та літеру (серію) Договору.

9.15. Після закінчення Торговельної сесії Біржа формує у формі Електронного документу Реєстр Договорів Біржі з зазначенням присвоєних Біржею номерів Договорів та дати проведення Торговельної сесії.

Біржа зберігає усі Договори в архіві та на запит Учасника Біржових торгів, що є стороною Договору та автором Заявки, та/або Уповноважених представників державних органів, протягом 3 (трьох) робочих днів з дати запиту до Біржі надає Виписку (Виписки) з Реєстру Договорів Біржі, з зазначенням Договорів, укладених даним Учасником Біржових торгів, у формі, що публікується на Інтернет-сайті Біржі. Архів в складі електронного конверту стосовно кожного укладеного на Біржі Договору містить також Заявку Учасників Біржових торгів, на підставі яких укладено цей Договір; при цьому кожна Заявка зберігається із ЕЦП Учасника Біржових торгів, який надав Заявку, а на електронний конверт з Договором та Заявками накладається ЕЦП Біржі.

9.16. Після завершення Торговельної сесії Учасники Біржових торгів за допомогою ЕТС Біржі та/або Системи ВІТ eTrade Mail отримують Виписки з Реєстру Договорів Біржі, що містять усі Договори, укладені цим Учасником Біржових торгів протягом Торговельної сесії, у формі Електронного документу. Виписку з Реєстру Договорів Біржі у формі документу на папері Учасники Біржових торгів отримують від Біржі один раз в місяць, якщо Договором між Біржею та Учасником Біржових торгів не буде встановлене інше.

9.17. Електронні копії Договорів Біржа за допомогою Системи ВІТ eTrade Mail може направляти зберігачу протягом одного дня з дати проведення Торговельної сесії, протягом якої

дані Договори були укладені. Крім того, зберігачу можуть надаватись Виписки з Реєстру Договорів Біржі у вигляді документу на папері.

9.18. Біржа та Учасники Біржових торгів повинні зберігати інформацію (у вигляді Електронного документа) щодо Договорів протягом 5 (п'яти) років.

РОЗДІЛ 10. ПОРЯДОК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КЛІРИНГУ ТА РОЗРАХУНКІВ НА ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА ДОГОВОРАМИ, ЩО УКЛАДАЮТЬСЯ НА БІРЖІ

10.1. Цей Розділ розроблений у відповідності з Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», Положенням про розрахунково-клірингову діяльність за договорами щодо цінних паперів, затвердженого рішенням Комісії, та регламентує загальний порядок здійснення розрахунків за Договорами, в т.ч. процедури запобігання невиконанню зобов'язань за Договорами.

Особливості здійснення розрахунків на окремих Ринках наведені в **Розділах 11-17** цих Правил.

10.2. Грошовий кліринг та переказ коштів на виконання зобов'язань за Договорами, укладеними на Біржі, забезпечуються Платіжною організацією Платіжної системи. Правила Платіжної системи, а також всі зміни та доповнення до них затверджуються Платіжною організацією після погодження з Біржею. Переказ коштів на виконання зобов'язань за укладеними на Біржі Договорами може також забезпечуватися Розрахунковим банком або банком, що обслуговує Учасників Біржових торгів, відповідно до умов укладених договорів та/або Регламентів розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів або Аукціону.

10.3. В залежності від моделі комунікацій при проведенні розрахунків Біржа укладає з Платіжною організацією та/або з Депозитарієм договір про порядок та умови розрахунків та надання інформації стосовно переказу цінних паперів та коштів за Договорами, який передбачає наявність зобов'язань щодо повідомлень Біржі:

- про розмір Грошової та/або Торгової позицій Учасника біржових торгів;
- про результати переказу цінних паперів та/або коштів між Учасниками Біржових торгів на виконання зобов'язань за Договорами.

10.4. Моделі інтеграції Платіжної організації в міжбанківську платіжну систему України договорів будуються у відповідності з правилами Платіжної системи та укладеними Платіжною організацією договорами.

10.5. Для окремих категорій інституціональних інвесторів, процедура придбання якими цінних паперів та інших фінансових інструментів відповідно до чинного законодавства та/або їх внутрішніх документів передбачає особливий порядок погодження придбання цінних паперів та інших фінансових інструментів, Біржовою або Наглядовою радою або директором Біржі може встановлюватись окремий порядок та регламент розрахунків за Договорами за участю таких інвесторів.

10.6. Біржа укладає договори про кліринг та розрахунки за договорами щодо цінних паперів з обраними нею Депозитаріями.

Договір між Біржею та Депозитарієм містить регламент взаємодії між Депозитарієм та Біржею щодо обміну повідомленнями (в т.ч. щодо розміру Торгових позицій Учасників Біржових торгів) між ними та умови попереднього резервування (блокування) цінних паперів для участі в Біржових торгах.

10.7. Депозитарій здійснює розрахунки в цінних паперах за Договорами, якщо цінні папери випущені в бездокументарній формі та обліковуються в Депозитарії, або випущені в документарній формі, але обліковуються в Депозитарії та знаходяться в колективному зберіганні.

10.8. До початку Торговельної сесії Платіжна організація надсилає Біржі або Депозитарію (в залежності від обраної моделі комунікацій при проведенні розрахунків) відомість Грошових позицій Учасників Біржових торгів на початок Торговельної сесії на Біржі.

10.9. У разі, якщо модель комунікацій передбачає прямі відносини між Біржею та Платіжною організацією, Біржа за результатами Біржових торгів формує Розпорядження Біржі на переказ коштів Учасників Біржових торгів та надсилає відомість Розпоряджень Біржі на переказ коштів Платіжній організації для виконання грошового клірингу та переказу коштів за укладеними на Біржі Договорами.

10.9.1. Відомість Розпоряджень Біржі на переказ коштів в інтересах Учасників Біржових торгів щодо кожного Договору має містити всю необхідну інформацію для виконання переказу коштів за Договорами.

Розпорядження Біржі на переказ коштів формуються в ЕТС Біржі та мають відповідати вимогам до реквізитного складу платіжних інструментів Платіжної системи, що забезпечує переказ коштів за Договорами, укладеними на Біржі.

10.9.2. За результатами Біржових торгів на підставі Договорів ЕТС Біржі формує Розпорядження Біржі на переказ коштів від Учасника Біржових торгів-покупця.

10.9.3. Платіжна організація на підставі сформованих Розпоряджень Біржі на переказ коштів Учасників Біржових торгів та договору між Платіжною організацією та Учасником Біржових торгів здійснює грошовий кліринг та переказ коштів на користь Учасників Біржових торгів.

10.9.4. Після проведення Торговельної сесії у час, обумовлений договором між Платіжною організацією та Біржею, Платіжна організація надсилає Біржі звіт про виконання переказу коштів за Договорами, який містить перелік усіх Договорів, зобов'язання за якими включені до Клірингового пулу, а також Клірингову вимогу.

10.10. На підставі сформованих Розпоряджень Біржі на переказ коштів ЕТС Біржі відповідно збільшує або зменшує Грошову позицію Учасника Біржових торгів для подальшої участі в Біржових торгах протягом Торговельної сесії.

10.11. За результатами Біржових торгів на підставі Договорів ЕТС Біржі формує Розпорядження Біржі на поставку цінних паперів від Учасника Біржових торгів-продавця та Розпорядження Біржі на отримання цінних паперів від Учасника Біржових торгів-покупця та проводить їх квітування.

10.12. На підставі сформованих Розпоряджень Біржі на переказ (отримання) цінних паперів ЕТС Біржі відповідно збільшує або зменшує Торгову позицію Учасника Біржових торгів для подальшої участі в Біржових торгах.

10.13. За результатами квітування Біржа складає відомість сквитованих Розпоряджень Біржі на переказ (поставку) цінних паперів (далі - відомість сквитованих Розпоряджень Біржі). Відомість сквитованих Розпоряджень Біржі містить необхідну інформацію щодо кожного Договору для виконання клірингу та розрахунків в цінних паперах та інших фінансових за Договорами.

10.14. Біржа надсилає Депозитарію, а Депозитарій одержує відомість сквитованих Розпоряджень Біржі та повідомлення Біржі про переказ коштів за укладеними на Біржі Договорами (далі - повідомлення про сплату).

Відомості сквитованих Розпоряджень Біржі та повідомлення про сплату надаються Депозитарію у вигляді, який визначений правилами Депозитарію щодо обміну інформацією та договором між Біржею та Депозитарієм.

10.15. Депозитарій здійснює звірку даних реквізитів повідомлень про сплату з даними реквізитів Розпоряджень Біржі у відомості сквитованих Розпоряджень Біржі. За Розпорядженнями Біржі, що пройшли звірку, Депозитарієм виконуються кліринг та розрахунки в цінних паперах та інших фінансових інструментів.

10.16. Кліринг та розрахунки в цінних паперах та інших фінансових інструментах за Договорами, укладеними на Біржі, здійснюються:

- Депозитарієм - шляхом клірингу та розрахунків на виконання Розпоряджень Біржі з відомості сквитованих та затверджених Розпоряджень Біржі (тобто шляхом переказу

цінних паперів між Транзитними рахунками, відкритими зберігачами Учасникам Біржових торгів);

- зберігачем - шляхом списання цінних паперів з Транзитного рахунку на рахунок у цінних паперах депонента-одержувача за відповідним розпорядженням депонента, керуючого його рахунком чи іншої уповноваженої депонентом особи після отримання від Депозитарію повідомлення про виконання ним на рахунок в цінних паперах цього зберігача розпоряджень з відомості сквитованих та затверджених Розпоряджень Біржі протягом того ж операційного дня, коли отримане таке повідомлення.

10.17. Якщо це передбачено моделлю комунікацій, Депозитарій на підставі перевіреної Відомості сквитованих Розпоряджень Біржі може формувати інформацію для Платіжної організації для здійснення нею грошового клірингу та переказу коштів.

Платіжна організація з метою зниження ризиків розрахунків та підвищення оперативності переказу коштів на виконання зобов'язань щодо переказу коштів за Договорами, укладеними на Біржі, може виконувати функції Центрального контрагента. Порядок виконання функцій Центрального контрагента регулюється договором між Біржею та Платіжною організацією і правилами Платіжної системи.

Платіжна організація може виконувати грошовий кліринг за умови наявності відповідного дозволу Національного банку України.

РОЗДІЛ 11. РИНОК ЗАЯВОК

11.1. Торги на Ринку Заявок відбуваються за принципом безперервного подвійного аукціону зустрічних заявок (Order Driven Market).

11.2. На Ринку Заявок використовуються виключно безадресні Заявки наступних видів:

- ринкова заявка (Market) - розпорядження негайно купити/продати цінні папери за найкращою ціною, яка є в даний момент часу на Біржових торгах.
- стоп-заявка (Stop) - розпорядження купити/продати цінні папери в той момент, коли ціна на Біржових торгах досягне обумовленого рівня;
- лімітна заявка (Limit) - розпорядження купити цінні папери за ціною, що не перевищує обумовлену, або продати цінні папери за ціною, що не нижче ніж обумовлена.
- стоп-ліміт-заявка (Stop-Limit) - комбінована заявка, яка містить в собі одночасно розпорядження стоп-заявки (Stop) та лімітної заявки (Limit).

11.3. Заявки повинні містити наступні параметри:

- вид/тип/категорія цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- назва емітента цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів;
- ціна одного цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- направленість дії Заявки (купівля або продаж);
- вид Заявки;
- інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- ЕЦП Учасника Біржових торгів.

Ідентифікаційний номер Заявки, дата та час реєстрації і найменування Учасника Біржових торгів автоматично присвоюється ЕТС Біржі.

11.4. Заявки на купівлю/продаж цінних паперів або інших фінансових інструментів подаються на Ринку Заявок Учасниками Біржових торгів в ЕТС Біржі протягом Торговельної сесії та діють до виконання або закінчення Торговельної сесії.

11.5. На Ринку Заявок дійсні лише Заявки, що адресовані будь-якому Учаснику Біржових торгів (всім Учасникам Біржових торгів).

11.6. Зразок Договору, що укладається на Ринку Заявок, у вигляді документу на папері, що є копією Електронного документу, публікується на Інтернет-сайті Біржі.

11.7. Ціни цінних паперів та інших фінансових інструментів, що склалися при укладанні Договорів на Ринку Заявок, враховуються при визначенні Біржового курсу, Ціни відкриття, Ціни закриття.

РОЗДІЛ 12. РИНОК АУКЦІОНУ

12.1. Ринок Аукціону - це окремий від інших Ринок Біржі, на якому Учасникам Біржових торгів надається право протягом визначеного терміну надавати Заявки на купівлю або продаж паперів та інших фінансових інструментів, що запропоновані на Аукціоні, у визначеному цими Правилами порядку.

12.2. Біржа організує Аукціон, забезпечує проведення розрахунків на виконання зобов'язань за Договорами, що укладені на Аукціоні, та гарантує Учасникам Біржових торгів рівні умови участі в Аукціоні.

12.3. Ініціатором купівлі/продажу (*тут і далі в цьому розділі варіанти при організації аукціонів на купівлю та аукціонів на продаж розділяються похилою рисою «/»*) цінних паперів та інших фінансових інструментів при Аукціоні (далі - Ініціатором) є Учасник Біржових торгів, що відповідним чином уповноважений провести Аукціон.

12.4. Ініціатор і Біржа погоджують між собою умови проведення Аукціону. На підставі узгоджених умов проведення Аукціону Ініціатор та Біржа укладають Договір на проведення Аукціону на Біржі, невід'ємним додатком до якого є Регламент Аукціону.

12.5. У Регламенті Аукціону можуть встановлюватись наступні особливості організації Аукціону на Біржі:

12.5.1. Вимоги щодо забезпечення виконання Учасниками Біржових торгів зобов'язань за Договорами: якщо Ініціатор прийме рішення щодо необхідності забезпечення виконання Учасниками Біржових торгів Договорів, в Регламенті Аукціону визначається механізм застосування Торгової/Грошової позиції Учасника Біржових торгів на Ринку Аукціону.

12.5.2. Обмеження щодо видів Заявок, які можуть виставити Учасники Біржових торгів на Аукціоні: Ініціатор може обмежити в Регламенті Аукціону кількість неконкурентних Заявок.

12.5.3. Критерій цінних або інших умов купівлі/продажу цінних паперів та інших фінансових інструментів, згідно яких задовольнятимуться Заявки.

12.5.4. Обмеження мінімальної (максимальної) кількості цінних паперів та інших фінансових інструментів (Лоту) в Заявках.

12.5.5. Сценарій Аукціону:

- анонімний сценарій - в Торговому терміналі Учасники Біржових торгів відображаються всі Заявки, без зазначення Реєстраційного коду Учасника Біржових торгів;
- неанонімний сценарій - в Торговому терміналі Учасники Біржових торгів відображаються всі Заявки та Реєстраційний код кожного Учасника Біржових торгів;
- закритий сценарій - в Торговому терміналі Учасники Біржових торгів відображаються тільки власні Заявки Учасників Біржових торгів. Всі Заявки бачить тільки Ініціатор;
- інший.

12.5.6. Порядок та строки проведення розрахунків за Договорами на Аукціоні.

12.5.7. Критерії допуску до Аукціону Учасників Біржових торгів.

12.6. Біржа оприлюднює інформацію про проведення Аукціону на Інтернет-сайті Біржі та/або в ЕТС Біржі.

Повідомлення про Аукціон повинно містити інформацію щодо параметрів цінних паперів та інших фінансових інструментів та умови, узгоджені Біржею та Ініціатором в Регламенті Аукціону.

12.7. До Аукціону допускаються Учасники Біржових торгів, які пройшли процедуру допуску до Аукціону, визначену в Регламенті Аукціону.

12.8. До Біржових торгів на Ринку Аукціону допускаються цінні папери та інші фінансові інструменти, що відповідають умовам Аукціону та пройшли процедуру включення Біржовий список відповідно до Розділу 6 цих Правил.

12.9. Кожен Учасник Біржових торгів може виставити необмежену кількість Заявок різного типу в межах Торгової/Грошової позиції, якщо інше не визначено Регламентом Аукціону.

12.10. Заявки, що надаються Учасниками Біржових торгів, які бажають прийняти участь в Аукціоні, можуть бути двох типів: конкурентні та неконкурентні.

12.10.1. Конкурентна Заявка - це Заявка, яка передбачає безумовну згоду Учасника Біржових торгів придбати/продати певну кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів по вказаній в Заявці ціні або ціні, вираженій у відсотках від номінальної вартості (для облігацій). Кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів за конкурентною Заявкою не може бути менше ніж мінімально встановлений розмір Лоту, що встановлений Регламентом Аукціону.

До конкурентних Заявок належать:

- Лімітована Заявка (Limit bid) - Заявка, в якій вказано кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, та ціна або відсоток від номінальної вартості (для облігацій), який Учасник Біржових торгів безумовно готовий придбати/продати;
- Крокова Заявка (Step bid) - Заявка, в якій вказано кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, яку Учасник Біржових торгів безумовно готовий придбати/продати, в залежності від встановленої ціни купівлі/продажу або відсотку від номінальної вартості (для облігацій).

12.10.2. Неконкурентна Заявка - це Заявка, яка передбачає безумовну згоду Учасника Біржових торгів придбати/продати певну кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів по середньозваженій ціні або ціні, вираженій у відсотках від номінальної вартості (для облігацій), що склалася за результатами Аукціону за конкурентними Заявками.

До неконкурентних Заявок належать:

- Проста Заявка (Strike bid) - Заявка, в якій вказано загальна кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, яку Учасник Біржових торгів безумовно згоден придбати/продати за ціною Аукціону, яка визначається Ініціатором або Біржею на Аукціоні;
- Грошова Заявка (Currency bid) - Заявка, в якій вказана загальна сума коштів, за яку Учасник Біржових торгів безумовно згоден придбати/продати невизначену кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів за ціною Аукціону, яка визначається Ініціатором при Аукціоні.

12.10.3. Заявки на Ринку Аукціону повинні містити наступні параметри:

- вид/тип/категорія цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- назва емітента цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів;
- ціна одного цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- вид Заявки;
- інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- ЕЦП Учасника Біржових торгів.

Ідентифікаційний номер Заявки, дата та час реєстрації і найменування Учасника Біржових торгів автоматично присвоюється ЕТС Біржі.

12.11. Порядок Біржових торгів на Аукціоні.

12.11.1. Аукціон відбувається в дні проведення Торгових сесій. Не пізніше, ніж за 1 (один) робочий день до дати початку Аукціону, Біржа повідомляє Учасників Біржових торгів про зміни дати, часу та Регламенту Аукціону.

12.11.2. Ціни у Заявках в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів відображаються в національній валюті України з врахуванням арифметичного округлення до четвертого знаку після коми, якщо інше не передбачено Регламентом Аукціону.

12.11.3. Індикація цінових умов для облігацій відображається у Торговому терміналі Учасника Біржових торгів у відсотках від номінальної вартості, з точністю до шостого знаку після коми, без врахування накопиченого купонного доходу, якщо інше не передбачено Регламентом Аукціону.

12.11.4. Після початку Аукціону Біржа створює та веде Електронний документ - книгу реєстрації Заявок (book-building), що є складовою Реєстру Заявок Біржі та яка містить усі Заявки, що надійшли від Учасників Біржових торгів. Інформація, яка міститься в книзі реєстрації Заявок, відображається у Торговому терміналі Учасника Біржових торгів відповідно до Регламенту Аукціону.

12.11.5. До моменту укладення Договору та/або до закінчення терміну прийому Заявок, зазначеного у Регламенті Учасникам Біржових торгів надається право на коригування конкурентних Заявок. Для коригування раніше поданої Заявки Учасник Біржових торгів повинен зняти (скасувати) Заявку, яка підлягає коригуванню, та виставити нову Заявку.

12.11.6. Після настання кінцевого терміну прийому Заявок та/або укладення Договору, скасування Заявок не допускається.

12.11.7. Заявки, що надійшли до Біржі після настання кінцевого терміну їх прийому, що був вказаний в Регламенті Аукціону, автоматично відхиляються Біржею.

12.12. На підставі конкурентних Заявок, залежно від Регламенту Аукціону, може визначитися ціна відсіку та/або середньозважена ціна Аукціону при його проведенні за ціновими критеріями, або встановлюється індикація ціни у вигляді мінімального відсотку від номінальної вартості та/або середньозваженого відсотку від номінальної вартості (для облігацій).

Розгляд Заявок та розрахунок цінових умов Аукціону встановлюється Регламентом Аукціону.

Біржа може надавати Учасникам Біржових торгів, що брали участь в Аукціоні, інформацію про:

- встановлену ціну відсіку та/або середньозважену ціну Аукціону при його проведенні за ціновими критеріями, або
- індикацію ціни у вигляді максимального/мінімального відсотку від номінальної вартості та/або середньозваженого відсотку від номінальної вартості (для облігацій), або
- перелік акцептованих Ініціатором Заявок, якщо Регламентом Аукціону встановлений інший критерій та/або принцип.

12.13. Конкурентні Заявки, які були подані за ціною вищою/нижчою, ніж визначена ціна відсіку, або подані за рівнем вищим/нижчим, ніж індикація ціни у вигляді максимального/мінімального відсотку від номінальної вартості (відповідно до обраних критеріїв), відхиляються.

12.14. На Аукціоні діє наступна черговість задоволення Заявок, відповідно до обраних критеріїв:

- задовольняються неконкурентні Заявки Учасників Біржових торгів по середньозваженій ціні або ціні у вигляді відсотку від номінальної вартості, який дорівнює середньозваженому відсотку від номінальної вартості цінних паперів (для облігацій);
- задовольняються конкурентні Заявки з ціною, яка є нижчою/вищою за ціну відсіку, або за ціною, що складає максимальний/мінімальний відсоток від номінальної вартості (для облігацій);
- у випадку, якщо обсяг конкурентних Заявок по ціні відсіку, перевищує кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, поданих до Аукціону, то такі Заявки задовольняються пропорційно до їх обсягу.

Заявки можуть виконуватися частково (в меншому обсязі, ніж зазначено в Заявці), якщо інше не визначене Регламентом Аукціону.

12.15. Ініціатор або Біржа відповідно до наданого доручення від Ініціатора (або інша особа, уповноважена на це відповідно до Регламенту Аукціону) подає Заявку (Заявки) на продаж/купівлю цінних паперів або інших фінансових інструментів для задоволення (акцепту) Заявок Учасників Біржових торгів відповідно до критерію, визначених Регламентом Аукціону.

12.16. Про результати проведення Аукціону Біржа сповіщає учасників Аукціону та оприлюднює їх на Інтернет-сайті Біржі.

Результати Аукціону відображаються у щоденній інформації щодо результатів Біржових торгів на Інтернет-сайті Біржі.

12.17. Зразок Договору, що укладається на Ринку Аукціону, у вигляді документу на папері, що є копією Електронного документу, публікується на Інтернет-сайті Біржі.

12.18. Виконання розрахунків за Договорами на Аукціоні.

Відповідно до умов Регламенту Аукціону, виконання розрахунків може здійснюватись відповідно до **Розділу 10** цих Правил або Ініціатор може визначити Платіжну організацію (Розрахунковий банк або банк, обслуговуючий Учасників Біржових торгів), яка гарантуватиме забезпечення виконання Учасниками Біржових торгів зобов'язань за Договорами, укладеними протягом Аукціону.

Відповідно до Регламенту Аукціону, Біржа може встановлювати розмір Торгової/Грошової позиції, достатньої для отримання Учасником Біржових торгів права укласти Договір (Договори) та яка відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

Розрахунки здійснюються Учасником Біржових торгів в порядку та в термін, встановлений в Регламенті Аукціону.

Поставка цінних паперів та інших фінансових інструментів та переказ коштів на виконання зобов'язань за Договорами, укладеними на Аукціоні, відбувається в порядку та в термін, передбачений в Регламенті Аукціону.

Відповідно до Регламенту Аукціону Ініціатором можуть встановлюватися додаткові умови щодо виконання розрахунків, зокрема щодо зобов'язання зворотного викупу цінних паперів та інших фінансових інструментів за правилами Ринку РЕПО та/або згідно Регламенту Аукціону.

12.19. Ініціатор сплачує Біржі комісійну винагороду за організацію проведення Аукціону згідно з тарифами Біржі.

12.20. Ціни цінних паперів та інших фінансових інструментів, що склалися при укладанні Договорів на Ринку Аукціону, не враховуються при визначенні Біржового курсу, Ціни відкриття, Ціни закриття.

12.21. Особливості організації Аукціону, допуску до Біржових торгів, укладення Договорів та проведення розрахунків на виконання зобов'язань за Договорами, укладеними на Ринку Аукціону протягом Біржових торгів визначаються відповідно до:

- нормативно-правових актів щодо порядку продажу в процесі приватизації акцій акціонерних товариств, затверджених Фондом державного майна України та/або Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку та/або Антимонопольного комітету України, а також згідно умов договору Біржі з Фондом державного майна України

- нормативно-правових актів щодо порядку проведення аукціонів щодо розміщення тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунка шляхом придбання облігацій внутрішньої державної позики, затверджених Кабінетом Міністрів України та/або Міністерством фінансів України та/або Національним банком України та/або Державним казначейством України, а також згідно умов договору Біржі з Міністерством фінансів України тощо та оприлюднюються на Інтернет-сайті Біржі та/або ЕТС Біржі тощо.

РОЗДІЛ 13. РИНОК РЕПО

13.1. Відповідно до специфіки обігу цінних паперів та інших фінансових інструментів і кола Учасників Біржових торгів, Ринок РЕПО на Біржі розподіляється на:

13.1.1. Ринок РЕПО з державними облігаціями України (далі - ДОУ).

13.1.2. Ринок РЕПО з недержавними цінними паперами.

13.2. Допуск до Біржових торгів на Ринку РЕПО здійснюється за рішенням Біржової Ради або директора Біржі.

Для отримання можливості участі в Біржових торгах на Ринку РЕПО Член Біржі повинен надати Біржової Ради або директору Біржі заяву на участь в Біржових торгах на Ринку РЕПО.

Біржова Рада або директор Біржі розглядає заяву на участь в Біржових торгах на Ринку РЕПО протягом не більше 10 робочих днів та направляє своє рішення Члену Біржі рекомендованим листом у вигляді Електронного документу за допомогою Системи ВіТ еTrade Mail. У разі, якщо Члена Біржі не допущено до Біржових торгів на Ринку РЕПО, в листі міститься обґрунтування відмови. У випадку позитивного рішення Член Біржі отримує доступ до того чи іншого Ринку РЕПО, відповідно до **Розділу 4** цих Правил.

Процедура допуску до Біржових торгів на Ринку РЕПО інших осіб та державних органів, що мають право брати участь у Біржових торгах, може визначатись окремим рішенням Біржової Ради.

13.3. Заявки на Ринку РЕПО не можуть виконуватися частково (в меншому обсязі, ніж зазначено в Заявці).

13.4. Біржові торги на Ринку РЕПО можуть відбуватися кожної Торговельної сесії.
Зразок Договору, що укладається на Ринку РЕПО, у вигляді документу на папері, що є копією Електронного документу, публікується на Інтернет-сайті Біржі.

13.5. Ціни цінних паперів та інших фінансових інструментів, що склалися при укладанні Договорів на Ринку РЕПО, не враховуються при визначенні Біржового курсу, Ціни відкриття, Ціни закриття.

РИНОК РЕПО З ДЕРЖАВНИМИ ОБЛІГАЦІЯМИ УКРАЇНИ

13.6. Вимоги до цінних паперів, що підлягають обігу на Ринку РЕПО з ДОУ:
13.6.1. ДОУ перебувають у депозитарному обліку в НБУ.
13.6.2. Купонні виплати по ДОУ та їх погашення настає не раніше ніж через 10 днів після строку закінчення дії укладеного Договору РЕПО.
13.6.3. Форма випуску ДОУ - бездокументарна.

13.7. Участь в Біржових торгах на Ринку РЕПО з ДОУ в якості Учасників Біржових торгів можуть брати:

13.7.1. Члени Біржі, які:

- мають ліцензію на провадження депозитарної діяльності зберігача цінних паперів;
- є клієнтами НБУ, як Депозитарію державних цінних паперів.

13.7.2. НБУ при проведенні операцій на вторинному ринку.

13.7.3. Інші установи, у випадках, передбачених законодавством.

13.8. Особливості Біржових торгів на Ринку РЕПО з ДОУ.

13.8.1. Біржові торги організовані за принципом подвійного безперервного зустрічного аукціону (Order Driven Market).

13.8.2. Фінансовий інструмент для Біржових торгів - кредит на термін.

13.8.3. Договори і Заявки стандартизовані по строках: 1, 10, 20 днів, місяць, квартал, півріччя, рік, якщо інше не буде встановлено Біржовою Радою.

13.9. Заявки на Ринку РЕПО з ДОУ повинні містити наступні параметри:

- назва емітенту ДОУ;
- міжнародний ідентифікаційний номер ДОУ (код ISIN);
- кількість ДОУ;
- номінал ДОУ;
- ціна однієї ДОУ;
- направленість дії Заявки (купівля або продаж);
- строк Операції РЕПО (кількість днів до виконання 2 частини Операції РЕПО);
- ставка Операції РЕПО у % річних;
- дисконт від Біржового курсу (за умови наявності).

Ідентифікаційний номер Заявки, дата та час реєстрації і найменування Учасника Біржових торгів автоматично присвоюються ЕТС Біржі.

13.10. Підбір зустрічної Заявки провадиться по наступному принципу:

13.10.1. Критерій визначення кращої/гіршої Заявок - по зазначеній прибутковості.

13.10.2. ЕТС Біржі автоматично відбирає необхідну кількість ДОУ, заблокованих для участі в Біржових торгах, та передає наказ на блокування в НБУ.

13.11. Укладання Договорів на Біржі, предметом яких є ДОУ, здійснюється у відповідності з **Розділом 9** цих Правил, з врахуванням особливостей, визначених **Розділом 14** цих Правил відповідно до регламенту взаємодії Біржі та НБУ.

У момент укладення Договору РЕПО автоматично формується Заявка на виконання 2 частини Операції РЕПО, яка зберігається в ЕТС Біржі та попадає на Ринок РЕПО (відображається в Торгових терміналах Учасників Біржових торгів) по строку виконання. Вартість виконання 2 частини Операції РЕПО автоматично обчислюється в ЕТС Біржі та фіксується в Заявці.

13.12. На початок Торговельної сесії інформація про кількість ДОУ, заблокованих на Біржові торги на Ринку РЕПО з ДОУ, надається НБУ та відображається в Торговому терміналі. Учасники Біржових торгів можуть здійснювати операції лише в межах кількості ДОУ, заблокованих для участі в Біржових торгах на Ринку РЕПО з ДОУ.

ДОУ, що є предметом Операції РЕПО, залишаються заблокованими до виконання 2 частини Операції РЕПО.

Відміна блокування (розблокування) здійснюється лише за участю Біржі шляхом надання Біржею до НБУ інформації щодо укладених на Біржі Договорів на виконання 2 частини Операції РЕПО.

13.13. Виконання розрахунків за Договорами РЕПО з ДОУ, що укладаються на Біржі, здійснюється відповідно до нормативно-правових актів НБУ.

13.14. У разі ненадходження коштів за ДОУ від Учасників Біржових торгів-покупців або невчасного їх перерахування подальші депозитарні операції за такими Договорами здійснюються НБУ за письмовим розпорядженням Біржі.

13.15. По закінченні строку Операції РЕПО з ДОУ покупець здійснює 2 частину Операції РЕПО - зворотній продаж ДОУ на користь продавця.

13.16. Продавець має право достроково повернути кошти, отримані від покупця, і проценти, письмово повідомивши про це покупця, в тому числі за допомогою Системи ВІТ eTrade Mail, за один робочий день до повернення коштів.

РИНОК РЕПО З НЕДЕРЖАВНИМИ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

13.17. До Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами допускаються цінні папери та інші фінансові інструменти, що пройшли процедуру включення Біржовий список.

Вимоги до цінних паперів та інших фінансових інструментів, що підлягають обігу на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами, встановлюються Біржовою Радою.

Реєстр ЦП РЕПО та розмір дисконту від Біржового курсу на Ринку Заявок за категоріями цінних паперів та інших фінансових інструментів затверджується Біржовою Радою щомісяця та відображаються у Торговому терміналі Учасників Біржових торгів.

13.18. На Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами використовуються безадресні та адресні Заявки РЕПО. Учасники Біржових торгів мають право протягом Торговельної сесії надавати необмежену кількість безадресних Заявок РЕПО за одним цінним папером або іншим фінансовим інструментом (якщо рішенням Біржової Ради не визначене інше).

Безадресні Заявки РЕПО є наміром Учасника Біржових торгів укласти Договір РЕПО з недержавними цінними паперами та іншими фінансовими інструментами на визначених в цій Заявці РЕПО умовах та адресуються будь-якому Учаснику Біржових торгів.

Адресні Заявки РЕПО є зобов'язанням (офертою) Учасника Біржових торгів укласти Договір РЕПО з недержавними цінними паперами або іншими фінансовими інструментами на визначених в Заявці РЕПО умовах та адресуються конкретному Учаснику Біржових торгів, який надав до Біржі безадресну Заявку РЕПО.

13.19. Заявки на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами повинні містити наступні параметри:

- вид Заявки РЕПО (безадресна або адресна Заявка РЕПО);
- вид/тип/категорія цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- назва емітенту цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- міжнародний ідентифікаційний номер цінного паперу або іншого фінансового інструменту (код ISIN);
- кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів;

- номінал цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- ціна одного цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- направленість дії Заявки (купівля або продаж);
- строк Операції РЕПО (кількість днів до виконання 2 частини Операції РЕПО);
- ставка Операції РЕПО у % річних;
- дисконт від Біржового курсу (за умови наявності);
- термін виконання розрахунків (T+0 або T+1);
- інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- ідентифікатор відправника (для адресної Заявки).

Ідентифікаційний номер Заявки, дата та час реєстрації і найменування Учасника Біржових торгів автоматично присвоюються ЕТС Біржі.

13.20. Учасник Біржових торгів, який надав безадресну Заявку РЕПО та отримав у відповідь адресну Заявку РЕПО, повинен до закінчення Торговельної сесії на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами (якщо Біржовою Радою не передбачене інше) або підтвердити (акцептувати) таку адресну Заявку РЕПО, після чого Договір РЕПО вважається укладеним, або направити адресну Заявку РЕПО з новими умовами, або відхилити отриману адресну Заявку РЕПО. ЕТС Біржі автоматично направляє адресну Заявку РЕПО відповідному контрагенту.

Укладення Договору на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами здійснюється автоматично при співпадінні наступних умов, вказаних у двох зустрічних адресних Заявках РЕПО:

- вид/тип/категорія цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- міжнародний ідентифікаційний номер цінного паперу або іншого фінансового інструменту (код ISIN);
- назва емітенту цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів;
- ціна одного цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- номінал цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- строк Операції РЕПО (кількість днів до виконання 2 частини Операції РЕПО);
- ставка Операції РЕПО у % річних;
- дисконт від Біржового курсу (за умови наявності);
- термін виконання розрахунків (T+0 або T+1);
- інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту.

При укладенні Договору на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами автоматично формується і Заявка на виконання 2 частини Операції РЕПО.

13.21. Засобами ЕТС Біржі автоматично унеможлиблюється подання Учасниками Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами Заявок на продаж з терміном розрахунків T+0 у разі відсутності у продавця заблокованих цінних паперів та інших фінансових інструментів на Ринку Заявок на суму, необхідну для укладання Договору РЕПО.

13.22. Кожен Учасник Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами бачить у Торговому терміналі:

- всі безадресні Заявки РЕПО,
- всі власні адресні Заявки РЕПО
- укладені власні Договори РЕПО.

13.23. Розрахунки за 1 частиною Операції РЕПО з терміном розрахунків T+1 проводяться не пізніше наступного робочого дня з моменту укладання Договору РЕПО з недержавними цінними паперами.

- Учасник Біржових торгів - продавець до 10:00 години блокує цінні папери та інші фінансові інструменти для забезпечення виконання Договору РЕПО.
- Депозитарій повідомляє Біржу про блокування цінних паперів та інших фінансових інструментів для забезпечення виконання Договору РЕПО.
- В день проведення розрахунків інформація про кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, заблокованих на Біржові торги на Ринку РЕПО з

недержавними цінними паперами, в розрізі Учасників Біржових торгів, засобами ЕТС Біржі відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

- Учасник Біржових торгів - покупець до 10-30 години перераховує кошти на рахунок продавця для виконання 1 частини Операції РЕПО.
- покупець та продавець до 11-00 години засобами ЕТС Біржі направляють на Біржу повідомлення у вигляді Електронного документа про перерахування/отримання коштів.
- Біржа надсилає в Депозитарій розпорядження на списання цінних паперів з Транзитного рахунку Учасника Біржових торгів-продавця та зарахування цінних паперів на Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів-покупця.
- Депозитарій надсилає Біржі повідомлення про зарахування цінних паперів на Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів-покупця.

13.24. В день виконання 2 частини Операції РЕПО з терміном розрахунків T+1 розрахунки здійснюються наступним чином:

- Учасник Біржових торгів-покупець до 10-00 години блокує цінні папери та інші фінансові інструменти для забезпечення виконання Договору РЕПО.
- Депозитарій повідомляє Біржу про блокування цінних паперів та інших фінансових інструментів для забезпечення виконання Договору РЕПО.
- На початок Торговельної сесії інформація про кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, заблокованих на Біржові торги на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами, в розрізі Учасників Біржових торгів, засобами ЕТС Біржі відображається в Торговому терміналі.
- до 10-30 години в день настання строку виконання 2 частини РЕПО Учасник Біржових торгів-продавець перераховує кошти на рахунок покупця для виконання 2 частини Операції РЕПО.
- покупець та продавець до 11-00 години засобами ЕТС Біржі направляють на Біржу повідомлення у вигляді Електронного документа про отримання/перерахування коштів.
- Біржа надсилає в Депозитарій розпорядження на списання цінних паперів з Транзитного рахунку Учасника Біржових торгів-покупця та зарахування цінних паперів на Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів-продавця.
- Депозитарій надсилає Біржі повідомлення про зарахування цінних паперів на Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів-продавця.

Блокування Похідних та перехід прав власності на Похідні відбувається відповідно до Розділів 6 та 15 цих Правил.

13.25. Розрахунки за 1 частиною Операції РЕПО з терміном розрахунків T+0 проводяться в день укладання Договору РЕПО з недержавними цінними паперами:

- Учасник Біржових торгів-продавець блокує цінні папери та інші фінансові інструменти для забезпечення виконання Договору РЕПО.
- Депозитарій повідомляє Біржу про блокування цінних паперів та інших фінансових інструментів для забезпечення виконання Договору РЕПО.
- Інформація про кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, заблокованих на Біржові торги на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами, в розрізі Учасників Біржових торгів, засобами ЕТС Біржі відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.
- Учасник Біржових торгів-покупець перераховує кошти на рахунок Учасника Біржових торгів-продавця для виконання 1 частини Операції РЕПО.
- покупець та продавець засобами ЕТС Біржі направляють на Біржу повідомлення у вигляді Електронного документа про перерахування/отримання коштів.
- Біржа надсилає в Депозитарій розпорядження на списання цінних паперів з Транзитного рахунку Учасника Біржових торгів-продавця та зарахування цінних паперів на Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів-покупця.

Блокування Похідних та перехід прав власності на Похідні відбувається відповідно до Розділів 7 та 16 цих Правил.

13.26. В день виконання 2 частини Операції РЕПО з терміном розрахунків T+0 розрахунки здійснюються наступним чином:

- Учасник Біржових торгів-покупець до 10-00 години блокує цінні папери та інші фінансові інструменти для забезпечення виконання Договору РЕПО.
- Депозитарій повідомляє Біржу про блокування цінних паперів та інших фінансових інструментів для забезпечення виконання Договору РЕПО.
- На початок Торговельної сесії інформація про кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, заблокованих на Біржові торги на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами, в розрізі Учасників Біржових торгів, засобами ЕТС Біржі відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.
- До 10-30 години в день настання строку виконання 2 частини Операції РЕПО Учасник Біржових торгів-продавець перераховує кошти на рахунок покупця для виконання 2 частини Операції РЕПО.
- Покупець та продавець до 11-00 години засобами ЕТС Біржі направляють на Біржу повідомлення у вигляді Електронного документа про отримання/перерахування коштів.
- Біржа надсилає в Депозитарій розпорядження на списання цінних паперів з Транзитного рахунку Учасника Біржових торгів-покупця та зарахування цінних паперів на Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів-продавця.
- Депозитарій надсилає Біржі повідомлення про зарахування цінних паперів на Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів-продавця.

Блокування Похідних та перехід прав власності на Похідні відбувається відповідно до Розділів 7 та 16 цих Правил.

13.27. В період часу між днем здійснення розрахунків за 1 частиною Операції РЕПО та днем виконання 2 частини Операції РЕПО Учасниками Біржових торгів за взаємною згодою можуть бути змінені умови, на яких повинна бути укладена 2 частина Операції РЕПО. Учасник Біржових торгів-ініціатор внесення змін в умови 2 частини Операції РЕПО направляє Учаснику Біржових торгів-іншій стороні Операції РЕПО відповідну пропозицію у вигляді адресної Заявки на внесення змін. Учасник, що отримав адресну Заявку на внесення змін, може або направити контрагенту аналогічну Заявку на внесення змін, або відхилити пропозицію, тобто укласти Договір на своїх умовах.

В першому випадку зміни в умови Договору на виконання 2 частини Операції РЕПО набирають чинності, Договір в формі Електронного документу укладається засобами ЕТС Біржі наново. В іншому випадку актуальними залишаються умови Договору РЕПО, узгоджені раніше обома сторонами.

Заявки на внесення змін у вигляді Електронних документів зберігаються засобами ЕТС Біржі.

13.28. Операції між Учасниками Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами здійснюються в обсязі, що не перевищує Грошову та Торгову позицію, що встановлюється Біржовою Радою щодо кожного Учасника Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами при отриманні доступу до Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами. Біржовою Радою або директором Біржі для кожного Учасника Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами встановлюються окремі Грошові позиції в залежності від напряму операції (купівлі або продажу цінних паперів).

Грошові позиції Учасників Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами можуть переглядатись Біржовою Радою або директором Біржі відповідно до обсягів операцій та платоспроможності Учасників Біржових торгів на Ринку РЕПО.

Розмір Грошових та Торгових позицій Учасників Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

13.29. При невиконанні Учасником Біржових торгів зобов'язань по 2 частині Операції РЕПО, даний Учасник Біржових торгів:

- зобов'язаний сплатити Учасникові Біржових торгів-контрагентові по Операції РЕПО відшкодування в розмірі позитивної різниці між ринковою вартістю цінних паперів та інших фінансових інструментів, що є забезпеченням у Операції РЕПО, на дату виконання 2 частини Операції РЕПО та ціною 2 частини Операції РЕПО;
- не має зобов'язань по сплаті Учасникові Біржових торгів-контрагентові по Операції РЕПО відшкодування, якщо ринкова вартість цінних паперів та інших фінансових

інструментів, що є забезпеченням у Операції РЕПО, на дату виконання 2 частини Операції РЕПО нижче або дорівнює ціні 2 частини Операції РЕПО.

При невиконанні Учасником Біржових торгів зобов'язання по сплаті коштів по 2 частині Операції РЕПО, даний Учасник Біржових торгів зобов'язаний сплатити Учасникові Біржових торгів-контрагентів по Операції РЕПО штраф у розмірі подвійної ставки НБУ за кожен день прострочення виконання зобов'язання.

У разі, якщо Учасник Біржових торгів на Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами двічі на рік вчасно не виконає своїх зобов'язань за Договорами, він втрачає доступ до Ринку РЕПО з недержавними цінними паперами на термін, визначений Біржовою Радою.

У випадку, якщо обидва Учасника Біржових торгів-контрагенти по Операції РЕПО не виконали свої зобов'язання по даній операції, вони не мають взаємних зобов'язань.

РОЗДІЛ 14. РИНОК ДЕРЖАВНИХ ОБЛІГАЦІЙ УКРАЇНИ

14.1. Даний розділ розроблений відповідно до Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15 травня 2007 року N 956 «Про особливості провадження депозитарної діяльності з державними цінними паперами», Положення про депозитарну діяльність Національного банку України, затвердженого постановою Правління НБУ від 19 березня 2003 року N 114; пп. 4 ч. 1 ст. 42 Закону України «Про Національний банк України», та регламентує порядок Біржових торгів на Ринку державних облігацій України (надалі - ДОУ).

14.2. Участь в Біржових торгах на Ринку ДОУ можуть брати:

14.2.1. Члени Біржі, які:

- мають ліцензію на провадження депозитарної діяльності зберігача цінних паперів;
- є клієнтами НБУ, як Депозитарію державних цінних паперів.

14.2.2. НБУ при проведенні операцій на вторинному ринку.

14.2.3. Інші особи та державні органи, у випадках, передбачених законодавством України.

14.3. Предметом торгів виступають ДОУ, що випущені у бездокументарній формі, та обліковуються НБУ.

Для Біржових торгів ДОУ мають бути заблоковані в НБУ.

14.4. Біржові торги ДОУ можуть відбуватися кожної Торговельної сесії.

14.5. На початок Торговельної сесії інформація про кількість заблокованих на Біржові торги ДОУ надається НБУ та відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів у вигляді Торгових позицій. Учасники Біржових торгів можуть здійснювати операції лише в межах Торгових позицій.

Грошові позиції для Біржових торгів на Ринку ДОУ не встановлюється.

14.6. Відміна блокування (розблокування) здійснюється Учасником Біржових торгів лише за участю Біржі шляхом надання Біржею до НБУ інформації щодо укладених на Біржі Договорів.

14.7. Біржові торги ДОУ здійснюються за правилами Ринку Заявок у відповідності з **Розділом 10** цих Правил. Для НБУ при проведенні операцій на вторинному ринку можуть бути передбачені окремі види Заявок для укладення Договорів з іншими Учасниками Біржових торгів на Ринку ДОУ. Особливості торгів ДОУ на Ринках Аукціону, РЕПО, Розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, Адресному ринку регулюються відповідними Розділами цих Правил.

Регламент проведення торгів на Ринку ДОУ може вимагати певної ідентифікації Учасника Біржових торгів та/або його клієнта (діє за свій рахунок/за рахунок клієнта-установника, резидент/нерезидент, юридична особа/фізична особа).

14.8. Заявки на Ринку ДОУ повинні містити наступні параметри:

- назва емітенту ДОУ;
- міжнародний ідентифікаційний номер ДОУ (код ISIN);
- кількість ДОУ;
- номінал ДОУ;

- ціна однієї ДОУ;
- резидентність Учасника біржових торгів (клієнта);
- вид особи клієнта у разі наявності (юридична особа/фізична особа);
- направленість дії Заявки (купівля або продаж).

Ідентифікаційний номер Заявки, дата та час реєстрації і найменування Учасника Біржових торгів автоматично присвоюються ЕТС Біржі.

14.9. Учасники Біржових торгів не мають права подавати Заявки, пов'язані з набуттям клієнтами-нерезидентами прав власності на облігації внутрішніх державних позик (крім випадків коли обидві сторони Договору є нерезидентами) протягом дня проведення розміщення облігацій, що здійснюються у порядку, встановленому нормативно-правовими актами НБУ з питань розміщення ДОУ.

14.10. Укладання Договорів на Біржі, предметом яких є ДОУ, здійснюється у відповідності з **Розділом 9** цих Правил, з врахуванням особливостей, визначених регламентом взаємодії Біржі та НБУ.

Біржа для укладання Договорів щодо ДОУ, що надаються для продажу НБУ, подає до НБУ запит щодо наявності ДОУ на загальному рахунку за реквізитами, що містяться в Заявках Учасників Біржових торгів на купівлю ДОУ. НБУ на підставі запиту Біржі здійснює переказ зазначеної в ньому кількості ДОУ із загального рахунку на рахунок НБУ щодо обліку ДОУ, заблокованих для участі в Біржових торгах на Біржі. Якщо на загальному рахунку обліковуються ДОУ у кількості, що менша від зазначеної в запиті, то НБУ надсилає Біржі повідомлення про відсутність ДОУ у кількості, що потрібна для укладання Договорів щодо ДОУ.

До моменту акцептування Заявок з боку НБУ, Договори, що укладені на підставі Заявок, поданих Учасниками Біржових торгів, мають статус Договорів, укладених під умовою.

14.11. За результатами Біржових торгів Біржа формує Розпорядження Біржі на поставку ДОУ від Учасника Біржових торгів-продавця та Розпорядження Біржі на отримання ДОУ від Учасника Біржових торгів-покупця та проводить їх квітування.

14.12. За результатами квітування Біржа складає відомість сквитованих документів Біржі на переказ (поставку) цінних паперів (далі - відомість сквитованих документів Біржі).

14.13. Біржа надсилає НБУ, а останній одержує Відомість сквитованих документів Біржі. Відомість сквитованих документів Біржі щодо кожного Договору має містити всю необхідну інформацію для виконання розрахунків за Договорами.

Відомості сквитованих документів Біржі надаються НБУ у вигляді, який визначений його правилами щодо обміну інформацією.

14.14. Кліринг та розрахунки за Договорами з ДОУ, укладеними на Біржі, здійснюються НБУ на підставі Договору, укладеного між НБУ та Біржею відповідно до чинного законодавства.

14.15. У разі ненадходження коштів за ДОУ від Учасників Біржових торгів-покупців або невчасного їх перерахування подальші депозитарні операції за такими Договорами здійснюються НБУ за письмовим розпорядженням Біржі.

14.16. Зразок Договору, що укладається на Ринку ДОУ, у вигляді документу на папері, що є копією Електронного документу, публікується на Інтернет-сайті Біржі.

14.17. Ціни ДОУ, що склалися при укладанні Договорів на Ринку ДОУ, враховуються при визначенні Біржового курсу ДОУ, Ціни відкриття, Ціни закриття.

РОЗДІЛ 15.

РОЗМІЩЕННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА БІРЖІ

15.1. Організація розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів.

15.1.1. Біржа організує розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, забезпечує проведення розрахунків на виконання зобов'язань за Договорами, що укладені при розміщенні цінних паперів та інших фінансових інструментів та забезпечує Учасникам Біржових

торгів рівні умови участі в розміщенні цінних паперів та інших фінансових інструментів відповідно до Регламенту розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.1.2. Продавцем цінних паперів або інших фінансових інструментів при їх розміщенні на Біржі (далі - продавцем) є емітент цінних паперів або інших фінансових інструментів або Учасник Біржових торгів-андеррайтер, що відповідним чином уповноважений емітентом провести розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.1.3. Коло покупців цінних паперів або інших фінансових інструментів при їх розміщенні на Біржі (далі - покупці) визначається емітентом в рішенні про емісію цінних паперів або інших фінансових інструментів.

Для виконання умов розміщення та обігу облігацій із закритим (приватним) способом розміщення Біржа забезпечує обмежений допуск до біржових торгів облігаціями, відповідно до умов розміщення, що унеможливить їх придбання особами, які не внесені до переліку осіб, серед яких емітент має намір розмістити облігації.

15.1.4. Біржа засобами ЕТС та шляхом вжиття комплексу організаційних, юридичних, технічних та технологічних заходів забезпечує здійснення розрахунків за укладеними Договорами за принципом "поставка проти оплати".

Механізм реалізації принципу "поставка проти оплати" на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів забезпечується Біржею за участю Депозитарію та Платіжної організації або банку, що обслуговує Учасників Біржових торгів.

Забезпечення виконання Учасниками Біржових торгів Договорів при розміщенні цінних паперів та інших фінансових інструментів на Біржі регламентується системою договірних відносин між Біржею, емітентом цінних паперів або інших фінансових інструментів та/або Учасником Біржових торгів-андеррайтером, Платіжною організацією та Депозитарієм, причому договори між Біржею, Платіжною організацією (Розрахунковим банком або банком, що обслуговує Учасників Біржових торгів) та Депозитарієм можуть містити окремі регламенти щодо обміну повідомленнями між ними при розміщенні цінних паперів та інших фінансових інструментів на Біржі.

15.2. Ринок розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів - це окремий від інших Ринок, на якому Учасникам Біржових торгів надається право протягом визначеного терміну надавати Заявки на купівлю цінних паперів або інших фінансових інструментів, що запропоновані до розміщення, у визначеному цими Правилами порядку.

15.2.1. На Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів Учасник Біржових торгів може виставити необмежену кількість Заявок на купівлю різного типу.

15.2.2. Заявки, що надаються Учасниками Біржових торгів, які бажають прийняти участь в розміщенні, можуть бути двох типів: конкурентні та неконкурентні.

15.2.3. Конкурентна Заявка - це Заявка, яка передбачає безумовну згоду Учасника Біржових торгів придбати певну кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів по вказаній в Заявці ціні або ціні, вираженій у відсотках від номінальної вартості (для облігацій). Кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів за конкурентною Заявкою не може бути менше ніж мінімально встановлений розмір Лоту.

До конкурентних Заявок належать:

- Лімітована Заявка (Limit bid) - Заявка, в якій вказано кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, та ціна або відсоток від номінальної вартості (для облігацій), який Учасник Біржових торгів безумовно готовий заплатити;
- Крокова Заявка (Step bid) - Заявка, в якій вказано кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, яку Учасник Біржових торгів безумовно готовий придбати, в залежності від встановленої ціни продажу або відсотку від номінальної вартості (для облігацій).

15.2.4. Неконкурентна Заявка - це Заявка, яка передбачає безумовну згоду Учасника Біржових торгів придбати певну кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів по середньозваженій ціні або ціні, вираженій у відсотках від номінальної вартості (для облігацій), що склалася за результатами розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів за конкурентними Заявками.

До неконкурентних Заявок належать:

- Проста Заявка (Strike bid) - Заявка, в якій вказано загальна кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, яку Учасник Біржових торгів безумовно згоден придбати за ціною розміщення, яка визначається продавцем або Біржею при розміщенні;
- Грошова Заявка (Currency bid) - Заявка, в якій вказана загальна сума коштів, за яку Учасник Біржових торгів безумовно згоден придбати невизначену кількість цінних

паперів або інших фінансових інструментів за ціною розміщення, яка визначається продавцем при розміщенні.

15.2.4. Заявки на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів повинні містити наступні параметри:

- вид/тип/категорія цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- назва емітента цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів;
- ціна одного цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- вид Заявки;
- інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- найменування та реквізити клієнта Учасника Біржових торгів (за наявності);
- ЕЦП Учасника Біржових торгів.

Ідентифікаційний номер Заявки, дата та час реєстрації і найменування Учасника Біржових торгів автоматично присвоюється ЕТС Біржі.

15.3. Продавець і Біржа погоджують між собою умови проведення розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів, які повинні відповідати умовам, визначеним у рішенні емітента про емісію цінних паперів та інших фінансових інструментів. На підставі узгоджених умов проведення розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів продавець та Біржа укладають Договір про проведення розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів на Біржі, невід'ємним додатком до якого є Регламент розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів.

Договірні відносини між продавцем та Біржею можуть також містити положення про надання емітентом повноважень Платіжній організації або банку, що обслуговує Учасників Біржових торгів на надання Біржі інформації про переказ коштів на виконання зобов'язань за Договорами, укладеними на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів. За наявності таких повноважень Платіжна організація або банк, що обслуговує Учасників Біржових торгів приймає на себе зобов'язання щодо інформування Біржі про зарахування коштів на рахунок продавця за розміщені цінні папери або інші фінансові інструменти. Формат та регламент обміну даними (засобами Системи ВІТ eTrade Mail, факсимільного зв'язку, іншими засобами) між Біржею та Платіжною організацією або банком, що обслуговує Учасників Біржових торгів обумовлюється у відповідному договорі.

15.4. У Регламенті розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів можуть встановлюватись наступні особливості організації розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів на Біржі:

15.4.1. Вимоги щодо забезпечення виконання Учасниками Біржових торгів Договорів: механізм застосування Грошової позиції Учасника Біржових торгів на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів та/або контролю проведення переказу коштів з боку Платіжної організації або банку, що обслуговує Учасників Біржових торгів.

15.4.2. Обмеження щодо видів Заявок, які можуть виставити Учасники Біржових торгів при розміщенні: продавець може обмежити в Регламенті розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів кількість неконкурентних Заявок.

15.4.3. Критерій цінових або інших умов продажу цінних паперів або інших фінансових інструментів, згідно яких задовольнятимуться Заявки.

15.4.4. Обмеження Лоту в Заявках.

15.4.5. Сценарій розміщення:

- анонімний сценарій - в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів відображаються всі Заявки, без вказання Реєстраційного коду Учасника Біржових торгів;
- неанонімний сценарій - в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів відображаються всі Заявки та Реєстраційний код кожного Учасника Біржових торгів
- закритий сценарій - в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів відображаються тільки власні Заявки Учасників Біржових торгів. Всі Заявки бачить тільки продавець;
- інший.

15.4.6. Порядок та строк розрахунків за Договорами при розміщенні цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.5. Для проведення розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів Біржа може надавати продавцю Торговий термінал BIT eTrade IPO, який має наступні функціональні можливості:

- вибір особливостей організації розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів на Біржі, відповідно до підпунктів 15.4.2-15.4.6 пункту 15.4 цих Правил;
- перегляд усіх Заявок, наданих Учасниками Біржових торгів, незалежно від особливостей організації розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів на Біржі, у книзі реєстрації Заявок (book-building);
- задоволення (акцепт) або відмову у задоволенні Заявок та надання Біржі Електронного документу - повідомлення про перелік задоволених Заявок;
- перегляд Договорів, укладених внаслідок розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів;
- отримання Біржею або надання Біржі Електронного документу, що підтверджує переказ коштів в розрізі Договорів, укладених при розміщенні цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.6. Біржа оприлюднює інформацію про проведення розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів на Інтернет-сайті Біржі та/або в ЕТС Біржі.

Повідомлення містить інформацію щодо параметрів цінних паперів або інших фінансових інструментів та умови розміщення, узгоджені Біржею та продавцем в Регламенті розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.7. Доступ до участі в Біржових торгах на Ринку розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.7.1. В залежності від порядку проведення розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів, визначеного емітентом в рішенні про емісію цінних паперів або інших фінансових інструментів, передбачається проведення публічного (відкритого) або приватного (закритого) розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.7.2. До відкритого (публічного) розміщення допускаються Учасники Біржових торгів, які пройшли процедуру допуску до розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів, визначену в Регламенті розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.7.3. До закритого (приватного) розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів допускаються:

- Учасники Біржових торгів, коло яких визначено в рішенні про закрите (приватне) розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів;
- Учасники Біржових торгів, які діють від імені інвесторів, коло яких визначено емітентом в рішенні про закрите (приватне) розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів, які пройшли процедуру допуску до розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів, визначену в Договорі на проведення розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.8. Допуск цінних паперів або інших фінансових інструментів до Біржових торгів на Біржі при розміщенні проводиться у відповідності з **Розділом 6** цих Правил. Цінні папери та інші фінансові інструменти при розміщенні допускаються до Біржових торгів на Біржі як позалістингові цінні папери або інші фінансові інструменти.

15.9. Порядок Біржових торгів на Біржі при розміщенні цінних паперів та інших фінансових інструментів.

15.9.1. Розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів відбувається в дні проведення Торговельних сесій. Не пізніше, ніж за 3 (три) робочих дні до дати початку розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів, Біржа повідомляє Учасників Біржових торгів про зміни дати, часу та умов проведення розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.9.2. Після початку розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів Біржа створює та веде Електронний документ - книгу реєстрації Заявок (book-building), яка містить усі Заявки, що надійшли від Учасників Біржових торгів. Інформація, яка міститься в книзі реєстрації Заявок, відображається в Торгових терміналах Учасників Біржових торгів за згодою продавця.

15.9.3. До закінчення терміну прийому Заявок, визначеного у Регламенті розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, Учасникам Біржових торгів надається право на коригування конкурентних Заявок. Для коригування раніше поданої Заявки Учасник Біржових торгів повинен зняти Заявку, яка підлягає коригуванню, та виставити нову Заявку.

15.9.4. Після настання кінцевого терміну прийому Заявок, скасування Заявок не допускається.

15.9.5. Заявки, що надійшли до Біржі після настання кінцевого терміну їх прийому, що вказаний в Регламенті розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, автоматично відхиляються Біржею.

15.9.6. На підставі конкурентних Заявок в залежності від Регламенту розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів може визначатися ціна відсіку або середньозважена ціна розміщення за ціновими критеріями, або встановлюється індикація ціни у вигляді мінімального відсотку або середньозваженого відсотку від номінальної вартості (для облігацій).

15.9.7. При розміщенні цінних паперів або інших фінансових інструментів може діяти наступна черговість задоволення Заявок, відповідно до обраних критеріїв:

- задовольняються неконкурентні Заявки Учасників Біржових торгів по ціні відсіку або середньозваженій ціні або по індикації ціни у вигляді відсотка від номінальної вартості, який дорівнює мінімальному відсотку або середньозваженому відсотку від номінальної вартості цінних паперів (для облігацій);
- задовольняються конкурентні Заявки з ціною, яка є вищою за ціну відсіку або середньозважену ціну, або за ціною, що перевищує мінімальний відсоток або середньозважений відсоток від номінальної вартості (для облігацій);
- у випадку, якщо обсяг конкурентних Заявок по ціні відсіку або середньозваженій ціні, перевищує кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, виставлених до розміщення, то такі Заявки задовольняються пропорційно до їх обсягу.

15.9.8. Продавець самостійно за допомогою Торгового терміналу BIT eTrade IPO або Біржа на підставі доручення продавця подає Заявку (Заявки) на продаж цінних паперів або інших фінансових інструментів для задоволення (акцепту) Заявок покупців-Учасників Біржових торгів відповідно до критерію, визначених Регламентом розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

У разі, якщо продавець самостійно акцептує Заявки, то він надає Біржі за результатами такого акцепту повідомлення про перелік задоволених Заявок у формі, визначеній Регламентом розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів.

Біржа у формі Електронного документу формує Реєстр Договорів при розміщенні цінних паперів або інших фінансових інструментів. Після цього Договори щодо розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів вважаються укладеними, а Біржа формує Розпорядження Біржі на поставку цінних паперів та переказ коштів.

15.9.9. Біржа може надавати Учасникам Біржових торгів, що брали участь у розміщенні, інформацію про:

- встановлену ціну відсіку та/або середньозважену ціну розміщення при його проведенні за ціновими критеріями, або
- індикацію ціни у вигляді мінімального відсотку від номінальної вартості та/або середньозваженого відсотку від номінальної вартості (для облігацій), або
- перелік задоволених Заявок, якщо продавцем вибраний інший критерій та/або принцип.

15.9.10. Результати розміщення оприлюднюються у щоденній інформації щодо результатів Біржових торгів на Інтернет-сайті Біржі та/або в ЕТС Біржі та/або розповсюджуються за допомогою BIT eTrade Mail.

15.10. Зразок Договору, що укладається на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, у вигляді документу на папері, що є копією Електронного документу, публікується на Інтернет-сайті Біржі.

15.11. Виконання розрахунків на виконання зобов'язань за Договорами при розміщенні.

15.11.1. Відповідно до умов Регламенту розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, продавець може визначити Платіжну організацію (Розрахунковий банк або банк, обслуговуючий Учасників Біржових торгів) при розміщенні цінних паперів або інших фінансових інструментів, яка(ий) гарантуватиме забезпечення виконання Учасниками Біржових торгів Договорів.

Відповідно до Регламенту розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, Біржа може встановлювати розмір Грошової позиції Учасника Біржових торгів, в межах якої Учасник Біржових торгів має право укладати Договір (Договори) та який відображається в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

Порядок забезпечення поставки цінних паперів або інших фінансових інструментів за Договорами, укладеними Учасниками Біржових торгів при розміщенні цінних паперів або інших фінансових інструментів, регулюється вимогами регламенту взаємодії між Депозитарієм та Біржею щодо обміну повідомленнями між ними, відповідно до **Розділу 10** цих Правил.

Біржа організовує розміщення цінних паперів за умови, що емітент уклав Договір про обслуговування емісії цінних паперів з Депозитарієм, який регламентує порядок проведення депозитарних операцій щодо розміщення цінних паперів емітента на Біржі.

Особливості поставки Похідних при розміщенні Похідних, описані в **пункті 15.14** цих Правил.

15.11.2. Розрахунки здійснюються Учасником Біржових торгів протягом терміну, передбаченого в Регламенті розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів.

15.11.3. Біржа контролює обов'язкове проведення переказу коштів за Договорами, укладеними при розміщенні цінних паперів та інших фінансових інструментів шляхом:

1) попереднього блокування коштів в Платіжній організації або банку, що обслуговує Учасників Біржових торгів в формі та обсягах, що зазначені в Регламенті розміщення цінних паперів або інших фінансових інструментів, та/або

2) отримання інформації про оплату цінних паперів та інших фінансових інструментів від:

- Платіжної організації або банку, що обслуговує Учасників Біржових торгів, яка(ий) відповідно до укладеного з Біржею договору(ів), надає Біржі інформацію про оплату за цінні папери або інші фінансові інструменти за Договорами, укладеними при розміщенні цінних паперів або інших фінансових інструментів, згідно **пункті 15.3** цих Правил;
- емітента, в тому числі за допомогою Торгового терміналу ВІТ eTrade IPO.

15.11.4. Поставка цінних паперів відбувається в термін, передбачений в Регламенті розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, відповідно до регламенту Депозитарію, що обслуговує цінні папери при розміщенні.

Біржа відповідно до регламенту взаємодії з Депозитарієм надає Відомість сквитованих Розпоряджень Біржі на переказ цінних паперів на рахунки в цінних паперах покупців лише після отримання Біржею інформації, що підтверджує факт повної оплати цінних паперів за Договорами, укладеними при розміщенні.

15.11.5. Комісійну винагороду за організацію проведення розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів продавець сплачує Біржі згідно з тарифами Біржі.

15.12. За результатами розміщення Біржа зберігає:

- повідомлення про перелік задоволених Заявок від емітента у вигляді Електронних документів, сформованих за допомогою Торгового терміналу ВІТ eTrade IPO, з можливістю відтворення їх копії у вигляді документу на папері;
- оригінали Договорів у вигляді Електронних документів, з можливістю відтворення їх копій у вигляді документа на папері;
- Відомість сквитованих та затверджених Розпоряджень Біржі у вигляді Електронного документу, з можливістю відтворення їх копій у вигляді документа на папері;
- повідомлення від Платіжної організації або банку, що обслуговує Учасників Біржових торгів щодо проведення переказу коштів за Договорами, укладеними при розміщенні у вигляді у вигляді Електронного документу, з можливістю відтворення їх копій у вигляді документа на папері, або паперового документу.

15.13. Ціни, що склалися при укладанні Договорів на Ринку розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів, не враховуються при визначенні Біржового курсу, Ціни відкриття, Ціни закриття.

15.14. Особливості здійснення Біржею операцій щодо розміщення Похідних та операцій з розміщеними Похідними в документарній формі існування.

15.14.1. З моменту реєстрації в Комісії випуску Похідних емітент повинен забезпечити організацію обліку розміщення випуску Похідних, зокрема обліку осіб, які придбавають Похідні при їх розміщенні (далі - особи, які придбають Похідні). Облік розміщення випуску здійснює емітент або на договірних засадах Учасник Біржових торгів-андеррайтер.

15.14.2. З метою забезпечення зберігання та обліку Похідних емітент до початку розміщення повинен укласти з Біржею договір про обслуговування випуску Похідних. Цей договір може передбачати проведення операцій, пов'язаних з обслуговуванням розміщення Похідних, на рахунках у Похідних на підставі Договорів, укладених на Біржі.

Особи, які придбавають Похідні, повинні до укладання договору щодо придбання Похідних мати відкриті рахунки в Похідних на Біржі.

15.14.3. Біржа протягом трьох робочих днів з дати отримання Похідних від емітента для знерухомлення Похідних (для документарної форми випуску), за розпорядженням емітента або Учасника Біржових торгів-андеррайтера, зараховує на рахунок у Похідних емітента кількість Похідних, вказану в інформації про реєстрацію випуску Похідних.

Біржа після зарахування Похідних на рахунок у Похідних емітента за розпорядженнями емітента або Учасника Біржових торгів-андеррайтера, переказує сплачені відповідно до умов випуску Похідні на рахунки в Похідних власників, що придбали зазначені Похідні під час розміщення випуску. Якщо за договором андеррайтингу до обов'язків андеррайтера віднесено забезпечення поставки Похідних їх першим власникам, зазначений переказ здійснюється Біржею виключно за розпорядженням Учасника Біржових торгів-андеррайтера.

До кожного розпорядження на переказ Похідних випуску з рахунку емітента на рахунок власника емітент або Учасник Біржових торгів-андеррайтер, додає перелік осіб, що придбали Похідних даного випуску. Вказаний перелік не додається у випадку придбання Похідних даного випуску тільки одним власником.

У зазначеному переліку щодо кожної особи має міститися така інформація:

- повне найменування - для юридичних осіб, прізвище, ім'я та по батькові (для нерезидентів у разі наявності) - для фізичних осіб;
- ідентифікаційний код за ЄДРПОУ - для юридичних осіб - резидентів, країна реєстрації та ідентифікаційний код з торговельного, судового або банківського реєстру країни, де офіційно зареєстрований іноземний суб'єкт господарської діяльності - для юридичних осіб - нерезидентів;
- паспортні дані або дані іншого документа, що посвічує особу відповідно до вимог законодавства, ідентифікаційний номер згідно ДРФО (вказується для резидентів у разі наявності), місце та дата народження - для фізичних осіб;
- код рахунку в Похідних;
- кількість Похідних, що підлягають зарахуванню на рахунок у Похідних цієї особи на Біржі.

Загальна кількість Похідних, що визначена в даному переліку, повинна збігатися з кількістю Похідних, що визначена в розпорядженні емітента про переказ Похідних, додатком до якого є даний перелік. Розбіжність між кількістю Похідних, що визначена в переліку, та кількістю Похідних, що визначена в розпорядженні емітента про переказ Похідних, є підставою для відмови Біржі у проведенні цієї операції.

Похідні, зараховані на рахунки в Похідних власників Похідних на етапі розміщення випуску Похідних, якщо законодавством на цьому етапі заборонено їх обіг, мають блокуватися на рахунках власників до дня початку обігу Похідних даного випуску відповідно до законодавства.

Право власності на Похідні, придбані в ході їх розміщення, виникає з моменту їх зарахування на рахунок у Похідних власника.

15.14.4. Обслуговування операцій емітента щодо розміщення ним Похідних, облік Похідних, що викупаються емітентом у власників цих Похідних, Біржа здійснює на рахунку в Похідних цього емітента.

15.14.5. Обслуговування Біржею виконання договору про викуп емітентом Похідних у власника здійснюється за умови отримання Біржею розпорядження власника про списання викуплених емітентом Похідних з рахунку в Похідних, відкритого власнику, на рахунок у Похідних емітента.

Анулюванню можуть підлягати Похідні, що обліковуються на рахунку в Похідних емітента на Біржі, які викуплені емітентом або нерозміщені чи несплачені особами, що придбали Похідні при розміщенні.

15.14.6. Рішення про анулювання викуплених Похідних або нерозміщених чи несплачених Похідних особами, що придбали Похідні при розміщенні, приймає емітент.

Біржа надсилає всім власникам Похідних, на рахунках у Похідних яких обліковуються Похідні випуску, частина якого була анульована, інформаційні повідомлення про проведення анулювання. У повідомленні мають вказуватись реквізити перереєстрованого випуску, кількість анульованих Похідних. Спосіб передачі інформаційних повідомлень визначається договорами про відкриття рахунку в Похідних.

15.14.7. Біржею складається реєстр Похідних у таких випадках:

- за розпорядженням емітента, з яким укладений договір про обслуговування випуску Похідних згідно з рішенням емітента про передання обслуговування випуску Похідних до іншої біржі;
- рішення про припинення діяльності емітента;
- рішення органів державної влади відповідно до їх компетенції та в межах їх повноважень, визначених законами України, у тому числі за запитом Комісії при здійсненні контролю за випуском і обігом цінних паперів;
- інших випадках, які передбачені законодавством України або договором про обслуговування випуску Похідних, укладеним між емітентом та Біржею.

Реєстр власників Похідних складається Біржею на підставі відповідних розпоряджень, в яких обов'язково повинні вказуватися повне найменування та ідентифікаційний код за ЄДРПОУ емітента, код Похідних, підстава для складання реєстру та дата, станом на яку складається реєстр, - дата обліку. До розпоряджень на складання реєстру, наданих емітентам, додаються копії документів (або витяги з них), які підтверджують наявність підстав для складання реєстрів власників Похідних.

Реєстр складається окремо за кожним емітентом та випуском Похідних.

Реєстр повинен містити:

- назву документа "Реєстр власників Похідних";
- дату складання;
- дату, за станом на яку вказується інформація про власників Похідних;
- інформацію про Біржу;
- інформацію про емітента Похідних (повне найменування, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ);
- інформацію про випуск Похідних (вид та тип Похідних, реєстраційний номер, Похідних, номінальна вартість);
- щодо кожного власника, внесеного до реєстру, вказується інформація, передбачена для облікового реєстру.

Реєстри власників Похідних формуються Біржею на підставі записів на відкритих у неї рахунках у Похідних власників Похідних станом на кінець Операційного дня, що передує визначеній даті обліку.

Якщо дата обліку передбачає майбутню дату, то термін надання розпорядження на складання реєстрів повинен бути не менше 3 робочих днів до дати обліку, на яку повинен формуватися даний реєстр. При необхідності складання реєстрів на минулу дату Біржа здійснює надання реєстрів протягом 3 робочих днів від дати отримання розпорядження.

Реєстр складається у вигляді паперового та/або Електронного документа. Реєстр у паперовій формі повинен бути засвідчений підписом директора Біржі та містити відбиток печатки Біржі. Усі аркуші реєстру повинні бути пронумеровані та прошнуровані, а їх кількість - завірена підписом директора або посадової особи Біржі та містити відбиток печатки Біржі.

РОЗДІЛ 16. РИНОК ПОХІДНИХ

16.1. Біржові торги на Ринку Похідних здійснюються за Правилами Ринку Заявок або Ринку Аукціону.

16.2. Розрахунково-клірингові операції за Договорами щодо Похідних бездокументарної форми існування або документарних Похідних, знерухомлених в Депозитарії, здійснюються Депозитарієм, в якому депоновано глобальний сертифікат Похідних, на підставі відомості сквитованих Розпоряджень Біржі, сформованої на підставі укладених на Біржі Договорів щодо Похідних у відповідності з **Розділом 10** цих Правил.

16.3. Процедури поставки/одержання Похідних документарної форми існування, не знерухомлених в Депозитарії, на підставі відомості сквитованих Розпоряджень Біржі, сформованої на підставі укладених на Біржі Договорів щодо Похідних, встановлюються цими Правилами, умовами договорів Біржі про відкриття рахунку у Похідних, договорів Біржі з Платіжною організацією.

16.4. Забезпечення виконання грошових зобов'язань за Договорами щодо Похідних, укладеними за правилами Ринку Аукціону, проводиться на Біржі у відповідності з пунктом 12.18 цих Правил.

Забезпечення виконання грошових зобов'язань за Договорами щодо Похідних, укладеними за правилами Ринку Заявок, порядок складання та квітування Розпоряджень Біржі на поставку/отримання Похідних проводиться на Біржі у відповідності з пунктами 10.2, 10.12-10.16 цих Правил.

16.5. Блокування Похідних документарної форми існування (далі - в цьому Розділі - Похідних) для участі в Біржових торгах здійснюється Біржею на підставі розпорядження Учасника Біржових торгів (в тому числі в якості Керуючого рахунком) на переказ Похідних з рахунку в Похідних власника на Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів. Зазначене розпорядження має містити інформацію у розрізі випусків Похідних про кількість зарезервованих Похідних за кожним випуском. Для забезпечення виконання зобов'язань за Договорами щодо Похідних, укладеними за правилами Ринку Аукціону, зазначене розпорядження може надаватися одноразово на всю кількість Похідних, що запропоновані до продажу протягом Аукціону.

16.6. Біржа після проведення блокування Похідних на Транзитних рахунках Учасників Біржових торгів надсилає повідомлення про проведені операції відповідним Учасникам Біржових торгів та відображає цю операції в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів.

16.7. Переказ Похідних між рахунками власників Похідних та Транзитними рахунками Учасників Біржових торгів не призводить до переходу прав власності на зарезервовані Похідні. Біржа забезпечує власникам таких Похідних підтвердження їх прав власності на ці Похідні.

16.8. Розблокування Похідних здійснюється:

1) при проведенні розрахунків за Договорами щодо Похідних:

- Біржею - шляхом виконання розпоряджень з відомості сквитованих та затверджених Розпоряджень Біржі (тобто шляхом переказу Похідних між Транзитними рахунками Учасників Біржових торгів);
- Біржею - шляхом виконання розпоряджень Учасників Біржових торгів на списання Похідних з Транзитних рахунків Учасників Біржових торгів, протягом того ж Торговельного дня, коли виконані розпорядження з відомості сквитованих та затверджених Розпоряджень Біржі. Порядок подальшої передачі Похідних власникам-одержувачам оформлюється у відповідності з договором, укладеним між Учасником Біржових торгів та його клієнтом-власником Похідних;

2) при відмові власника Похідних від продажу на Біржі належних йому Похідних виключно за Похідними, за якими на Біржі не укладені Договори:

- Біржею - шляхом виконання розпоряджень Учасника Біржових торгів на списання Похідних з Транзитного рахунку Учасника Біржових торгів за відповідним розпорядженням цього власника або Керуючого рахунком, іншої уповноваженої ним особи протягом того ж Операційного дня, коли отримано таке розпорядження.

Залишки заблокованих Похідних за результатами розрахунків за Договорами, укладеними на Біржі, залишаються заблокованими для наступних Біржових торгів.

16.9. Після закінчення Торговельної сесії на Біржі здійснюється Звірка, формується та затверджується Відомість сквитованих Розпоряджень Біржі та у разі укладення Договорів щодо Похідних за правилами Ринку Заявок формується та надсилається відомість Розпоряджень Біржі на переказ коштів Платіжній організації. Після отримання від Платіжної організації звіту про виконання переказу коштів на Біржі виконується відомість сквитованих Розпоряджень Біржі.

16.10. За Договорами щодо Похідних квітування Розпоряджень Біржі здійснюється Біржею, що передбачається Договором, який укладається між Біржею та Учасником Біржових торгів.

Біржа за проведене квітування Розпоряджень Біржі несе відповідальність відповідно до умов договору, що укладений між Біржею та Учасником Біржових торгів.

16.11. Біржа надає Учасникам Біржових торгів повідомлення про сквитовані та затверджені Розпорядження Біржі, які стосуються операцій на їх Транзитних рахунках. Вид та

порядок надання такого повідомлення визначаються Біржею у відповідних договорах, що регулюють відносини між Біржею та Учасниками Біржових торгів.

Учасник Біржових торгів має право отримувати повідомлення про сквитовані та затверджені Розпорядження Біржі, які стосуються операцій з Похідними тільки на Транзитному рахунку, що відкритий цьому Учаснику Біржових торгів.

16.12. Після виконання Розпоряджень Біржі на переказ Похідних з відомості сквитованих та затверджених Розпоряджень Біржі ця відомість зберігається в архіві Біржі у формі Електронного документа із забезпеченням можливості виготовлення копії цього Електронного документа у вигляді документа на папері.

16.13. При здійсненні розрахунків за Договорами щодо Похідних Біржа відповідно до відомості сквитованих та затверджених Розпоряджень Біржі переказує Похідні, що попередньо заблоковані та зазначені в відомості сквитованих Розпоряджень Біржі з Транзитного рахунку Учасника Біржових торгів-постачальника на Транзитний рахунок Учасника Біржових торгів-одержувача та розблоковує Похідні за умови виконання переказу коштів за відповідними Договорами.

16.14. Після виконання розрахунків за Договорами Учасники Біржових торгів отримують відповідні довідки про стан Транзитних рахунків Учасників Біржових торгів у порядку, визначеному цими Правилами та/або внутрішніми документами Біржі.

16.15. У процесі проведення розрахунків за Договорами щодо Похідних Біржа веде відповідні записи стосовно операцій Біржі з зазначенням часу проведення таких операцій.

16.16. Після виконання розрахунків за Договорами щодо Похідних Біржа надає Учасникам Біржових торгів інформаційні повідомлення про виконання Розпоряджень Біржі на поставку/одержання Похідних та довідки про стан Транзитних рахунків Учасників Біржових торгів.

16.17. При проведенні Біржею розрахунків на виконання зобов'язань за Договорами щодо Похідних на підставі розпоряджень Учасників Біржових торгів у якості Керуючих рахунком за наслідками Біржових торгів, Біржа здійснює списання Похідних з Транзитних рахунків Учасників Біржових торгів.

Такі розпорядження від Учасників Біржових торгів повинні повністю розкривати зміст виконання операцій з Похідними. Якщо зазначені документи не містять всіх необхідних даних для виконання облікових операцій, Біржа має право вимагати надання необхідної інформації.

У розпорядженнях Учасників Біржових торгів виправлення не допускаються.

Розпорядження надаються Біржі у вигляді Електронного документа.

16.17.1. Спосіб підтвердження достовірності підписів на розпорядженні Учасника Біржових торгів та відповідальність Учасника Біржових торгів за проведене підтвердження обумовлюється згідно з вимогами законодавства щодо електронного документообігу та цих Правил. При прийманні розпоряджень від Учасників Біржових торгів Біржа перевіряє їх на достовірність підписів Учасників Біржових торгів на цих розпорядженнях.

16.17.2. Реквізитний склад розпоряджень Учасників Біржових торгів повинен відповідати внутрішнім документам Біржі та/або умовам договорів щодо обслуговування рахунків в Похідних.

16.18. Всі розпорядження та документи від Учасників Біржових торгів реєструються Біржею на момент отримання. Система обробки інформації Біржі реєструє розпорядження та документи від Учасників Біржових торгів щодо результатів торгів у хронологічному порядку і гарантовано забезпечувати їх зберігання протягом п'яти років з моменту їх отримання.

16.19. Біржа одержує розпорядження та надає Учаснику Біржових торгів підтвердження про одержання розпорядження. Вид та порядок надання підтвердження про одержання розпорядження визначаються внутрішніми документами Біржі або у Регламенті проведення Біржею Аукціону щодо Похідних або регламентовані правилами Системи BIT eTrade Mail.

16.20. Біржа здійснює перевірку розпоряджень Учасників Біржових торгів на правильність складання.

16.21. У разі відмови в узятті до виконання розпоряджень Учасника Біржових торгів Біржа обліковує такі розпорядження у відомості про відмову в узятті до виконання розпоряджень з відміткою щодо причин відмови. Розпорядження Учасника Біржових торгів, що занесені у відомість про відмову в узятті до виконання розпоряджень, зберігаються разом з відповідною відомістю в архіві Біржі у формі Електронного документа із забезпеченням можливості виготовлення копії цього Електронного документа у вигляді документа на папері.

16.22. Біржа надає Учаснику Біржових торгів повідомлення про відмову в узятті до виконання розпорядження з обов'язковим обґрунтуванням причини відмови.

Біржа одержує підтвердження від Учасника Біржових торгів про надходження до нього повідомлення про відмову в узятті до виконання розпорядження.

16.23. Біржа не має права без відповідного розпорядження від Учасника Біржових торгів відмінити або затримати виконання перевірених розпоряджень.

Біржа не має права змінити черговість виконання перевірених розпоряджень, отриманих від Учасників Біржових торгів в якості Керуючих рахунком.

16.24. Кожна облікова операція Біржі проводиться на підставі розпоряджень Учасників Біржових торгів, в тому числі в якості Керуючих рахунком, або Розпоряджень Біржі за результатами Біржових торгів та закінчується складанням звіту та/або інформаційного повідомлення про виконання операції.

Біржа надає Учасникам Біржових торгів підтвердження кожної облікової операції у вигляді розпоряджень від Учасників Біржових торгів або Розпоряджень Біржі щодо результатів торгів у вигляді паперового та/або Електронного документа та забезпечує їх зберігання протягом п'яти років з моменту їх отримання.

16.25. Біржа вносить всі розпорядження, що надходять від Учасників Біржових торгів, до журналу розпоряджень, а інформацію про проведення та виконання облікових операцій - до журналу операцій. Біржа зберігає інформацію, унесену до журналу розпоряджень та журналу операцій, протягом п'яти років з моменту отримання чи формування цієї інформації.

РОЗДІЛ 17. АДРЕСНИЙ РИНОК

17.1. Участь у Біржових торгах на Адресному ринку можуть брати Члени Біржі, а також у випадках, передбачених законодавством України, інші особи та державні органи.

17.2. До Біржових торгів на Адресному ринку допускаються цінні папери та інші фінансові інструменти, що пройшли процедуру включення до Біржового списку відповідно до **Розділу 6** цих Правил.

17.3. На Адресному ринку використовуються *безадресні* та *адресні* Заявки. Учасники Біржових торгів мають право протягом Торговельної сесії надавати необмежену кількість безадресних Заявок за одним цінним папером (якщо рішенням Біржової Ради не визначене інше).

Безадресні Заявки на Адресному ринку є наміром Учасника Біржових торгів укласти Договір на визначених в цій безадресній Заявці умовах та адресуються будь-якому Учаснику Біржових торгів.

Адресні Заявки на Адресному ринку є зобов'язанням (офертою) Учасника Біржових торгів укласти Договір на визначених в адресній Заявці умовах та адресуються конкретному Учаснику Біржових торгів, який надав до Біржі Безадресну Заявку. Умови в адресній Заявці можуть відрізнятися від умов, визначених в Безадресній Заявці.

17.4. Обов'язковими реквізитами Заявок на Адресному ринку є:

- вид Заявки (безадресна або адресна)
- вид/тип/категорія цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- назва емітенту цінного папера або іншого фінансового інструменту;
- кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів;
- ціна одного цінного паперу або іншого фінансового інструменту;
- направленість дії Заявки (купівля або продаж);

- ідентифікатор відправника;
- ідентифікатор отримувача (для адресної Заявки);
- інші параметри відповідно до виду цінного паперу або іншого фінансового інструменту.

Ідентифікаційний номер Заявки, дата та час реєстрації і найменування Учасника Біржових торгів автоматично присвоюється ЕТС Біржі.

17.5. Учасник Біржових торгів, який надав безадресну Заявку та отримав у відповідь одну чи декілька адресних Заявок, повинен до закінчення Торговельної сесії або підтвердити (акцептувати) таку адресну Заявку, або направити адресну Заявку з новими умовами, або відхилити отриману адресну Заявку. ЕТС Біржі автоматично направляє адресну Заявку відповідному контрагенту.

Після акцепту Учасником Біржових торгів обраної адресної заявки, ЕТС Біржі перевіряє наявність заблокованих активів обох Учасників Біржових торгів. За умови, що заблокованих Активів достатньо для виконання зобов'язань за виставленою заявкою на Адресному ринку та виставленими заявками на Ринку заявок, Договір на Адресному ринку вважається укладеним, а Грошова та Торгова позиції Учасників Біржових торгів відповідно зменшується або збільшується.

17.6. Порядок виконання розрахунків за Договорами, що укладаються на Адресному ринку, описаний у **Розділі 10** цих Правил. Зразок Договору, що укладається на Адресному ринку, у вигляді документу на папері, що є копією Електронного документу, публікується на Інтернет-сайті Біржі.

17.7. Заявки на Адресному ринку можуть виконуватися частково (в меншому обсязі, ніж зазначено в Заявці) лише у разі, якщо Учасником Біржових торгів буде акцептована адресна Заявка, що містить умови часткового виконання в порівнянні з первинною адресною (безадресною) Заявкою.

17.8. Ціни цінних паперів або інших фінансових інструментів, що склалися при укладанні Договорів на Адресному ринку, не враховуються при визначенні Біржового курсу, Ціни відкриття, Ціни закриття.

РОЗДІЛ 18.

ПОРЯДОК КОТИРУВАННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ВИЗНАЧЕННЯ БІРЖОВОГО КУРСУ

18.1. Після або протягом Торговельної сесії Біржа застосовує процедуру котирування, за результатами якого визначає Біржовий курс та/або ціни, що характеризують динаміку Біржових торгів (Ціни відкриття та Ціна закриття Торговельної сесії, мінімальну та максимальну ціну, ціни, за яким подані найкращі заявки на купівлю та продаж) для цінних паперів та інших фінансових інструментів, внесених до Біржового списку.

Біржовий курс цінного папера визначається у день проведення Біржових торгів за цим цінним папером шляхом розрахунку середнього арифметичного зваженого цін Договорів, укладених у такий Торговельний день, що одночасно відповідають таким вимогам:

- у Договорах передбачено, що строки їх виконання не перевищують 3 робочих днів з моменту укладення таких Договорів;
- Договори укладені на підставі безадресних Заявок;
- кількість таких Договорів не менше 3-х,
- протягом Торговельної сесії Біржею зафіксовано не менше 3 безадресних Заявок на купівлю та 3 безадресних Заявок на продаж цінного папера.

Біржовий курс цінного папера розраховується за такою формулою:

$$\bar{x} = \frac{W_1 X_1 + W_2 X_2 + \dots + W_n X_n}{W_1 + W_2 + \dots + W_n},$$

де:

x_1, \dots, x_n - ціна цінного папера, за якою укладено Договір;

w_1, \dots, w_n , - кількість цінних паперів одного виду (одного випуску) у Договорі, за яким розраховується Біржовий курс;

1, ..., n - порядковий номер Договору, за яким визначається Біржовий курс.
При розрахунку Біржового курсу його значення округлюється до чотирьох значущих цифр після коми.

Біржовий курс цінного папера, визначений за результатами Біржових торгів, підлягає обов'язковому оприлюдненню на Інтернет-сайті Біржі (у цілодобовому режимі) із зазначенням дати проведення торгів, а також може бути оприлюднений у періодичному друкованому виданні Біржі та/або в офіційному друкованому виданні Комісії.

Біржовий курс цінного папера, за яким не відбувалися торги у Торговельний день, не визначається за такий Торговельний день і не оприлюднюється.

Біржовий курс цінного папера не визначається:

- при первинному розміщенні цінних паперів, тобто, на Ринку Розміщення;
- за Договорами РЕПО, тобто, на Ринку РЕПО;
- за Договорами, укладеними на підставі адресних заявок;
- за Договорами, укладеними при проведенні аукціонів з продажу акцій, що належать державі.

РОЗДІЛ 19. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ

19.1. Вся інформація, що пов'язана з ходом та результатами Біржових торгів, є власністю Біржі. Біржа не має права розголошувати інформацію, що стосується сторін Договорів, за винятком випадків надання такої інформації до уповноважених державних органів відповідно до чинного законодавства України.

19.2. Біржа забезпечує розкриття наступної інформації:

19.2.1. Реєстру Членів Біржі та Учасників Біржових торгів та змін в цьому Реєстрі, в т.ч. відомості про застосування санкцій щодо невиконання цих Правил, із зазначенням порушень;

19.2.2. переліку та основних параметрів цінних паперів, які пройшли процедуру Лістингу, виключені з Біржового реєстру (назва емітента, вид цінного папера, номінальна вартість, кількість, рівень Лістингу); змін, що відбулись у переліку цінних паперів, які пройшли процедуру Лістингу/Делістингу (включені, виключені з Котирувального списку відповідного рівня Лістингу);

19.2.3. узагальнених даних про результати Біржових торгів (загальні обсяги Біржових торгів, кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, Біржовий курс щодо кожного цінного паперу та іншого фінансового інструменту окремо);

19.2.4. фактів відсутності розрахунків та/або проведення розрахунків з порушенням встановленого Договором терміну їх виконання за наслідками укладених на Біржі Договорів та/або розірвання раніше укладених на Біржі Договорів Учасниками Біржових торгів;

19.2.5. показників, що відображають динаміку ринку (капіталізація, індекс, зміни рівня цін на цінні папери та інші фінансові інструменти, загальні обсяги щодо пропозиції та попиту на цінні папери та інші фінансові інструменти, Біржові курси, Спреди);

19.2.6. інформації, що міститься у цих Правилах, інших внутрішніх документах Біржі щодо організації Біржових торгів, в тому числі перелік видів послуг, що надаються Біржею, із зазначенням розміру оплати за ними;

19.2.7. нерегулярні дані, отримані від Членів Біржі та торговців цінними паперами, що обрали Біржу для надання нерегулярних даних;

19.2.8. зміни, що відбулися у Біржовому списку;

19.2.9. зміни щодо Договорів, укладених на Біржі;

19.2.10. інформації про Біржовий курс та результати котирування цінних паперів, яка повинна містити щонайменше: Біржовий курс; Ціну відкриття; Ціну закриття; обсяг укладених та виконаних Договорів; інформацію про невиконані та/або анульовані Договори, а також інформацію про внесені зміни до Договорів; загальні обсяги щодо пропозиції та попиту на цінний папір; ціну та обсяг кращої (найменшої) Заявки на продаж та кращої (найбільшої) Заявки на купівлю;

Біржа може оприлюднювати додаткову інформацію, що стосується результатів Біржових торгів та показників, які характеризують кон'юнктуру фондового ринку, а також регулярну та особливу інформацію емітентів допущених до торгів на Біржі цінних паперів, яка надається Біржі емітентами відповідно до пункту 5.14 цих Правил.

19.3. Під час та по закінченню Біржових торгів Біржа забезпечує Учасників Біржових торгів інформацією, яку він має право використовувати під час Біржових торгів та розкрити цю інформацію Клієнтам, але не має права передавати її для подальшого розповсюдження третім особам. При цьому Учасники Біржових торгів в Торговому терміналі Учасника Біржових торгів мають доступ до наступної інформації:

- про Чергу Заявок на купівлю та на продаж з вказівкою сукупного об'єму за кожного наявного ціною;
- про подані цим Учасником Біржових торгів Заявках, що зареєстровані ЕТС Біржі та знаходяться в Черзі Заявок, адресні Заявки подані на Адресному ринку, а також про Заявки, за якими укладено Договір;
- про Договори, що укладені цим Учасником Біржових торгів;
- про ціни Договорів, що укладені під час Біржових торгів, та об'єми останніх укладених Договорів;
- про відносну зміну ціни останнього Договору у порівнянні у ціною передостаннього Договору.

19.4. Біржа оприлюднює щоденну інформацію, визначену в підпунктах **19.2.1-19.2.3** пункту **19.2** цих Правил, до 10 години дня, наступного за звітним.

Біржа оприлюднює інформацію, визначену в підпунктах **19.2.4-19.2.6, 19.2.8** пункту **19.2** цих Правил, протягом 2 робочих днів з дати виникнення змін відповідно до нормативно-правового акту Комісії. У разі, якщо останній день оприлюднення інформації є неробочим, останнім днем оприлюднення вважається наступний після неробочого робочий день.

Біржа оприлюднює інформацію, визначену в підпункті **19.2.7** пункту **19.2** цих Правил, не пізніше одного робочого дня після отримання такої інформації від торговця цінними паперами.

Біржовий курс, визначений за результатами Біржових торгів, перелік видів послуг, що надаються Біржею, із зазначенням розміру оплати за ними, а також інформація, визначена підпунктами **19.2.1-19.2.3** пункту **19.2** цих Правил, оприлюднюється на Інтернет-сайті Біржі у цілодобовому режимі.

19.5. Інформація, що вказана в пункті **19.2** цих Правил, за рішенням Біржової Ради, розкривається через:

- Інтернет-сайт Біржі на визначених Біржею умовах;
- шляхом розсилки інформаційним агентствам та засобам масової інформації;
- засобами Системи ВІТ eTrade Mail;
- через друковані видання Біржі.

19.6. Біржа надає адміністративні дані до Комісії відповідно до нормативно-правового акту Комісії.

19.7. З метою запобігання маніпулюванню на біржовому ринку України Біржа здійснює взаємний обмін з іншими фондовими біржами інформацією щодо:

- унесення та перебування цінних паперів та інших фінансових інструментів у біржовому списку, у тому числі перебування цінних паперів та інших фінансових інструментів у біржовому списку понад 30 календарних днів (найменування емітента, вид цінних паперів та інших фінансових інструментів, кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, номінальна вартість, дата останніх торгів за даним цінним папером та іншим фінансовим інструментом, ціна закриття за даним цінним папером та іншим фінансовим інструментом за результатами останньої торговельної сесії);
- рівня лістингу цінних паперів конкретних емітентів чи перебування цінних паперів та інших фінансових інструментів у біржовому списку без унесення до біржового реєстру;
- емітентів цінних паперів та інших фінансових інструментів, які перебувають у біржовому списку (найменування емітента, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження);
- біржового курсу цінних паперів та інших фінансових інструментів;
- розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів;
- вертикального та горизонтального спредів цінних паперів та інших фінансових інструментів;
- лотів цінних паперів та інших фінансових інструментів.

Біржа здійснює інформаційну взаємодію шляхом:

- розміщення інформації на Інтернет-сайті Біржі;
- в Системі BIT eTrade Mail (з Біржами, що є користувачами Системи BIT eTrade Mail).

19.8. Обмін інформацією з фондовими біржами здійснюється, як правило, щоденно.

У разі виявлення Біржею у діях Учасників Біржових торгів діянь щодо впливу на ринкову вартість цінних паперів на фондових біржах в інтересах такого Учасника Біржових торгів або третіх осіб, у результаті чого придбання або продаж цих цінних паперів відбувається за іншими цінами, ніж ті, які існували б за відсутності такого впливу, директор Біржі ініціює негайне повідомлення про це інші фондові біржі в Системі BIT eTrade Mail або іншим шляхом, передбаченим регламентом інформаційного обміну з фондовими біржами.

РОЗДІЛ 20.

НАГЛЯД БІРЖІ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ УЧАСНИКІВ БІРЖОВИХ ТОРГІВ ТА ПОРЯДОК НАКЛАДЕННЯ САНКЦІЙ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БІРЖІ. ЗАПОБІГАННЯ МАНІПУЛЮВАННЮ НА БІРЖІ ТА УКЛАДАННЮ НЕСТАНДАРТНИХ ДОГОВОРІВ

20.1. Нагляд та контроль за дотриманням цих Правил Членами Біржі, Учасниками Біржових торгів та емітентами, цінні папери яких унесені до Біржового реєстру, здійснюється автоматично ЕТС Біржі, Біржовою та Наглядовою Радою на підставі інформації, яку надає Адміністратор.

20.2. Порухення вимог цих Правил, рішень органів Біржі, анулювання (невиконання) Договору за цінним папером у випадку, коли був розрахований та оприлюднений Біржовий курс такого цінного папера, а також подання недостовірної інформації є підставою для застосування заходів дисциплінарного впливу з боку Біржі, а саме:

20.2.1. попередження окремого Члена Біржі, яким вчинене порушення;

20.2.2. призупинення терміном до 30 днів права на участь в Біржових торгах Члена Біржі, яким(скоєне порушення);

20.2.3. тимчасове позбавлення, терміном до 6 місяців, права на участь в Біржових торгах Члена Біржі, яким вчинене порушення;

20.2.4. тимчасове позбавлення, терміном до 12 місяців, права на участь в Біржових торгах Члена Біржі, яким вчинене порушення;

20.2.5. позбавлення права на участь в Біржових Члена Біржі, яким вчинене порушення;

20.2.6. припинення доступу до Біржових торгів та виключення з Реєстру Членів Біржі та Учасників Біржових торгів та/або Реєстру Уповноважених представників Члена Біржі та/або Учасника Біржових торгів або їх Уповноважених представників, яким скоєне порушення;

20.2.7. накладення штрафних санкцій, розмір яких встановлюється окремим рішенням Біржової Ради.

20.3. При прийнятті рішення про накладання санкцій, Біржова Рада попереджує Члена Біржі, про накладання санкцій не пізніше ніж за 10 робочих днів.

20.4. Член Біржі має право надати пояснення щодо фактів або їх класифікації наведених у цьому рішенні з наданням доказів у письмовій формі у термін, що не перевищує 10 робочих днів, з моменту попередження відповідним органом про накладення на нього санкцій. Біржова Рада зобов'язана розглянути звернення Члена Біржі, та винести відповідне рішення, з подальшим його інформуванням.

20.5. В разі застосування санкцій Біржа надсилає Члену Біржі письмове повідомлення, в тому числі за допомогою Системи BIT eTrade Mail, про застосування санкцій, копія якого надсилається до Комісії.

Про виявлені порушення та накладені санкції Біржа повідомляє Комісію протягом п'яти робочих днів.

20.6. Член Біржі, на якого накладено санкцію, має право оскаржити рішення про застосування санкції у Арбітражній комісії Біржі, Третейському суді та суді.

20.7. Біржа здійснює запобігання Маніпулюванню на Біржі та укладанню нестандартних Договорів, що не відповідають цим Правилам, шляхом застосування наступних заходів:

- поточного нагляду Адміністратора Біржі;
- вибіркового перевірок, що проводяться згідно рішень Біржової або Наглядової Ради;
- зупинення, призупинення та поновлення Біржових торгів;
- застосування до Членів Біржі, дисциплінарних санкцій, згідно пункту 20.2 цих Правил;
- вжиття інших необхідних заходів.

В разі виявлення ознак Маніпулювання на Біржі та укладення нестандартних Договорів Адміністратор збирає необхідну інформацію та негайно повідомляє директора Біржі, Біржову або Наглядову Раду для вжиття необхідних заходів.

20.8. Критерії Маніпулювання.

20.8.1. Маніпулюванням цінами на фондовому ринку є:

- здійснення або намагання здійснити операції чи надання заявки на купівлю або продаж цінних паперів, які надають або можуть надавати уявлення щодо поставки, придбання або ціни цінного папера, що не відповідають дійсності, та вчиняються одноосібно або за попередньою змовою групою осіб і призводять до встановлення інших цін, ніж ті, що існували б за відсутності таких операцій або заявок;
- здійснення або намагання здійснити операції чи надання заявки на купівлю або продаж цінних паперів шляхом вчинення умисних протиправних дій, у тому числі шахрайства чи використання інсайдерської інформації;
- поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні засоби масової інформації, або будь-якими іншими способами, яке призводить або може призвести до введення в оману учасників ринку щодо ціни, попиту, пропозиції або обсягів торгів цінних паперів на фондовій біржі, що не відповідають дійсності, зокрема поширення недостовірної інформації, у разі коли особа, яка поширила таку інформацію, знала або повинна була знати, що ця інформація була недостовірною;
- купівля або продаж цінних паперів перед закриттям Торговельної сесії фондової біржі з метою введення в оману учасників ринку щодо цін, які склалися наприкінці Торговельної сесії;
- неодноразове протягом Торговельного дня укладення двома або більше учасниками торгів Договорів (біржових угод) купівлі чи продажу цінних паперів у власних інтересах чи за рахунок одного і того ж клієнта, за якими кожен з Учасників Біржових торгів виступає як продавець та покупець одного і того ж цінного папера за однаковою ціною в однаковій кількості або які не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети хоча б для одного з Учасників Біржових торгів (або їх клієнтів), а також надання клієнтом кільком Учасникам Біржових торгів доручення на укладення в його інтересах однієї або більше Договорів (біржових угод) з одним і тим самим цінним папером, під час яких покупець та продавець діють в інтересах клієнта;
- неодноразове протягом Торговельного дня здійснення або намагання здійснити операції чи надання заявки на купівлю або продаж цінних паперів, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети, якщо за результатами таких Біржових торгів власник таких цінних паперів не змінюється;
- неодноразове невиконання Учасником Біржових торгів зобов'язань за Договорами (біржовими контрактами), укладеними протягом Торговельного дня у власних інтересах або за рахунок клієнтів, якщо укладення зазначених Договорів (біржових контрактів) спричинило значне збільшення або зниження ціни цінного папера, за умови, що такі Договори (біржові контракти) мали суттєвий вплив на ціну такого папера;
- укладення на фондовій біржі Договорів (біржових угод) з цінним папером за ціною, що має суттєве відхилення від ціни відповідного цінного папера, яка склалася на фондовій біржі тієї ж Торговельної сесії (поточна ціна) шляхом подання безадресних Заявок, за умови, що угоди укладені від імені та/або за рахунок осіб, між якими (працівниками яких) існувала попередня домовленість про придбання або продаж цінного папера за ціною, що має суттєве відхилення від поточної ціни.

20.8.2. Не є маніпулюванням цінами на фондовій біржі дії, що мають на меті:

- підтримання цін на емісійні цінні папери у зв'язку з їх публічним розміщенням або обігом, за умови, що такі дії вчиняються Учасником Біржових торгів на підставі відповідного договору з емітентом таких цінних паперів;

- підтримання цін на цінні папери відкритих або інтервальних інститутів спільного інвестування у зв'язку з їх викупом у випадках, встановлених законом;
- підтримання цін, попиту, пропозиції або обсягів торгів цінними паперами, за умови, що такі дії вчиняються Учасником біржових торгів (Маркет-мейкером) на підставі відповідного договору з фондовою біржею.

Не є маніпулюванням на фондовому ринку дії, що вчиняються органами державної влади у зв'язку з реалізацією грошово-кредитної політики або політики управління державним боргом.

20.8.3. Біржа здійснює контроль за укладанням Договорів щодо:

- перевищення часткою обсягу (суми) Договорів, укладених відповідним Учасником біржових торгів за безадресними заявками (за виключенням Заявок Маркет-мейкерів), у загальному обсязі Біржових торгів за цим цінним папером за календарний місяць встановленої величини 50%;
- перевищення часткою обсягу (суми) Договорів, укладених відповідним Учасником Біржових торгів за безадресними заявками (за виключенням Заявок Маркет-мейкерів) за календарний місяць, від середнього значення такої суми Договорів, що укладені цим Учасником Біржових торгів за 6 місяців встановленої величини 50%;
- зміни обсягу Біржових торгів відповідним цінним папером за календарний місяць на встановлену величину понад 75% порівняно із попереднім календарним місяцем, за умови, що протягом попереднього календарного місяця проводилися Біржові торги таким цінним папером;
- перевищення часткою обсягу (суми) Договорів, укладених між двома Учасниками Біржових торгів за безадресними заявками (за виключенням Заявок Маркет-мейкерів) за Торговельний день по певному цінному паперу, в яких ці Учасники Біржових торгів поперемінно виступають продавцями та покупцями (взаємні угоди), від загального обсягу Біржових торгів цим цінним папером за цей період встановленої величини 50%.

20.8.4. Біржа здійснює наступні процедури щодо запобігання Маніпулюванню.

Адміністратор Біржі в межах поточного нагляду здійснює:

- додатковий контроль за укладанням Договорів з купівлі-продажу цінних паперів між Учасниками біржових торгів з подальшим внесенням змін щодо ціни та подальшим неодноразовим перенесенням термінів виконання біржового контракту. У випадку виявлення 10 випадків таких фактів протягом календарного місяця відповідна інформація надається на розгляд директору Біржі та/або Біржовій або Наглядовій раді;
- контроль за поданням Учасниками біржових торгів Заявок на купівлю-продаж цінних паперів та здійснення нагляду у режимі реального часу за процесом проведення біржових торгів на предмет відповідності критеріям, наведеним у п. 20.8.3 цих Правил;
- щоденне проведення аналізу щодо Маніпулювання поданих Заявок на купівлю-продаж цінних паперів та укладених Договорів за підсумками Торговельної сесії, укладання нестандартних Договорів, результати якого консолідується у щомісячному звіті, який надається директору Біржі та/або Біржовій або Наглядовій Раді;
- щоденне здійснення контролю при проведенні Біржових торгів із застосуванням попереднього резервування активів для виявлення фактів, коли за результатами Біржових торгів не змінюється власник цінних паперів.

20.8.5. Біржа у разі виявлення у діях Учасника Біржових торгів або його клієнта ознак Маніпулювання може призупинити Біржові торги за таким цінним папером або призупинити допуск такого Учасника до Біржових торгів та зобов'язана не пізніше наступного робочого дня повідомити про це Комісію та/або Державного представника Комісії засобами факсимільного зв'язку та/або засобами Системи ВІТ eTrade Mail.

Біржа за результатом виявлення у діях Учасника (Учасників) Біржових торгів ознак Маніпулювання протягом місячного строку здійснює встановлення особи (осіб), причетної(их) до можливого Маніпулювання, перевіряє зміст дій щодо можливого Маніпулювання, аналізує причини, що призвели до можливого Маніпулювання, складає відповідний документ із зазначеного питання.

При з'ясуванні змісту дій щодо Маніпулювання Біржа може звертатися до Учасників Біржових торгів за інформацією, яка стосується Біржових торгів.

Біржа протягом одного дня після складання відповідного документа з висновком щодо можливого Маніпулювання надає Комісії такий документ з обґрунтованим описом підстав щодо його складання.

В разі підтвердження фактів Маніпулювання на Біржі (зокрема за отриманою у письмовій формі інформацією від Комісії, Державного представника Комісії, саморегульованої організації) директор Біржі має прийняти рішення щодо застосування до Членів Біржі дисциплінарних санкцій, відповідно до пункту 20.7 цих Правил.

20.9. У відповідності з підпунктом 4.11.1 пункту 4.11 цих Правил, поширення інформації про застосування Біржею санкцій здійснюється шляхом внесення в Реєстр Членів Біржі та Учасників Біржових торгів даних про дисциплінарні заходи, які були вжиті до Члена Біржі.

20.10. У випадку виникнення у Адміністратора Біржі в процесі діяльності щодо запобігання Маніпулюванню на Біржі обґрунтованих підозр, що під час подання Заявок та укладення Договорів на Біржі використовується або може бути використана інсайдерська інформація, Адміністратор Біржі повідомляє про це Біржову або Наглядову Раду та/або директора Біржі.

Критерії Заявок та Договорів, які можуть мати ознаки протиправного використання інсайдерської інформації, додаткові до різкої зміни цінного папера (для Позалістингових цінних паперів - понад 100% зміни Ціни закриття за календарний місяць та понад 50% зміни Ціни закриття за календарний тиждень; для лістингових цінних паперів - відповідно до критеріїв цінової нестабільності, встановлених п. 24.10 цих Правил), визначаються Рішенням Біржової Ради, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами Комісії.

Адміністратор Біржі на підставі рішення директора Біржі та/або Біржової або Наглядової Ради забезпечує перевірку Договорів, що були укладені за період не менше 15 календарних днів до оприлюднення інформації (якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами Комісії), що відноситься до інсайдерської, з метою виявлення неправомірного використання такої інформації відповідно до законодавства України.

Заходи, які запроваджує біржа у разі виявлення у діях Учасника (Учасників) Біржових торгів ознак використання інсайдерської інформації, аналогічні до зазначених у п. 20.8.5, якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами Комісії.

РОЗДІЛ 21. ПОРЯДОК НАДАННЯ ЗВІТНОСТІ ДО БІРЖІ ТА ІНШІ ПОСЛУГИ БІРЖІ

21.1. Члени Біржі та інші торговці цінними паперами, що обрали Біржу для надання інформації про всі правочини з цінними паперами, зобов'язані надавати (надсилати) зазначену інформацію в електронному вигляді на електронну адресу Біржі або у вигляді Електронних документів (в тому числі засобами Системи ВІТ eTrade Mail) у форматі, визначеному Положенням про порядок складання та надання адміністративних даних торговців цінними паперами, у наступні строки:

- кварталні адміністративні дані - не пізніше останнього дня місяця, наступного за звітним;
- нерегулярні адміністративні дані - протягом трьох робочих днів після дати виконання договору.

Відповідно до цієї інформації Біржа оприлюднює відомості про обсяг торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами (кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, загальну вартість укладених та виконаних Договорів).

Інформація про правочини з цінними паперами, яку зобов'язані подавати до Біржі торговці цінними паперами, оприлюднюється на Інтернет-сайті Біржі не пізніше одного робочого дня після її отримання та має містити щонайменше такі дані: дата укладання та виконання Договору, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, реєстраційний код Єдиного державного реєстру інститутів спільного інвестування для цінних паперів інститутів спільного інвестування та найменування особи, що емітувала/видала цінний папір, сума Договору та кількість цінних паперів за Договором, вид цінного папера.

21.2. Член Асоціації УФТ може передати повноваження Асоціації УФТ на подання даних до Біржі. Передача повноважень на подання даних оформлюється шляхом укладення договору на подання даних до Асоціації УФТ та наданням Асоціації УФТ довіреності на вчинення таких дій. В день прийняття даних від члена Асоціації УФТ Асоціація УФТ передає Біржі у зведеному вигляді дані про всі вчинені членом Асоціації УФТ правочини з цінними паперами для публікації на Інтернет-сайті Біржі.

РОЗДІЛ 22. ПОРЯДОК ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ НА БІРЖІ

22.1. Біржа забезпечує формування і зберігання документів, визначених цими Правилами, у відповідності до вимог діючого законодавства, цих Правил, укладених договорів з Учасниками Біржових торгів та Платіжною організацією. Строки зберігання відповідних категорій документів, які утворюються в процесі діяльності Біржі, визначаються внутрішнім нормативним документом (номенклатурою справ) Біржі. Для одного виду документів установлені однакові строки зберігання документів незалежно від виду носія, на якому вони складені (паперовий, електронний, тощо).

22.2. Біржа зберігає усі Договори в архіві та на запит Учасника Біржових торгів, що є стороною Договору та автором Заявки, та/або уповноважених представників державних органів, протягом 3 (трьох) робочих днів з дати запиту до Біржі надає Виписку (Виписки) з Реєстру Договорів, з зазначенням Договорів, укладених даним Учасником Біржових торгів. Виписка з Реєстру Договорів у формі, що публікується на Інтернет-сайті Біржі, підписується уповноваженою особою Біржі та скріплюється печаткою Біржі.

22.3. Біржа забезпечує зберігання первинних документів (паперових та Електронних), та документів, що були підставою для здійснення операцій за рахунками Учасників Біржових торгів (їх клієнтів), протягом 5 років з дати здійснення операції.

22.4. Біржею визначається відповідальна особа за ведення електронного архіву Біржі та архіву документів на папері.

22.5. Електронний архів Біржі - частина АС Біржі, що містить Електронні документи і дані, що створюються під час оброблення Електронних документів та можуть бути переглянуті та роздруковані засобами АС Біржі. У разі зберігання первинних документів у вигляді електронних документів Біржа зобов'язана виготовити їх копії на паперових носіях на вимогу контролюючих органів у межах їх повноважень, передбачених Законами України, а також на вимогу Учасників Біржових торгів.

Програмно-технічні засоби Біржі передбачають:

- автоматизацію роботи з електронним архівом;
- можливість ознайомлення з будь-якою потрібною архівною інформацією протягом терміну її зберігання, при цьому виконуються лише операції з перегляду, пошуку та формування вихідних документів;
- архівацію - регламентну або позапланову (у разі потреби).

22.6. Дані в електронному архіві дублюються і зберігаються на двох різномісних електронних носіях у двох різних приміщеннях. В якості електронних носіїв для зберігання в електронному архіві Біржі можуть використовуватися: жорсткі диски комп'ютерів (серверів), оптичні (лазерні) компакт-диски та інші носії.

22.7. Перевірка цілісності електронного архіву Біржі (перевірка належного функціонування електронних носіїв і можливість отримання інформації з них шляхом перевірки можливості читання цього архіву) здійснюється не менше ніж один раз на рік комісією, призначеною директором Біржі. Знищення даних електронного архіву Біржі при закінченні строку зберігання здійснюється також цією комісією зі складанням відповідного акту.

22.8. Системою організації захисту інформації на Біржі передбачено процедуру перезапису електронного архіву Біржі відповідно до умов зберігання інформації.

У разі закінчення гарантованого строку зберігання інформації на електронному носії здійснюється перезапис даних електронного архіву Біржі на новий носій, а в разі порушення цілісності електронного архіву - його відновлення з резервної копії.

РОЗДІЛ 23. ДІЇ ПРИ ТЕХНІЧНИХ ЗБОЯХ НА БІРЖОВИХ ТОРГАХ

23.1. У разі Технічного збою на Торговому терміналі Учасника Біржових торгів він інформує про це наявними засобами зв'язку (ЕТС Біржі, Системи ВІТ eTrade Mail, Інтернет-сайта Біржі, телефонним зв'язком або інше) Адміністратора Біржі та доручає йому або анулювати, або залишити в Черзі Заявки, які були надані раніше. Адміністратор Біржі зобов'язаний виконати таке доручення Учасника Біржових торгів, після чого проінформувати його про це наявними засобами зв'язку (ЕТС Біржі, Системи ВІТ eTrade Mail, Інтернет-сайта Біржі, телефонним зв'язком або інше)

Якщо працездатність Торгового терміналу Учасника Біржових торгів може бути поновлена Учасникам Біржових торгів, то він може повторно авторизуватись в ЕТС Біржі.

Виконання зобов'язань за Договорами, що були укладені до Технічного збою, а також за Договорами, що були укладені після Технічного збою у разі залишення Учасником Біржових торгів Заявок в Черзі Заявок, виконується в загальному порядку, що передбачений цими Правилами.

23.2. У разі Технічного збою в ЕТС Біржі оголошується технічна перерва в Біржових торгах. При оголошенні технічної перерви Адміністратор Біржі здійснює перевірку цілісності даних про Біржові торги в ЕТС Біржі та оцінює можливість подальшого проведення біржових торгів.

23.3. Якщо протягом технічної перерви, що оголошена внаслідок Технічного збою ЕТС Біржі, працездатність ЕТС Біржі може бути поновлена, то Біржові торги поновлюються після закінчення технічної перерви. Після поновлення Біржових торгів Учасники Біржових торгів повторно виконують процедури для авторизації в ЕТС Біржі. У разі поновлення Біржових торгів час їх закінчення не змінюється.

23.4. Якщо під час технічної перерви, що оголошена внаслідок Технічного збою ЕТС Біржі, працездатність ЕТС Біржі не може бути поновлена та виконання Біржею, Платіжною організацією, Депозитарієм тощо покладених на них функцій у відповідності з цими Правилами стає неможливим або значно ускладненим на невизначений термін, то така ситуація за рішенням директора Біржі визнається надзвичайною у відповідності з **Розділом 24** цих Правил.

Якщо результати Біржових торгів збереглись на електронних носіях та цілісність даних не порушена, Адміністратор Біржі інформує Платіжну організацію, Депозитарій та Учасників Біржових торгів наявними засобами зв'язку про припинення Біржових торгів та надає Учасникам Біржових торгів, Платіжній організації та Депозитарію документи, що складені за формою та в порядку, передбаченому в цих Правилах. Виконання зобов'язань здійснюється за договорами, що укладені до Технічного збою ЕТС Біржі.

23.5. У всіх випадках Технічних збоїв ЕТС Біржі, на письмовий Учасника Біржових торгів Біржею надається довідка про Технічний збій ЕТС Біржі.

РОЗДІЛ 24. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

24.1. Під надзвичайними ситуаціями в роботі Біржі, які за оцінкою директора Біржі порушують або можуть порушити нормальний порядок Біржових торгів.

24.2. Надзвичайними можуть бути визначені наступні обставини:

(i) будь-які події та/або обставини, які за оцінкою директора Біржі тимчасово або на невизначений термін зроблять неможливими або значно ускладнять виконання Біржею покладених на неї функцій у відповідності з цими Правилами. До таких подій/обставин, у тому числі, можуть бути віднесені:

- пожежі;
- стихійні лиха;
- тривалі відключення електроенергії;
- масові заворушення, військові дії, демонстрації, акти терору, інші акти насильства;
- інші обставини, що передбачені договорами, укладеними Біржею;

(ii) будь-які події та/або обставини, які за оцінкою директора Біржі створюють або можуть створити загрозу життю та здоров'ю серед співробітників Біржі;

(iii) повідомлення Платіжної організації або Депозитарію про виникнення надзвичайної ситуації, що може призвести до порушення звичайного порядку проведення Біржових торгів;

(iv) будь-які інші подібні за оцінкою директора Біржі події або обставини.

24.3. Визначення ситуації на Біржі як надзвичайної здійснюється відповідно до рішення директора Біржі.

- 24.4. У разі визначення ситуації, що виникла, надзвичайною Біржа виконує наступні Дії:
- (i) повідомляє Платіжну організацію та Депозитарії наявними засобами зв'язку (Система ВІТ eTrade Mail, Інтернет-сайт Біржі, телефонним зв'язком або інше) про виникнення надзвичайної ситуації та про заходи щодо її усунення;
 - (ii) повідомляє Учасників Біржових торгів наявними засобами зв'язку (ЕТС Біржі, Система ВІТ eTrade Mail, Інтернет-сайт Біржі, телефонним зв'язком або інше) про виникнення надзвичайної ситуації та про заходи щодо її усунення;
 - (iii) приймає рішення про оголошення технічної перерви в Біржових торгах з будь-якого моменту часу Біржових торгів.

24.5. В якості заходів щодо врегулювання надзвичайної ситуації Біржа має право:

- (i) припинити Біржові торги;
- (ii) відмінити результати Біржових торгів на усіх або кількох ринках, які проводились у день виникнення надзвичайної ситуації та/або у попередній день, визнати такі Біржові торги такими що не відбулися, Заявки не наданими, а Договори неукладеними;
- (iii) здійснити інші дії у разі необхідності.

24.6. При прийнятті рішення щодо врегулювання надзвичайної ситуації директор Біржі має право:

- (i) встановити термін та порядок повідомлення Учасників Біржових торгів, Платіжної організації та Депозитаріїв;
- (ii) встановити термін та порядок виконання рішень директора Біржі Учасниками Біржових торгів;
- (iii) обумовити порядок набуття чинності рішення директора Біржі певними обставинами.

24.7. Рішення Директора Біржі щодо врегулювання надзвичайної ситуації є обов'язковими для виконання всіма Учасниками Біржових торгів.

24.8. Про рішення директора Біржі, а також про заходи щодо врегулювання надзвичайної ситуації Учасники Біржових торгів, Платіжна організація, Державний представник Комісії повідомляються не пізніше ніж в день прийняття такого рішення.

24.9. Біржа звільняється від відповідальності за незабезпечення у відповідальності з цими Правилами належних умов для проведення Біржових торгів у наступних випадках:

- (i) визнання ситуації надзвичайною у зв'язку з обставинами, що передбачені у підпункті (i) пункту 24.2. цих Правил;
- (ii) визнання ситуації надзвичайною у зв'язку з обставинами, що передбачені підпунктом (iv) пункту 24.2 цих Правил, в тому числі, Технічними збоями; відмова систем зв'язку, електроживлення, кондиціювання та інших систем життєзабезпечення, якщо такі обставини безпосередньо вплинули на проведення Біржових торгів, за винятком випадків виникнення таких обставин внаслідок вини або бездіяльності Біржі.

24.10. Окремим випадком надзвичайних обставин є ситуація цінової нестабільності і значних коливань цін цінних паперів (відхилення Біржового курсу, цін Заявок та цін укладених Договорів понад можливе за звичайних обставин. Критерії цінової нестабільності встановлюються Біржовою Радою відповідно до нормативно-правових актів Комісії.

Граничні значення зміни ціни (підвищення або зниження) цінного папера, зафіксовані на підставі укладених на Біржі Договорів, не повинні перевищувати:

10 % (для цінних паперів першого рівня лістингу) та 15 % (для цінних паперів другого рівня лістингу) - зміни середньозваженої ціни цього цінного папера за перші 60 хвилин біржових торгів після відкриття торговельної сесії (Ціна відкриття) порівняно з середньозваженою ціною цього цінного папера за останні 60 хвилин біржових торгів торговельної сесії попереднього торговельного дня (Ціна закриття);

5 % (для цінних паперів першого рівня лістингу) та 7 % (для цінних паперів другого рівня лістингу) - зміни середньозваженої ціни цього цінного папера за кожні подальші 60 хвилин Біржових торгів, що передують розрахунку (Поточна ціна), порівняно з останньою розрахованою ціною,

якщо інше не передбачено нормативно-правовими актами Комісії.

У разі перевищення Граничних значень зміни ціни цінного папера, Адміністратор або директор Біржі призупиняє торгівлю таким цінним папером для виявлення причин, що

призвели до ситуації цінової нестабільності та значного коливання ціни такого цінного папера. Адміністратор або директор Біржі може не призупиняти торгівлю, якщо дата попереднього Договору, укладеного на Біржі щодо цього цінного паперу, перевищує 1 календарний місяць та/або ціна Договору щодо державних облігацій України, облігацій підприємств або муніципальних облігацій відхиляється від номінальної вартості з врахуванням накопиченого купонного доходу не більше ніж на 10% (для цінних паперів першого рівня лістингу) та 15% (для цінних паперів другого рівня лістингу).

З метою виявлення причин цінової нестабільності та значного коливання ціни цінного папера Біржа здійснює перевірку.

Адміністратор або директор Біржі може призупинити Біржові торги на строк, що не перевищує строку перевірки причин цінової нестабільності та значного коливання ціни цінного папера. В рамках розпочатої перевірки Адміністратор або директор Біржі може прийняти рішення про поновлення торгівлі. Строк перевірки не може перевищувати 2 робочих днів, якщо інше не встановлено рішенням Біржової або Наглядової ради або директора Біржі. При цьому Адміністратор або директор Біржі може призупинити торгівлю іншими цінними паперами такого емітента та цінних паперів інших емітентів аналогічної та споріднених галузей за погодженням з державним представником на Біржі.

Про призупинення Біржових торгів внаслідок настання ситуації цінової нестабільності і значних коливань цін цінних паперів Біржа негайно інформує усіма можливими засобами (ЕТС Біржі, Системи ВІТ eTrade Mail, Інтернет-сайту Біржі, телефонного зв'язку або інше) Учасників Біржових торгів, Платіжну організацію, Депозитарій та державного представника Комісії. У повідомленні до Комісії зазначаються: підстави призупинення Біржових торгів; заходи, які здійснюються Біржею у цій ситуації; результати перевірки причин цінової нестабільності та значного коливання ціни цінного папера (за наявності).

Рішенням Біржової Ради та/або директора Біржі можуть визначатися додаткові показники, які характеризують ситуацію цінової нестабільності і значних коливань цін цінних паперів.

РОЗДІЛ 25.

ПОРЯДОК РОЗВ'ЯЗАННЯ СПОРІВ МІЖ УЧАСНИКАМИ БІРЖОВИХ ТОРГІВ

25.1. Спори, що виникають між Учасниками Біржових торгів повинні передаватися на розгляд Арбітражної комісії Біржі, що утворюється за рішенням Біржової Ради, відповідно до вимог позивного звернення щодо справ у спорах, що виникають при укладенні, розірванні і виконанні Договорів. Арбітражна комісія Біржі діє на підставі Положення про Арбітражну комісію Біржі.

25.2. Сторони будь-якого спору повинні докласти добросовісних зусиль для вирішення спору дружнім чином, без арбітражу.

25.3. Спори, що виникають з укладення, виконання, змін та розірвання Договорів за цими Правилами, стороною яких є державні органи, розглядаються судовим органом згідно з чинним законодавством України.

25.4. У випадку виникнення спірних питань між Біржею та Учасниками Біржових торгів, пов'язаних з автентичністю та чинністю Електронного документа та часом його підпису, або факту неотримання Електронного документа порядок дій Сторін регулюється правилами Системи ВІТ eTrade Mail та регламентом ЦСК Біржі.

РОЗДІЛ 26.

ВИМОГИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ З ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

26.1. Біржа розробляє Правила проведення фінансового моніторингу та програми його здійснення. Правила розробляються з урахуванням вимог законодавства України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

26.2. Біржа визначає працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу. Призначення відповідального працівника, визначення його прав та обов'язків,

повідомлення про його призначення здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.

26.3. Біржа здійснює заходи, які спрямовані на виявлення фінансових операцій, що відповідно до умов діючого законодавства України підлягають фінансовому моніторингу, проведення ідентифікації Учасників Біржових торгів, що здійснюють вказані фінансові операції, та реєстрацію цих операцій у відповідності до вимог законодавства в сфері протидії легалізації, відмиванню коштів, здобутих злочинним шляхом.

26.4. Надання Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, здійснюється згідно з чинним законодавством України.

26.5. Документи, які стосуються ідентифікації осіб, якими здійснено фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, та всю документацію про здійснення фінансової операції Біржа зберігає протягом п`яти років після проведення такої фінансової операції.

26.6. Біржа зобов'язана сприяти працівникам Держфінмоніторингу та Комісії в проведенні аналізу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та при виконанні функцій регулювання та нагляду за дотриманням вимог Закону України „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом”.

РОЗДІЛ 27. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БІРЖИ

27.1. Комісія здійснює регулювання та контроль за діяльністю Біржі у порядку, установленому законодавством України.

27.2. Комісія контролює дотримання Біржею цих Правил та вимог чинного законодавства України.

27.3. Біржа забезпечує доступ державного представника Комісії до інформації про проведення Біржових торгів у режимі реального часу, шляхом надання йому окремого Торгового терміналу.

РОЗДІЛ 28. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

28.1. Ці Правила, а також зміни та/або доповнення до них, затверджуються Біржовою Радою та набувають чинності після реєстрації в Комісії, а у разі необхідності, НБУ.

28.2. Окремі положення цих Правил можуть бути оформлені у вигляді окремого(их) документу(ів), які містять обов'язкову вказівку що вони є частиною цих Правил.

28.3. Про затвердження та набуття чинності цих Правил, а також про зміни та доповнення до них, Біржа інформує Учасників Біржових торгів, Депозитарії, Платіжну організацію та ЦСК Біржі шляхом направлення електронного документа з повідомленням не пізніше ніж за п'ять днів до дати набуття чинності, якщо Біржовою Радою не встановлене інше.

28.4. У випадку внесення змін до нормативно-правових актів Комісії, що регулюють функціонування фондових бірж, клірингової та депозитарної системи ці Правила застосовуються у частині, що не суперечить нормативним актам Комісії.

28.5. Ці Правила розміщені на Інтернет-сайті Біржі за адресою <http://fbp.com.ua/Norm.aspx>.

